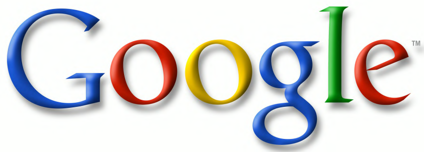
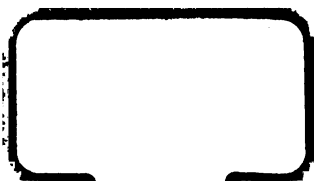

3 3433 07586334 4

Oehlenschlägers

Tragødier.

Tredie Bind:

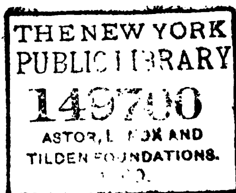
Hakon Jarl.
Olaf den Hellige.

Kiøbenhavn, 1842.

Paa Forfatterens Forlag,

trykt hos J. D. Qvist, Bog- og Nodetrykker,

Badstuestræde Nr. 124.

Hakon Jarl.

(1807.)

Olaf Trygvesøn, Konge i Dublin.
Hakon Hlade-Jarl.
Erling, hans Søn.
Thorer Klake, Kiøbmand.
Carlshoved,
Jostein, } Olafs Frænder.
Einar Tambeskiælver, en ung Bueskytte.
Bergthor, Smed, Trøndernes Laugmand.
Gudrun,
Astrid, } hans Døttre.
Orm,
Thorvald, } deres Fæstemænd.
Thora fra Rimol.
Thangbrand, Præst.
Auden, en gammel eenøiet Mand.
Grib, Thorers Træl.
Karker,
Stein,
Leif, } Jarlens Trælle.
Et Bud.
Inger, Thoras Pige.
Hadding, hendes Svend.
Præster, Kæmper, Bønder, Trælle.

Første Handling.

Hlade.

(En Plads med Træer udenfor Hakon Jarls Gaard, hvortil en Fløi af Bygningen vender ud med aabne Vinduer. **Karker** og **Grib** sidde under et Træ, ved et Madfad og et Ølbæger. Man hører Larm og Lystighed i Høisalen.)

Karker.

Hør, hvor de støie! hvilken Lystighed!
Jeg hører Thorer Klakes Røst, din Herres,
Han taler om sin udenlandske Reise.

Grib.

Det giør han vel i. Det er værd at høre,
Hvor snildt han har omtusket sine Varer
Paa hver en nordisk Kyst, i alle Stæder,
Og faaet Guld og Sølv derfor i Mængde.
Et listigt klygtigt Hoved er min Husbond,
Han burde levet under Harald Graafeld.

Karker.

Hvorfor just under ham?

Grib.

Det var en Konge,
Som hialp paa Kiøbmandskab og Landets Opkomst;
En Konge, som til Nytte for sit Land
Aflagde Purpurkaaben med dens Guld,
Og ydmygt svøbte sig i Faareskind.

Karker.

Og derfor har man kaldt ham Harald Graafeld?

Grib.

Til evig Ære, ja naturligviis!

Karker.

Men vogt Dig dog og roes ham ei for stærkt!
Nu raader Jarlen, og han lider ei,
At man for meget taler om en Anden.

Grib.

Tak for dit Raad, min snilde Ven!

Karker.

Selv Tak!
Men Grib, fortæl mig ogsaa noget nu!
Man hører ingenting; her maae vi sidde
Og kukkelure i vor Eensomhed.

Grib.

Ha! hvo der kunde nu gaae ind og sætte
Ved Bordet sig, og med ulænket Haand
Guldhornet gribe blandt de andre Frie!

Karker.

Bevares! hvilke høist forvovne Ord.
Tag Du Dig vare! find Dig i din Skiæbne!
Vi er nu eengang født i Trællestand.

Grib.

Og dermed dysser Du din Siæl i Dvale?

Karker.

Hvorfor ei det? Det, som ei ændres kan,
Det faaer at blive som det er.

Grib.

Ja vist!

Karker.

Hvad fattes os? Har vi ei bragt det vidt?
Dig lider Thorer Klake, Hakon mig.
Nu det forstaaer sig, jeg det bedre har
End Du; din Husbond er en Kiøbmand kun;
Min derimod er meer, han er en Jarl,
Og fornemst Jarl i hele Norges Land,
Har sexten Andre, der adlyde ham,
Saa han er færdig ved at være Konge.
Nu, er min Tilstand ikke god? Tilforn
Jeg maatte kiøre Plougen, stange Hø,
Og sove mangen Nat i Faarestien;
Nu har jeg bløde Klæder, herlig Mad,
Lidt at bestille, Vinterstuen luun,
Faaer sielden Hug.

Grib.

Du fødtes til din Stand.

Karker.

Det samme har min Herre Hakon sagt.
Han ledte længe, før han fandt en Svend
Som jeg. Han har sit eget Lune, seer Du!
Han siger, som er sandt, en Træl maa lystre,
Maa være tro, men uden Stolthed selv,
Maa være stærk og værge for sin Herre.

Grib.

Kort, alt hvad man forlanger af en Hund.

Karker.

Saasnart Jarl Hakon saae mig førstegang,
Fandt han mig netop, som jeg burde være;

Han saae min brede, lave Pande, han
Betragted mine korte, tykke Fingre,
Min platte Næse, saae mit satte Væsen;
Og Alt var netop som han ønskte det.
Nu er jeg daglig om ham; der er Faa,
Der veed saa god Beskeed, som jeg, om alting
Hvad han forretter mellem Aar og Dag.

Grib.

Tie stille! Tys! Nu tale de igien
Om Olaf Trygvesøn derinde.

Karker.

Hvo
Er dog den Olaf?

Grib.

Ha en herlig Helt!
Har været Træl, som jeg; nu er han Svoger
Til Kongen i Dublin, ja Konge selv.

Karker.

En fød og baaren Træl?

Grib (sukker).

Født var han ei
Dertil, han var en Kongesøn.

Karker.

Ja saa!
Saa er det ingen Sag at vorde Konge.

Grib.

Som Olaf blev det, var det ikke let;
Thi baaret under Moderhiertet, var
Ham Skiæbnen allerede fiendtlig sindet.

Karker.

De reise sig. Staa op! Der kommer Jarlen
Fra Daurebordet alt med sine Mænd.
(Hakon Jarl og hans Kæmper gaae over Skuepladsen.)

Grib.

En herlig gammel Helt er Hakon Jarl,
Han kneiser vældig, som en knudret Eeg,
Høit over alt det lave Krat.

Karker.

Nu gaaer han
Nok sin sædvanlige Spadseregang.
Nu maa jeg ind at rødde Bordene,
Maa have Opsigt med de andre Trælle.
Vil Du gaae med?

Grib.

Nei, jeg vil blive her,
Her i den store Høisal, som er hvælvet
Saavel for mig som for den bedste Helt.
(Gaaer ind imellem Træerne.)

Karker.

Stort skal det være! Snap Du efter Luften,
Saa slikker jeg Tallerknerne. Lad Thor saa
Bedømme, hvo af os der var fornuftigst.
(Gaaer.)

En Offerlund.

(I Baggrunden de tolv store Guders Billeder af udhugne Graastene; i Midten Odins. — Solen gaaer ned og oplyser dem med sine røde Straaler.)

Gudrun og **Astrid** komme ind i Lunden; den første med en Blomsterkrands.

Astrid.

Gudrun! hvor fører Du mig hen min Søster?
Hvad vove vi? De høie Guders Lund,
Hvor ingen uindviet Fod tør træde.

Gudrun.

O! Den som elsker trofast og oprigtigt,
Er viet ind; og det giør Du som jeg.

Astrid.

Mit Hierte banker. Søster! seer Du, seer Du
De store Guder, hvor de staae alvorligt
Og skue strengt og truende herned?
Fortørn ei Guderne, min Søster! kom!

Gudrun.

Ei alle skue lige strengt herned;
Den høie Frigga smiler moderlig.
Og seer Du hist den skiønne, ranke Freya?
O blot ei moderlig, selv elskovsfuld
Hun skuer venligt ned til sine Døttre.

Astrid.

Hun frydes ved din sieldne Skiønhed, Gudrun!
Og veed, som hver en Norges Ungersvend,
At Du est Lunde-Sol.

Gudrun.

Min Astrid gaa
Nu Du imidlertid kun hiem forud,
Og lav vor Fader Nadveren tilrette!
Han smedder paa Jarl Hakons Kongekrone,
Men naar han har tilendebragt sit Arbeid,
Da er han træt og hungrig, som den Bedste.
Gak Du foran, jeg følger Dig, saasnart
Jeg færdig faaet har min Blomsterkrands.

Astrid.

Forgieves Arbeid kun. Hvortil den Pynt?
Din Orm dog kommer ikke hiem i Aften,
I Morgen er den vissen.

Gudrun.

Gaa kun først,
Og lad mig ene!

Astrid.

Nu, Du est forelsket,
Og Hiertet søger Eensomhed. Naturligt!
O see hvor Solen hist gaaer deiligt ned,
Og titter med sit purpurrøde Skiær
Ind i det sorte Krat. Saaledes skinner
Den ene Lunde-Sol hen paa den anden.

(Hun gaaer.)

Gudrun.

Nu er jeg ene. Evig hellige Guder!
Fortørnes ikke paa den bange Mø,
Der, skiøndt uskyldig, træder frygtsom ind
I Eders hemmelige Skyggelund.
O, skiønne Freya! min Gudinde! min!
Siig, tør jeg vove det? Her har jeg flettet
En Krands af dine friske Blomster. Sødt,
Som lyse Alfer, stode de og leged
I Sommersolens Aftenrøde. Freya!
Tilgiv din Mø, at hun med bange Fied
Sig nærmer her din høie Billedstøtte,
Og at hun slynger lette Blomsterkrands
Om dine tunge Lokker.

(Hun stiger op paa Foden af Billedstøtten og sætter Krandsen paa Freyas Hoved.)

Hakon Jarl og Thorer Klake komme.

(Gudrun bliver staaende frygtsomstille paa Billedstøtten.)

Hakon.

Her er vi ene. Her i denne Lund
Indtræder ingen uden Odins Præster
Og Hakon.

Thorer.

Ædle Herre Jarl! Din Tillid
Giør Thorer stolt.

Hakon.

Du altsaa troede, Thorer!

At hvad der blev fortalt ved Daurebord
Om Olaf Trygvesøn, var ganske nyt
I mine Øren?

Thorer.

Efter din Forundring
Og din Opmærksomhed at dømme, fort
Hvis jeg skal troe, hvad mig dit Ansigt sagde,
Da var det Nyt.

Hakon.

Stol ikke paa mit Ansigt!
Mit Ansigt hører mig til, det maa lystre
Sin Herre. Derfor, hvad jeg tyktes,
Det tyktes jeg; det nødtes jeg at tykkes
I Sværmen. Her, min Ven, er vi alene;
Viid da: jeg kiender Trygvesøn ret godt,
Før Du i Dag opmærksom mig har giort.

Thorer.

Det er heel rimeligt, at Heltens Ry
Har ogsaa naaet dit Øre, Herre Jarl!
Men, som mig synes, tager Du den Sag
Meer end almindelig høitidelig.

Hakon.

Ræk mig din Haand paa, at Du est mig tro!

Thorer.

Det veed Du, Herre! Al min Velfærd takker
Jeg Hakon for. Du gav mig Skibe, Du,
Og ingen Anden, er min Lykkes Skaber.

Hakon.

Du est af mine Folk, min gode Thorer!
Dig har jeg længtes efter; Du est snild
Til at udføre, hvad Du har besluttet;
Og kommer en uventet, voldsom Hindring,
Da est Du kiæk, og bruger Sværd og Øxe

Saa godt, som nys Du brugte din Forstand.
Saa bør det være.

Thorer.

Odin gav os Evner
Af høistforskielligt Slags; enhver maa bruges;
Man Eet ei bør forsømme for det Andet.

Hakon.

Hvad Mennesket er skabt til, føler han,
Og medfødt Drift udvikler medfødt Kraft;
Han sætter det igiennem, som han kan,
Og anden Grund behøver ei hans Daad.

Thorer.

Du taler snildt, min vakkre Herre!

Hakon.

Jeg
Har altid følet Driften til at herske;
At styre Norges gamle Rige, var
Min høieste, min største Tanke.

Thorer.

Herre!
Den var Dig værdig; og hvad Du har ønsket,
Det har Du naaet.

Hakon.

Ei ganske, gode Ven!
Ei ganske! Næstendeels, men dog ei ganske.
End kalder Folket mig kun Hakon Jarl;
Til Jarlemagten er jeg født og baaren,
Og den behøver ei at strides for.

Thorer.

Det kommer an paa Dig, naar selv Du vil,
Saa nævner Dig Enhver ved Kongenavn.

Hakon.

Jeg haaber selv, at mine stolte Normænd

Vil føle, det er Norge mere værdigt,
At styres af en Konning, end en Jarl.
Paa næste Thing, som nu jeg sammenstævner,
Jeg freidigt bære vil mit Ønske frem.
Den gamle tappre Kæmpe Bergthor Smed
Arbeider flittigt paa min Kongekrone;
Naar den er færdig, vorder Thinget sat.

Thorer.

Det gaae hvordan det vil, Du est dog Konge.

Hakon.

Dig rører ikkun Fordeel som en Kiøbmand;
Den ydre Glands maa heller ei foragtes,
Den har jeg kæmpet til med List og Magt.
En Møes Omfavnelse var ei saa salig,
Som Kronens om den kongelige Tinding.
Fast har jeg naaet mit Maal; men Dagen graaner,
Og Natten bugner under Aftenduggen,
Som Eivin Skaldaspilders Vise lyder.
Mit sorte Haar afbrydes hist og her
Af hvide Lokker. Ræk mig hid din Haand!
(Thorer rækker den, Hakon klemmer og siger derpaa nedslaaet)
Før klemte jeg, saa Blodet flux sprang ud
Af Neglerødderne, som Most af Frugt.
Siig mig oprigtig, følte Du mit Haandtryk?

Thorer.

En Mand bør aldrig ømmes ved et Haandtag,
Om det var nok saa strengt.

Hakon.

Mit var ei strengt,
Det vil Du bilde mig kun ind. Seer Du
Min Pande, hvor den alt er giennempløiet
Af Rynker?

Thorer.

Rynker pryde jo en Mand.

Hakon.

Men Norges Møer kan ikke lide dem.
Kort sagt, min Ven! jeg ældes, jeg bli'er gammel,
Det mærker jeg; og derfor vil jeg nyde
Min Aftenstund; min Sol skal synke ned
I rolig og i herlig Purpurglands, —
Og vee den Sky, som vil fordunkle den.

Thorer.

Ret saa, min Drot! men hvor er den?

Hakon.

I Vest,
Naturligviis! Just hvor den ei skal være.

Thorer.

Du mener Olaf i Dublin?

Hakon.

Han stammer
I lige Led fra Harald hin Haarfagre.
Min snilde Ven! Du kiender Norges Bønder:
Et herligt, trofast, tappert Kæmpefolk;
Men fuldt af Fordom dog og Overtro.
Jeg vædder, at mit Værd, al min Bedrift
Forglemtes over Olafs Kongefødsel,
Ifald det rygtedes, at han var til.

Thorer.

Det troer Du kun!

Hakon.

Troer? troer kun? Thorer Klake,
Jeg kiender mine Folk. Og skulde nu
Den vilde Sværmer, denne Landsforræder
Bestige Thronen?

Thorer.

Landsforræder, Herre?

Hakon.

Ved Danevirke stod jeg med min Hær,

Og mine Mænd var Normænd. Vi drog ned
At hiælpe Harald Gormsøn. Olaf var
Paa Fiendens Side, hialp en christen Otto,
Der brændte Nordens Fæstning. — Landsforræder?
Det Ord mishager Dig? Og er da Den
Ei slig, som vorder sine Guder troløs?

Thorer.

Ei troløs. Trygvesøn har aldrig troet
Paa Nordens Guder.

Hakon.

Og en Gudsbespotter,
Han skulde sætte sig paa Norges Stol?

Thorer.

Hvo tænker slig en Tanke?

Hakon.

Jeg, min Ven!
Og Olaf maaskee med. Al Haralds Æt,
Naar han undtages, reent er rødbet ud;
Min Jarleslægt er gammel, stor, som den;
Fra Arilds Tid var altid Hlade=Jarlen
Den Mægtigste næst Kongen, Kronen nærmest.
Nu var der Ingen meer! En Sværmer kun,
Som har fornægtet nordisk Sæd og Tro,
En frikiøbt Træl, født i en Skov paa Reisen,
Da Faderen var død; midt i en Ork; —
Hvor saare let at vorde Kongesøn
Paa saadan Viis. Ved Valhals evige Guder,
Han skal ei hindre mig. I høie Aser!
Bestorme skal han frækt ei Eders Magt.
Hærfader Odin! Stærke Aukathor!
Og Freya!

(Han gaaer hen i Baggrunden mod hendes Billedstøtte og bliver i det samme Gudrun vaer.)

Ha hvad seer jeg? Hvad er dette.

Gudrun.

O ædle Herre Jarl! Tilgiv! tilgiv!

Jeg plat forgaaer af Blussel og af Skræk.
Jeg veed, det er forbudt at nærme sig
De store Guders tause Helligdom.
Tilgiv mig, ædle Herre!

Hakon (forundret).

Vene Mø!
Hvad giør Du her i Lunden? Kom Du hid
At lytte til min Tale? Jeg forfærdes!
En Speider Du?

Gudrun.

Ved Freya, ved min Uskyld,
Jeg har ei hørt et Ord. Og jeg var længst
Nedsprunget alt, men Frygten for at falde,
At røbe mig —

Hakon.

Hvad vilde Du da her?

Gudrun.

Ak, Nøden tvinger mig, at sige det:
Jeg er din Smeds, den gamle Bergthors Datter,
Orm Lyrgias Fæstemø; og, Herre, derfor
Jeg bundet har en Blomsterkrands til Freya,
Og voved mig i Lunden. O, tilgiv!
Jeg vilde smykke min Gudindes Isse.

Hakon.

Ha, lykkelige, skiønne Sammenkomst!
Du est den fagreste blandt Møer i Lunde,
Som derfor de forelskte Ungersvende
Har givet Navn af Lunde=Sol?

Gudrun.

Ak Herre,
Lad mig nu stige ned! Jeg lover helligt,
At aldrig meer jeg sætter her min Fod.

Hakon (til Thorer).

Ved Freya i Folkvangur, hun er skiøn.

Kom, vakkre Glut, og lad mig hiælpe Dig!
(Han løfter hende paa sin Arm og bærer hende saaledes frem paa Skuepladsen.)
Let som en Fiær, og dog et frodigt Blomster.
Siig mig, mit Godt! hvad tykkes Dig vel om
Dit Sæde paa Jarl Hakons Kæmperarm?

Gudrun.

For Alting, ædle Herre! sæt mig ned,
Vanær ei dine Guders Helligdom!

Hakon
(sætter hende ned med et bange Blik til Guderne).

Vanære? Ha, hvor kan saa skiøn en Mund
Saa uforstandigt tale? Saa barnagtigt?
Ha hvilke trinde, bløde, hvide Hænder!
(Kysser dem.)

Gudrun.

Ved Alt hvad helligt er, lad mig nu gaae!

Hakon
(slynger sin Arm om hendes Liv).

Og Dig har gamle Bergthor listig giemt?
Og naar jeg vilde see Dig, var Du borte,
Var i Besøg — Thor veed det — hos din Moster
I Guldbrandsdalen?

Gudrun.

Hvad var der at see
Paa mig, en fattig Bondes Fæstemø?
Men han er nidkiær, Herre! Hvis han kom! —
O slip mig!

Hakon.

Hvis han kom? Ha hvilken Rædsel!
Jeg skulde bede selv mig flux til Giest
Til Eders Bryllup, og i Sandhed ei
Forglemme Brudegaven.

Gudrun.

Lad mig gaae!

Hakon.
Du slipper ei af Freyas Granelund,
Før Du har givet mig et Kys.

Gudrun.
O Guder!

Hakon.
O Guder? Hvad? Hvordan? Den stolte Hakon,
Snart Norges Konge, nægter Du et Kys?
Og skal han længe trygle?

Gudrun.
Jeg forgaaer.
(Han aftvinger hende et Kys. Hun flyer.)

Hakon.
Du flygter Hind? Den gamle Biørn formaaer
Ei længer rask at gribe Dig i Flugten;
Men bi! men bi!

Thorer.
Jarl Hakon!

Hakon.
Hvilken Skiønhed!
Saae Du de lange gule Haar, hvor de
Var slynget rigt i store Flætninger,
Med røde Baand? Saae Du den Arm? Hvor trind!
De blaae, de elskovsfulde Himmeløine?
Den fulde, hvide Barm, som trued med
At sprænge Sølverlænken?

Thorer.
Kiære Herre!

Hakon.
O, hvad var Bergliothš Skiønhed, hvad er selv
Thora fra Rimols Skiønhed imod denne?

Thorer.
Ved Odin, hun er smuk. Men ædle Herre!

Glem ei hvorfor vi kom; og mindes vel:
Du havde Ting af større Vigtighed
Her at betroe din Tiener.

Hakon.

Vigtighed?
Fastfrosne Istap! Ulmer ingen Gnist
Af Elskovs Lue længer i dit Bryst?
Ha, føl da mit! det slaaer med Ungdoms Slag.
Og hvorfor skulde jeg vel ønske mig
At vorde Herren til et udstrakt Land,
Hvis ei det var min Attraa, som min Ret,
At plukke Blomsten, hvor den voxte frem?

Thorer.

Men Olaf, kiære Herre!

Hakon.

Det er sandt!
Vel var det, at jeg strax blev hende vaer.
Hun svor, hun havde Intet hørt; jeg troer det,
Hun er uskyldig, svor det ved sin Uskyld.
Der komme Jostein og Carlshoved; dem
Har jeg kun ventet.

Jostein og **Carlshoved** komme.

Hakon (gaaer dem imøde).

Nu velkommen hid!
Her har jeg tre af mine bedste Venner.
Hvi kan jeg ikke række hver en Haand
Paa engang?

Carlshoved.

Ædle Jarl, vor største Stolthed
Er, at Du har os kiær.

Hakon.

I vide begge
Hvad der har længe ligget mig paa Hiertet,

Og hvi jeg kalder Eder hid i Eenrum.
Den snilde Thorer, som jeg kun har ventet,
For at udrette flux mit Anslag, veed
Det kun saa halvskiæls. Nu saa hører mig:
Mit Liv er svundet hen i Kamp og Larm,
Og mange Stene, meget vildsomt Krat
Først maatte giennembrydes, luges, røddes,
For denne Gran var mægtig frem at skyde
Med Kraften, som Alfader skienkte den.
I ere mine Venner, Eder kan
Jeg tillidsfuld betroe mit Hiertes Hensigt.
Mit Navn er agtet vidt og bredt i Nord,
Jeg stridt mig har til Norges første Mand,
Og kun min Fiende kan miskiende mig.
Den svage Harald Graafeld og hans Brødre
Fordærved Landet; uden Kraft og Styrke
Var ingen mægtig til at hævde sig
Den Ret, som var ham medfødt; som en Leeg
Af Trolde boltred de sig blandt hverandre,
Sank saa for vexelsidig Morderhaand.
Kun Harald Graafeld var en Modstand. Jeg
Tilstaaer det, jeg min List lod bøde paa
Den Lykke som hans Fødsel skienkte ham.
Med Danerkongens Broder, siger man,
At jeg har handlet slet. — Og hvordan det?
Den feige Kiøbmand, kied af Guld, fik Lyst
Til dog engang at faae en Part i Riget
Fra Broderen, betroede sig til mig; —
Jeg sveg hans nedrige Fortrolighed,
Fik Harald Graafeld lokket ud; og alt
I Haab om Vinding kun. Han, som Guldharald,
Fortiente lidt at bære Kongekroner.
Ved Liimfiord faldt de Begge; Halse blev
Den fælleds Grav for slev Begiærlighed,
Og Harald Blaatand havde nu sit Rige

Udeelt og ubeskaaret, og ved mig.
At jeg har undsagt ham, da siden han
Forlangte Hylding, Skat og Lydighed,
Vil ingen Norges Mand bebreide mig.
Mit hele Liv, især min sidste Daad
Ved Hiøringsvaag, da Jomsborgs Vælde sank,
Da Bue sprang fortvivlet over Bord,
Med Armens Stump i Pengeskrinets Hank,
Har viist, at jeg besidder Kraft, som Snildhed.
Nu daler Solen ned; en liden Stund
Er af min Aftenrøde kun tilbage,
Men den skal ei fordunkles. Trygvesøn
Er blot tilovers af den gamle Stamme.
Han sidder roligt, mener Du, i Bretland?
Hvad siger Du, forsigtigsnilde Thorer,
Naar jeg fortæller Dig, at han er her?

Thorer.

Her?

Carlshoved.

Her i Norge?

Jostein.

Olaf? Er det muligt?

Hakon.

Jeg maatte lee, da Du ved Daurebord
Fortalte, Thorer! med en klygtig Mine,
Der tyded Vigtighed og Nyhed, om
Din kongelige Ven hist i Dublin,
Den fromme Olaf! Som om ikke længst
Jeg havde havt et vaagent Øie med ham.
Da taug jeg; nu er Tiden til at tale.
Saa viid: I Morges bragtes mig et Budskab
Fra en af Snekkerne, der Dag og Nat
Bevogte Kysten: Olaf drager med
En Flaade til Kong Valdemar i Rusland,
Men har paa Veien lagt sig ind ved Moster,

For at besøge, som han kalder det,
Sit Fædreland.

Thorer.

Kong Olaf? Er det muligt?

Hakon.

Om nu han virkelig paa sværmersk Viis
Er standset midt paa Veien, for at fylde
Sin Lunge med et Par Drag Klippeluft,
Veed ikke jeg og vil ei vide det;
Men Dette vil jeg vide, som Du indseer,
Om under det uskyldige Besøg
Ei Andet stikker. Jeg har Øie med ham.
Du est hans Giæsteven; hvor høist naturligt,
At Du besøger ham, naar Du erfarer
Hans Ankomst. Vinden er fortræflig, Thorer!
I Morgen est Du der, naar Dagen gryer.
Vil Du da nu bevise mig det Venskab,
At seile ned til ham? Og medens Du
Fortæller ham, som Ven, hvad helst Du vil,
Saa holder Du de andre Rygter borte.

Thorer.

Hvad er din Hensigt, Herre?

Hakon.

Som jeg siger,
At vide Olafs Hensigt; overalt
At komme ham til Livs. Du est en snild,
En vittig Mand, vant til at omgaaes Folk;
Hvor let for Dig at faae ham til at dvæle,
Til flux jeg kommer did med mine Skibe.
Han har jo selv en Flaade; Kraft mod Kraft,
Det er paa gammel nordisk Viis; mod dette
Kan intet siges, mener jeg.

Carlshoved.

Slet intet.

Thorer.
Og hvormed skal jeg da forsinke ham?

Hakon.
Slaa paa de Strænge, som han lytter til,
Kvæd ham den Vise, som han gierne hører!
Fortæl — hvordan, det veed Du bedst, min Thorer —
At Norges Land er utilfreds med Hakon,
At hist og her der mumles høit; at Bonden
Paa flere Steder venter kun et Vink,
En tapper Drot. — Faa ham i Landet op!
Der møder jeg ham helst, jeg bliver gammel,
Og kan ei taale Søen. Dvæler han
Dog ei, men reiser, som han først var sindet,
Uagtet Kronen vinker huldt fra Land;
Saa er han ærlig, — jeg har giort ham Uret, —
Saa seiler han sin Sø, og jeg er rolig.

Thorer.
Du taler viseligt, min Jarl! Jeg lyder
Dit Bud, udretter det saa godt som muligt.

Hakon.
For Intet skal Du ikke have tient mig,
Min gode Ven!

Thorer.
Det veed jeg nok, min Herre!
Jarl Hakon lønner altid kongeligt;
Dog kiender Du min Troskab —

Hakon
(trykker hans Haand).
Bolde Thorer!

Carlshoved.
Kom Olaf, som kan være, for at hærge
Paa Kysterne, saa finder strax han Modstand;
Og kom han for at speide Landet ud,
Saa falder plump han i sin egen Snare.

Hakon.

Vil I da følge med, som Olafs Frænder,
For at stadfæste Thorers Ord?

Jostein.

Han er
Vor Frænde, men Du est vor Herre, Jarl!
Vor Ven; og vort Bedrag kun prøve vil
Kong Olafs Uskyld.

Thorer.

Ganske rigtig, Jostein!

Hakon
(drager sit Sværd).

Saa sværger da paa denne blanke Glavind,
I Odins, i de store Guders Lund,
At I vil alle troligt staae mig bi.

Alle Tre.

Det sværge vi ved Odin, Thor og Freir!

(Odins Billedstøtte styrter ned i Baggrunden.)

Jostein.

Ha, hvad var det?

Carlshoved.

As Odins Billed faldt!

Thorer.

Nedstyrtet dybt i Gruus.

Hakon
(fatter sig og gaaer hen til Stedet).

Den skiøre Steen
Har længe havt en dyb, en aaben Revne.
Kom, seer I, det er mørkt, men seer I, Brudbet
Er gammelt; kun en liden Stump holdt fast,
Som kunde briste ved den mindste Vind.
Nu ikke meer for dennegang! I Aften
Ved Bordet kan vi bedre tales ved.

Gaaer nu, Enhver til Sit, og lad mig ene!
Før Reisen samles vi ved Nadveren.

(Thorer, Carlshoved og Jostein gaae.)

Hakon
(staaer længe taus og betragter Brudbet).

Nei, det er ikke gammelt, det er nyt.
Hærfader Odin! hvorfor faldt dit Billed?
Var det af Mishag? Var det mig et Varsel?
Du ligger dybt i Gruus; med friske Blomster
Staaer Freya smilende. Betyder det,
At Sydens Elskov tvinger Nordens Kraft?
Odin, forlad os ei, udryd en Fiende,
Som hader, som bespotter kun din Magt!

(Han knæler.)

Jeg lover Dig et stort, et herligt Offer!
Nioghalvfemsindstyve sorte Qvæg
Og mine Fiender skal jeg slagte Dig
I Medelhuus, ifald Du skaffer mig
Den gyldne, skiønne, dyrekiøbte Krone.
Hlautbollerne skal ryge til din Priis;
Med Teigner, dypt i Blodet, skal dit Huus
Bestryges; Stolperne skal males røde
Med lunkent Blod. Jeg selv vil støde Sværdet
I Olafs Bryst. Af Dovres faste Steen
Skal atter reise sig din Billedstøtte —
Den trodser Evigheden!

(Han reiser sig.)

Mørket falder
Hen over Jorden med sit sorte Slør.

(Han staaer nogle Øieblikke i stille Betragtning, derpaa siger han):

Jeg vil besøge Bergthor og min Krone.

(Gaaer.)

Bergthors Esse.

Bergthor kommer ind med en Krone og en Hammer i Haand. **Grib** med et Lys.

Bergthor.

Sæt Lyset der, og bring saa hid min Ambolt!
Skiøndt Dagen længes, er det mørkt i Aften,
Og noget maa endnu der giøres færdigt.

Grib.

Hvad I forstaaer at bruge Hænderne!

Bergthor.

Ifald det er Dig kiært, som selv Du siger,
Saa kan Du gierne komme hid om Dagen,
Og træde Blæsebælgen, hjælpe mig,
Saalænge som din Hosbond er paa Hlade.

Grib.

Jeg har ei andet Arbeid, kiære Herre!
Og Tiden falder tit mig grusomt lang.
At leve med de andre Trælle, kan
Kun lidet glæde mig; hvad anden Omgang
Er der for mig? Thor signe Jer i Thrudvang,
At I foragter ei en stakkels Træl.
Skal jeg nu træde Bælgen?

Bergthor.

Nei vist ikke.
Slip Bælgen, Dreng! Lad staae! Tag mig min Fiil.

Grib.

Hvor det gaaer flink fra Haanden.

Bergthor.

Flink fra Haanden?
Forstaaer Du Dig paa det? Du skulde seet,
Dengang jeg smedded i min Ungdoms Tid
Qværnbider til Kong Hakon Athelstein,

Det gik! Det var et Sværd, der beed saagodt
I Stene, som i Kiød. Men denne Krone
Blier langsomt færdig. — Og dog altid tidsnok!

Grib.

Den er jo næsten færdig, Herre min!

Bergthor.

Nu snakker min Gaas! Disse Ædelstene
Skal først indsættes.
(Gudrun kommer.)
Hvad? Min Datter Gudrun?
Hvi kommer Du saa hidseblæsende?

Gudrun.

Ak kiære Fader! Hakon Jarl har seet mig.

Bergthor.

Hvor da?

Gudrun.

I Lunden.

Bergthor.

Har jeg ikke sagt:
Jeg vil ei vide noget af den Renden
I Lunden, efter Urter, efter Blomster?
De rige Guder være takkede!
Nu blier Du gift, saa er jeg dog befriet
Fra den Besværlighed at passe paa Dig.
(Hamrer paa Kronen.)
Hør Dreng! det kan Du troe, jeg smedder heller
Ti Kroner, end jeg vogter tvende Døttre.
Det Malm er skrøbeligt at handle med!

Gudrun.

Ak Fader, jeg er bange for, at Jarlen
Strax kommer efter mig; hvad vil min Orm
Da sige?

Bergthor.

Efter Dig? Min gode Jarl!
Der bliver Intet af; jeg kjender Dig.
Kom Giente! ned med Dig i Kielderen.

Gudrun.

Ak, skal jeg atter sluttes inde der?

Bergthor.

Maaskee Du heller vilde sluttes ind
I Hakons Arme?

Gudrun.

Baldur staae mig bi!

Bergthor.

Jeg kiender ham. Der er jo ingen Mand,
Som har i Fred og Ro for ham sin Hustru,
Sin Datter, Søster, Moder, Bedstemoder!
Ned med Dig, siger jeg, i Kielderen!
Jeg er ei rolig, før jeg har Dig vel
Der under Laas og Lukke. Vil Du gaae?
Hvor er din Søster?

Gudrun.

Astrid dækker Bordet.

Bergthor.

Det kan jeg selv; men Eders Ære vogte,
Det kan knap Laas og Jern mod Hakon Jarl.
Afsted! Afsted! I Morgen sender jeg
Jer bort; Dig til din Orm, til Thorvald hende.
Saa maae de tage Skade selv for Hiemgield,
Ifald I komme Noget til fra den Tid.

(De gaae.)

Grib

(betragter med stille Forundring Kronen, som ligger paa Ambolten).

Saaledes seer da Kronen ud! Saadan
Blier Kronen smeddet. Og naar den er færdig,

Da sætter Hakon Jarl den paa sit Hoved;
Saa sværger Folket, — og saa er han Konge.
Det er dog ret forunderligt.
(Tager den i sin Haand.)
Hvor den
Er blank; den er af drevet ægte Guld.
Og tung! hvor mange Pund monstroe den veier?
Mon den kan passe mig?
(Sætter den paa sit Hoved.)
Den er for stor,
Dog kan jeg bære den, men ned den synker
I Nakken. Saa! Ja saadan gaaer det an. —
Saa let er ei en Krone, mærker jeg,
Som jeg har tænkt; den bøier fast min Nakke.
(Gaaer op og ned ad Gulvet.)
Nu er jeg Konge!
(Tager Filen.)
Her — mit Kongespir!
Og hisset er min kongelige Høisstol.
(Sætter sig paa Ambolten.)
Nu sidder jeg blandt mine Mænd paa Thinge.

Hakon Jarl.

(er uformærket kommen ind under dette Optrin, han holder sig i Baggrunden, og betragter opmærksom Grib.

Grib.

Det loves Eder, mine stolte Normænd!
At Jeg skal vorde Jer en naadig Herre,
Saafremt I kaare mig til Eders Drot;
Men hvis I med Opsætsighed og Trods
Modstaae, hvad jeg med Billighed forlanger,
Da faaer I Last og Skam. —
(Bliver Hakon vaer, og forstummer af Skræk.)

Hakon (rolig).

Det gaaer jo herligt.

Grib.

Ak strenge Herre, harmes ei!

Hakon.

Du skiælver

Paa Thronen, Dreng? Det bør en Konning aldrig.
Om det saa stormer om ham rundtomkring,
Og truer ham med Undergang og Død,
Maa dog han sidde rolig med sit Spir.
Et dristigt, kongeligt, et værdigt Blik —
Saa lægger Stormen sig igien, og Himlen
Er klar, og Solen skinner paa hans Guld.

Grib.

Ak, I har Ret! Jeg føler alt for vel,
At jeg er ikke skabt til slig en Ære,

Bergthor

(kommer ind med et stort Nøgleknippe, som han putter i Lommen, da han seer Hakon).

Hakon.

God Aften, Gubbe!

Bergthor.

Hil Dig hid, min Jarl!

(Bliver Grib vaer, som sidder frygtsom og tør ikke røre sig.)

Hielp Vaulund! hvad betyder dette her?

Hakon.

Han leger Konge.

Bergthor (halv afsides).

Det bli'er Brug i Landet.

Af med den! Est Du gal?

Hakon.

Jeg kom for tidlig,

Fik halv kun hørt, hvad der blev lovt paa Thinget.
Er det din Svend?

Bergthor.

Det er min Smededreng,
Og Thorer Klakes Træl.

Hakon.

Og til en Træl
Betroer Du Hakons Krone?

Bergthor.

Jeg fik Forfald,
Jeg maatte løbe lige fra mit Arbeid
Og lukke begge mine Døttre ned
I Kielderen. Imidlertid har Knægten
Sig understaaet —

Hakon.

Kiære, dine Døttre?

Bergthor.

Ja Herre! I har nylig seet den Ene,
Nu er hun bange, næsten ogsaa jeg,
At I faaer tiere Lyst til sligt et Syn;
Nu er hun under Laas og Luk! I Morgen
Jeg sender Bud til hendes Fæstemand,
Og holder Brylluppet, saasnart han kommer,
Saa maa han selv ta'e Vare paa sit Gods.

Hakon.

Ei, Fader Bergthor! hvad er det for Griller?
Veed Du, at Du fornærmer mig?

Bergthor.

Ti stille!
Det er Jert ømme Sted, Herr Jarl! det veed I;
Lad os ei røre meer ved denne Byld.
Vil I nu prøve Kronen? Jeg har fundet
En gammel Jernring, som blev gravet op
I Offerhuset, hist i Medelhuus.
Den gik i Arv fra Søn til Søn. Min Farfar

Har derom smeddet Halfdan Svartes Krone.
Skiøndt denne Ring er rusten, er den kostbar;
Thi den er Kronens gamle Maal. Prøv nu!

Hakon.

(tager Kronen paa, den falder ham ned over Øinene).

Bergthor.

Den er for stor! Naar I den sætter paa
Da sortner det for Øiet.

Hakon (vred).

Skaldepande!
Gav jeg Dig ei mit Maal? hvor har Du det?

Bergthor.

Thor veed det! Det er kommen bort. — Jeg tænkte,
Du skulde være Halfdans Krone voxen.

Hakon.

Ha, Bergthor! Bergthor! Du est gammel, Du
Est snild og kunsterfaren, ærlig, biærv;
Jeg skaaner dig, men misbrug ei min Godhed!
Jeg giver Dig end tvende Dage; Vee Dig,
Hvis Kronen ei da passer Hakons Hoved.

(Gaaer.)

Bergthor.

(seer efter ham stolt og rørt).

Hvad vil Du giøre mig? Mit Haar er hvidt,
Tre, fire Timer har jeg end tilbage, —
Dem vil Du røve mig? Og mener dog
At feigt jeg skulde skiælve for din Vrede?
Nei! falde før skal Bergthor i sit Sværd,
Før om igien han smedder Norges Krone.
Den bære Kronen, som er Kronen voxen.

(Gaaer.)

Anden Handling.

Den Moster.

Skov og Field. I Baggrunden Havet.

Olaf, Tangbrand og **Kæmper** komme fra Stranden, fulgte af **Thorer Klake, Jostein** og **Carlshoved.**

Olaf.

Nu Thorer! Ha det kalder jeg et Venskabs,
Et Landsmandsstykke! Seiler hid om Natten
For end at træffe mig. Du havde Ret,
Jeg havde været borte, var Du kommen
En Time senere; thi Vinden braser
Med gunstig Flugt fra Land; den vendte sig
Ved Midnat. Men hvor fik Du vide, Thorer,
At jeg var her?

Thorer.

Tilfældigviis, min Herre!
Fortaltes det igaar mig af en Skipper
Ved Jarlens Bord. Du vinder alle Hierter,
Ved Giestfrihed og Mildhed, Konning Olaf!
Jeg mindes end din Godhed i Dublin,

Dengang mit Skib var blevet læk i Stormen.
Natten var skiøn og klar og Vinden god;
Jeg var uværdig til din Godhed, Herre!
Hvis ikke jeg var ilet hid, at hilse
Dig paa den norske Grund. Da Vinden vendtes,
Da var det ei vor Krydsning, som fortrød mig,
Men Tanken, at maaskee den samme Vind,
Som fierned os, drev Dig igien fra Kysten.

Olaf.

Jarl Hakon har dog Intet derimod,
At jeg besøger kort mit Fædreland?
Mit eget Skib kun ligger her i Fiorden,
De andre krydse midlertid paa Dybet.
Jeg forudsaae en, skiønt ugrundet, Frygt,
Og vilde hindre hver en mulig Tvivl.
Men hvo er disse Mænd?

Thorer.

Du favner, Herre,
Din egen Slægt: Carlshoved hedder han,
Og Jostein hin; Du hilser dine Fættre
Paa Mødre-Side; de gik gierne med,
At favne deres ubekiendte Frænde.

Olaf.

Min Slægt? O dobbelt mig da kiær, velkommen!

Jostein.

Vær hilset Ola!

Olaf.

Ola? jeg kan høre,
Du est en ægte Døl, Du taler L'et
Saa fyldigt ud. Ak jeg formaaer det ei,
Jeg var en lille Gut, da med min Moder
Jeg maatte flygte fra mit Fædreland.
Saa regner I Jer da i Slægt med Astrid?

Carlshoved.

Din Moder Astrid var vor Faster, Herre!
Vor Fader hendes ældste Broder Halfdan.

Jostein.

Saa er det, Herre!

Olaf.

Altsaa Søskindbørn?
I ligne Astrid! Ja, det kan jeg see;
Skiøndt tidligt alt jeg misted Moder min.
Du Jostein har, som hun, et Hul i Kinden,
Carlshoved arved hendes gule Lokker.

Carlshoved.

Det glæder os, at Du kan finde Lighed.

Olaf.

Nu, siger mig da, mine gode Venner!
Hvordan staaer Hoven nu i Norges Land?
Jeg drog, som I maaskee har hørt, fra Irland
Til Rusland; Valdemar, min Fosterfader,
Er død, og Landet i Urolighed.
Ivan, hans Søn, min Ven, er christensindet.
Jeg iler ham til Hiælp med Herreskiold,
Med Raad og Daad, med Kæmper og med Præster.
Jeg drog afsted, — ei tænkte jeg paa Norge; —
Men da jeg fiernt blev Klippens Graner vaer,
Da svulmede mit Bryst; da blev jeg heel
Forunderlig tilmode; det mig tyktes,
Som om jeg pludselig igien erindred
En længst forglemt og sælsom Kæmpevise
Fra mine Barndoms Dage. Taarer brændte
Paa mine Kinder; Seilet slappedes,
Som skulde føre Skibet bort; og Vimplen
Udspændte som en Fugl sin røde Vinge,
Ret som den vilde rive sig fra Masten,
Og flagre hen i Land. Da blev det mig

Umulighed at feile det forbi.
Jeg vilde see den Søn, som kunde vende
Sin Moder Ryggen kold, naar kiærligt hun
Udstrakte mod ham sine Moderarme.
For at forhindre Mistvivl, lander jeg
Paa Yderkanten af en liden Ø,
Hvor Ingen boer, hvor nogle Sætere
Kun titte sparsomt frem bag Fieldene.
Men Noget vilde jeg om gamle Norge
Dog gierne vide, før jeg reiser længer.
Hvo veed, om mine Øine skuer atter
Det kiære Fædreland. Thi siig mig, Thorer!
Hvor staaer det? Godt og Vel?

Thorer.

Ja Herre! Norrig
Staaer endnu fast paa sine haarde Klipper,
Det er en dygtig Grund, som rokker ei
Saa let.

Olaf.

Det troer jeg nok! Det troer jeg nok!
Om saa det er den skiæggehvide Odin,
Kan han dog med sit hele Kogleri
Ei Eders Bierge bringe til at knage,
Skiøndt han har prøvet det i mange Tider.

Thorer.

Vel sandt, min Herre! Landet selv staaer fast,
Og frodigt blander Birken sig med Granen,
Mens Solen bryder sine varme Straaler
Paa Klippens Væg og modner Dalens Korn.
End frugtesløst, som altid hidindtil,
Slaaer Bølgen imod Kystens Kampefield.
Men Herre! medens Bierg og Dale trives
I fredelig og stille Rolighed,

Indbæder sig en stærk og voldsom Gift
Dog daglig meer og meer i Landets Indvold.

Olaf.

Hvad mener Du? Jarl Hakon sidder jo
Heel rolig paa sin Stol i Trondelagen.

Thorer.

Saa har han siddet alt en Stund, min Herre!
Men endelig har Norges Bønder fundet
Det usselt at beherskes af en Jarl.

Olaf.

Hvi give de ham ikke Kongenavn?

Thorer.

Og derom spørger Halfdan Svartes Æt?

Olaf.

Hvad ændse Norges Bønder Halfdan Svarte?

Thorer.

Meer end Du troer! Den bolde Norges Mand
Har altid havt en indgroet Kiærlighed
Til sin retmæssige, sin sande Konge.

Olaf.

Dog styrer Hlade=Jarlen Riget alt
I atten Aar.

Thorer.

Hvordan med List og Magt
Han kommen er til slig Besiddelse,
Det veed I selv, saa godt som een af os.
Hvo nægter Hakon Jarl vel Tapperhed?
Hvo nægter ham Forstand og sielden Kløgt?
I veed hvorledes alle Sager stod;
Hvorledes Gunhilds Sønner hærjed vildt,
Og spildte, ved at vise daarlig Svaghed,
Den sidste Levning af al Ærefrygt.

Jarl Hakon overvandt dem kiækt i Strid.
Dertil det Venskab kom, som han forstod
At skaffe sig i Danmark hos Kong Harald.
Naar man vil vinde Noget, maa man vide
Hvorledes Alting staaer, det vidste Hakon;
Og efterhaanden, som en snedig Kiøbmand,
Der veed at vende Sagen til sin Fordeel,
Fik Jarlen Magten snart i sine Hænder.
Af Kampen kied forlangte Bonden Ro,
Saaledes sad han roligt i sit Sæde.
Hvad fuldeligt grundfæstet har hans Magt,
Var Jomsborgs Tog; da han til Norges Ære
Nedslog en overgiven Ungdomsvælde,
Der forhen havde Norden fyldt med Skræk.

Olaf.

Og nu i Glandsen af sin Herlighed
Foragtes han?

Thorer.

Hvor høist naturligt, Herre!
Tilforn var Hakon klog, han vidste Klogskab
Var ene det, som sammenholdt hans Magt;
Nu blev hans Navn beundret overalt:
Jarl Hakon, hed det nu, det er en Helt!
Han Jomsborg fældet har ved Hiøringsvaag,
Hvad modstaaer ham? Hvad rokker vel hans Magt?
Af denne Ros, af slig Berømmelse
Fast hovedsvimmel, glemte han sin Klogskab,
Forglemte han, at Bondens Kiærlighed
Er Thronens allerførste Hovedstøtte.
Han trodsed med sin Magt og meente, nu
Behøvedes ei meer Forsigtighed.
Hver Higen i sit Hierte gav han Tøilen,
Og hver en Lidenskab fik frit sit Spil.
Da var han ikke længer fredegod,

Men stolt og herskesyg; da æred han
Ei længer hver Mands Eiendom; men giorde
Bestandig mere Vold paa Bondens Ret,
Hans Gods, hans Odelskab; ja endnu værre:
Hans Viv, hans Døttre tog han til sin Gaard,
Og lod dem gaae, som Offre for sin Lyst.
Hvad skal jeg sige mere? Uformærkt
Begyndte Luen overalt at ulme.
Han frygted ikke for en fremmed Fiende,
Men mærked ei, at Fienden var i Landet,
At Kræften havde gnavet sig til Hiertet.
Nu lever han i daglige Skiærmysler,
Snart faldes fra ham hist, snart atter her;
Og Norge venter kun med Længsel efter
En tapper Drot, af ægte Kongebyrd,
For reent at styrte Hakon fra sit Sæde.

Olaf.

Ha Thorer! er det Sandhed, som Du taler?

Thorer.

Der stander Eders egen Slægt; lad den
Stadfæste Jer mit Ord.

Olaf.

Min snilde Jostein,
Hvor bliver Hullet af i dine Kinder?
Du smiler ei. Saa fryder det Dig ei,
At Norge kaster af sin Trællelænke?

Jostein (forvirret).

Jeg er for ung til at forstaae mig ret
Paa Landets sande Fordeel, Herre! men
Hvad Thorer siger, har sin Rigtighed.

Thorer.

Behøver jeg at sige Dig, Kong Olaf!
Hvordan jeg blev tilmode, da jeg hørte,

Du braget var herhid? Da troede jeg,
Du havde faaet Nys om Landets Tilstand,
Og nytted Øieblikket; derimod,
Nu Du har talt, erkiender jeg forbauset
I Hændelsen et Vink fra Himlen selv.

Olaf.

Ha, Thorer! Du har giort min Siæl urolig.

Thorer.

Som Frøet, naar det giærer under Jorden,
For snart i Vaarens Tid at skyde Spire.
Du har dog ei forglemt fra hvem Du stammer?

Olaf (i dybe Tanker).

Siig, er det ei fra Harald hin Haarfagre?

Thorer.

I lige Led, og det paa Sværdets Side.

Olaf.

Hvis Moder Ranghilds Drøm var om et Træ.
Hun hviled nemlig i en Urtegaard,
Og tog en løvrig Qvist ud af sin Taske;
Men som hun holdt den i sin høire Haand,
Var Qvisten voxen til en vældig Green,
Hvis Ende peged ned mod Jordens Muld
Og fæsted Rødder; men den ranke Top
Steg op mod Himlen, blev saa svarlig høi,
At neppe hun den øine kunde meer.
Og Stammen selv var rund og saare tyk,
Ned imod Jorden var den rød som Blod,
Men opad skiær og glat og sommergrøn,
Med hvide Qviste, hvilke bredte sig
Med mægtig Hvælving over hele Norge.
Var det ei saa?

Thorer.

Saa siger Sagnet, Herre!

Olaf.

Var det ei Harald med de fagre Haar,
Der underligt om sine Lokker drømte?
Hvorledes nogle bølged ned til Jorden,
Endeel til Knæet, een til Skuldrene,
Men nogle krused sig i spæde Krøller
Om Heltens Tinding?

Thorer.

Ganske rigtig, Herre!
Da spaaede vise Mænd i Norges Land:
Det vidned om den store Kongeslægt,
Der efter ham beherske skulde Norden.

Olaf.
(staaer taus hensiunken).

Thorer.

Hvad nye Tanker vækkes i din Siæl?

Olaf.

Hvad nye Tanker? Ingen nye Tanker,
Kun kiære gamle Tanker, Ungdoms Drøm
Og Manddoms Forsæt.

Thorer.

Dig, din Fødsel værd.
Tilgiv mig, kiære Herre! men hvi har
Saa lidet giældende tilforn Du giort
Din Fødselsret til Norges Kongstol?

Olaf.

Den stod for langt fra Haanden, Thorer! den
Var alt besat, og andre Tanker dengang
Indtog mit Hierte. Siælens fromme Ro
Er mere værd, end alle Jordens Throner.
Min Higen drev mig hidindtil til Syd,
Til Steder, hvor den christne Tro blev lært,
Dog har ei Lykken derfor svigtet mig.

Alt andengang behersker jeg et Land.
I Venden bød mig Elskov lægge Septret,
I Irland gav mig Elskov det tilbage.
Men dog end aldrig i mit hele Liv,
Med al min Tumlen, og mit Ophold, Thorer,
Blandt fremmed Folk, har jeg forglemt min Fødsel,
Og at jeg var en Kongesøn fra Norge.
Tit har naturligviis den Tanke vakt mig:
Grib Sværdet og forsvar din Fødselsret!
Men overalt jeg hørte, Norges Bønder
Var glade ved at styres af Jarl Hakon.
Hvad var min Magt? Der skal en vældig Hær,
Til at bemestre sig et fremmed Land.
Og kunde jeg ei vorde Norges Konning, —
Dets blotte Roligheds-Forstyrrer havde
Jeg ingen Lyst og Attraa til at vorde.

Thorer.

Men nu er det en ganske anden Sag!
Naar Trønderne først hører, at der lever
En Sønne-Sønne-Sønnesøn af Harald
Haarfager, da vil Intet hindre dem
I strax at giøre fællebs Sag med Dig,
Saasnart Du seiler ind i Trondhiems Fiord.
Om mit og dine Fættres Venskab har
Jeg vel ei nødig at forsikkre Dig;
Men det kan jeg høitideligt forsikkre:
Fleer Mænd af Magt i Landet ønske stærkt
At vise Dig Hengivenhed og Venskab.
Lyst til at bringe Dig det gode Budskab,
Drev os dertil at seile hid inat.
Hvis altsaa Du vil følge Venneraad,
Saa drag ei ud paa fremmed Eventyr,
Men følg din Skiæbnes og din Lykkes Vink!
Den har ei vinket Dig herhid for Intet.

Olaf.
(efter et Øieblikś Taushed).
Den Tidende har overrasket mig.
Forlader mig et Øieblik, I Venner!
Hist under Træet har man reist et Telt,
Der qvæger, hviler Eder efter Reisen.
Jeg kommer siden. Følger mine Kæmper!

(Thorer, Carlshoved og Jostein gaae med Olafs Mænd. Olaf og Tangbrand blive tilbage.)

Olaf.
Nu Tangbrand, Du har staaet taus og stille?

Tangbrand.
Og inderligt mig glædet ved din Lykke.
Du vorder Konning til et herligt Land.

Olaf.
Men over Hedninger, som spotte Gud.

Tangbrand.
Desstørre vil din Hæder, Herre, vorde,
Naar Du har bragt dem paa den rette Vei.

Olaf.
Ja, Tangbrand! ja, jeg følger Himlens Vink.
Vel havde jeg besluttet først at drage
Til Garderike.

Tangbrand.
Du har Intet lovet.
Løst var det Rygte kun, som drev Dig, Olaf!
Vant til Bedrifter, kjeded Dig din Ro;
Du søgte Daad, som sømte sig en Christen;
Der ulmed i din Barm en Heltelyst,
Til at stadfæste Himlens Magt paa Jorden —

Olaf.
Og tænk Dig, Tangbrand! i mit Fædreland.

Tangbrand.

Som Norges Konning kan Du bedre hjælpe
Ivan i Garderik, hvis det behøves.

Olaf.

Det bør sig Hjælpen først vor Slægt og Venner.
At kristne Norge — store, skiønne Tanke!

Tangbrand.

For Norge Garderike staaer tilbage.

Olaf.

Men, Tangbrand! thi jeg skiuler Intet for Dig —
Ei blot af Fromhed glæder sig mit Hierte;
Det svulmer ved den Udsigt, ved den Hæder
At hævde sig sin Ret. Jeg fødtes til
Den norske Krone; siig mig, er det syndigt,
At Olaf ønsker, hvad han fødtes til?

Tangbrand.

Saa vist Gud elsker Mennesket som Fader,
Og under det enhver uskyldig Fryd, —
Nei Olaf! — nei! At nyde Livets Lyst,
Naar fromt det nydes i Uskyldighed,
Det er, at giennemskue Herrens Godhed.
Held Den, som stedse seer i Livets Fryd
Et Gienskin af den fierne Herlighed!
Held Dig, ifald det lykkes Dig som Hyrde
At lede faderligt den christne Hiord.

Olaf.

Forlad mig, fromme Fader! Ak forlad mig!
Jeg trænger til at være nu alene.

Tangbrand.

Christ styrke Dig, min ædle unge Helt!
(Gaaer).

Olaf

(kaster sig paa Knæ med foldede Hænder).

Mit Hierte smelter ved den store Tanke.
O hellige Christ! er jeg det svage Redskab,
Som Du har kaaret, til at kæmpe for
Din Herlighed paa Jorden? Fader, see
Jeg stander i din Haand, din Villie skee!

(Reiser sig begeistret).

Ja, ja! jeg føler det, jeg føler det!
Min Arm er stærk, Kraft luer i mit Bryst.
Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
Med dette Sværd, Forløser! som er smeddet
I Korsets Lignelse, med dette Sværd
Skal jeg bestride hver den Frækheds Magt,
Som tør modsætte sig din Herlighed.
Og, som en Hyrde for sit elskte Nord,
Skal Olaf styre den betroede Hiord.
Hvor Odins Gudhuus mørkt og skummelt stod,
Hvor ofte flød uskyldigt Hierteblod,
Skal Røgelse, skal Myrrha nu kun ryge;
Sin Afgud skal ei Hedning blodbestryge;
Ei Raab af Offret, ei de vilde Skrig
Af Odins Goder om de blege Liig!
Uskyldig Harpeleeg og Sang skal tone,
Med fromme Lyd mod Evighedens Throne.
I hellig Andagt skal de samle sig,
Og hist, Forklarede! kun skue Dig.
Hver lav og jordisk Ild skal da forglemmes,
Med Giestebud skal Kirken ei beskæmmes;
Ikkun det tause store Giestebud
Forkynde skal: Alt lever i sin Gud.
Bort Had og Vold og Mord og vilde Leire!
Uskyldighed og Kiærlighed skal seire!

(Gaaer.)

Hlade.

Giennemgang i Skoven.

Hakon Jarl kommer bevæbnet med Sværd, Skiold og Bue. **Thora** møder ham.

Hakon
(standser forlegen).
Hvad seer jeg her? Min Thora! lokker ogsaa
Det smukke Sommerveir Dig i det Grønne?

Thora.
Hvad lokker Dig? Ei Thora! Vilde Du
Besøge mig? Jeg seer, Du est bevæbnet.

Hakon.
Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Vi gaae i Søen mod en næsviis Røver,
Som hærjer Kysten.

Thora.
Ha, for hvilken Lykke
Maa jeg da ikke takke Hændelsen!
Du seiler bort?

Hakon.
Jeg havde givet Karker,
Min Svend, Besked at bringe Dig.

Thora.
Din Træl.

Hakon.
Min Tid var knap, det var mig selv umuligt.

Thora.
O Hakon, Hakon!

Hakon.
Piin mig ei med Tvivl!

Olaf

(kaster sig paa Knæ med foldede Hænder).

Mit Hierte smelter ved den store Tanke.
O hellige Christ! er jeg det svage Redskab,
Som Du har kaaret, til at kæmpe for
Din Herlighed paa Jorden? Fader, see
Jeg stander i din Haand, din Villie skee!

(Reiser sig begeistret).

Ja, ja! jeg føler det, jeg føler det!
Min Arm er stærk, Kraft luer i mit Bryst.
Ja, jeg skal være din Apostel, Herre!
Med dette Sværd, Forløser! som er smeddet
I Korsets Lignelse, med dette Sværd
Skal jeg bestride hver den Frækheds Magt,
Som tør modsætte sig din Herlighed.
Og, som en Hyrde for sit elskte Nord,
Skal Olaf styre den betroede Hiord.
Hvor Odins Gudhuus mørkt og skummelt stød,
Hvor ofte flød uskyldigt Hierteblod,
Skal Røgelse, skal Myrrha nu kun ryge;
Sin Afgud skal ei Hedning blodbestryge;
Ei Raab af Offret, ei de vilde Skrig
Af Odins Goder om de blege Liig!
Uskyldig Harpeleeg og Sang skal tone,
Med fromme Lyd mod Evighedens Throne.
I hellig Andagt skal de samle sig,
Og hist, Forklarede! kun skue Dig.
Hver lav og jordisk Ild skal da forglemmes,
Med Giestebud skal Kirken ei beskæmmes;
Ikkun det tause store Giestebud
Forkynde skal: Alt lever i sin Gud.
Bort Had og Vold og Mord og vilde Leire!
Uskyldighed og Kiærlighed skal seire!

(Gaaer.)

Hlade.

Giennemgang i Skoven.

Hakon Jarl kommer bevæbnet med Sværd, Skiold og Bue. **Thora** møder ham.

Hakon
(standser forlegen).
Hvad seer jeg her? Min Thora! lokker ogsaa
Det smukke Sommerveir Dig i det Grønne?

Thora.
Hvad lokker Dig? Ei Thora! Vilde Du
Besøge mig? Jeg seer, Du est bevæbnet.

Hakon.
Til Orlog, Thora! Jeg staaer færdig at
Bestige Skibene med mine Mænd.
Vi gaae i Søen mod en næsviis Røver,
Som hærjer Kysten.

Thora.
Ha, for hvilken Lykke
Maa jeg da ikke takke Hændelsen!
Du seiler bort?

Hakon.
Jeg havde givet Karker,
Min Svend, Besked at bringe Dig.

Thora.
Din Træl.

Hakon.
Min Tid var knap, det var mig selv umuligt.

Thora.
O Hakon, Hakon!

Hakon.
Piin mig ei med Tvivl!

Thora.

Du elsker mig ei meer.

Hakon.

Og var det saa,
Troer Du da vel, at din Bebreidelse
Var mægtig til at tænde Luen atter,
Hvis den var slukt?

Thora.

Og saa behandles jeg!
Jeg, hvem Du elskte meer end Alt i Verden?
Troløse! hvilke søde Smigersord
Opfandt din Tunge. Jeg var ene Den,
Som kunde gjøre Hakon Livet kiært,
Jeg var den Eneste, som var istand til
At smelte Jernet i hans Kæmpebryst,
At vænne det til huld Bestandighed.
Ha, jeg Eenfoldige! jeg troede Dig,
Forlod mit Huus og Hiem, og oversaae
Mit Rygte, fulgte Dig og gav mig hen —
Og nu — Ha! jeg fortiener denne Skiændsel!

Hakon.

Hvad Skiændsel? Thora! Blandt de mange Fortrin
Og Yndigheder, som jeg fandt hos Dig,
Var ogsaa den, at Du var fordomsfri.
Du taler om min Ubestandighed,
Og giør Dig skyldig i den samme Feil.
Hvor er dit før saa raske Blik paa Livet?
Du siger, at Du gav Dig hen til mig?
Du taler sandt; Du giorde mig lyksalig.
Og hvad saa meer? Var det en Ungersvend,
Af dem, hvis Hierter Nattens Maane smelter,
Der vandt din Elskov? Sagde Du ei selv,
Du elskte mig, fordi jeg var en Mand,
Og mellem Mænd den første, som Du kiendte?
Hvad er da Mandens Daad? Er Mandens Daad,

At sukke kælent i den Elsktes Arm?
Du var en deilig Enke; paa din Gaard
Henrandt dit Liv kiedsommeligt og tomt; —
Hvad offred Du? Velbyrdig Norges Qvinde,
Selvstændig, riig, kan Du, ifald Du vil,
Foragte Rygterne, foragte Skvalder.
To Maaneder har vi tilsammen nydt
Saa sødt som noget Par i Freyas Sal;
Nu fængsler anden Gienstand Heltens Aand.
Forvovne Bønder vove hist og her
At knurre, tale høit; man giester Landet
Med Røverskibe. Det maa forekommes.
Det bør sig Norges første Mand at tænke
Paa Alt itide. I de første Dage
Vil neppe vorde nogen ledig Time
For Elskovs søde Spøg. Vær god, min Thora!
Drag atter til din Gaard, din Eiendom,
En liden Stund. Fraværelsen forstærker
Den matte Kiærlighed. Vi sees igien,
Og dobbelt elskovsfuld er da din Hakon.

Thora.

Og dermed er det giort, er det forbi!
Og med den usle matte Strøm af Ord
Er Thoras Troskab, Kiærlighed betalt?
Jeg har fortient det; ja, ved Asa Loke,
Jeg har fortient din lave Troløshed.
Du siger: jeg er klog og snild? O ja,
Saa snild jeg vistnok er, at klart jeg indseer:
Den Tale var kun spildt, som vilde bringe
Forsvunden Elskov i Dit lunkne Hierte.
Men at Du med saa flink og færdig Frækhed,
(Erhvervet ved utallig Troløshed)
Dig viser uden Skaansel, uden Blu,

Selv uden al Bekymring for min Smerte, —
Det knuser og det dræber mig.
(Hun græder.)

Hakon.

Ved Freya!
Du est mig kiær, min Thora! hvis det var
Min Hensigt, som Du troer, at svige Dig,
Da kom jeg ikke, bar ei Ønsket frem
Med denne Rolighed, som Du miskiender.

Thora (opbragt).

Du lyver, Boler! ja ved Syn! Du lyver.
Du kalder Freya til dit Vidne? Ha,
Sværg ei ved Freya! Freya vender bort
Sit Uskyldsblik fra dine falske Lader.
Skiørlevner! Har jeg kunnet elske Dig?
Ja, jeg har elsket Dig, den Eneste,
Som drog til Dig af sanddru Kiærlighed,
Var Thora. Thi hvad rørte mig din Høihed?
Min Slægt er gammel og berømt som din.
Forvildet, som jeg var, jeg tænkte daarlig
At bringe Fromhed, Reenhed i dit Hierte.
Og Troskab. Odin! Naar var Loke tro?
Men vel jeg hævnes; jeg har Brødre, Hakon!
Og Frænder! bedre Kampens Mænd end Du.
Ved Asa Odin, de skal tugte Dig!

Hakon (med opbragt Kulde).

Du taber Veiret, Thora! Giv Dig Tid!
(Han kalder. Karker kommer.)
Hvis Du har endnu mere at sige, see,
Der staaer min Træl; fortæl Du Resten ham!
Det sømmer sig Jarl Hakon ei at høre
Paa matte Skiældsord af en opbragt Qvinde.
(Han gaaer.)

Thora.

Hvad vil Du, frække Træl?

Karker.

Jeg? Skiældes ud,
Det hørte Du jo nok, min Herre bød.

Thora (slaaer ham).

Forvorpne!

Karker.

Ædle Frue, tag Dig vare!
Du støder dine Hænder paa min Ryg.

Thora (fatter sig).

Ha, Thora! Du fornedrer Dig. Hvor blev
Din Høihed og din Stoltheb? Træl, forlad mig!

Karker.

Det har min Husbond ei befalet mig.

Thora.

Hvad har han da befalet Dig?

Karker.

At der
Skal mældes Eder, ædle Frue: Karmen
Staaer færdig, for at kjøre Jer til Rimol.

Thora.

Det var da den Beskeb, Du skulde bringe,
Hvortil din Herre selv ei havde Tid?
Godt, Karker! godt; han er vor fælleds Herre.
Jeg lyder ham og reiser ufortøvet.

(Hun gaaer.)

Karker

(kalder paa de andre Trælle. De komme).

Nu gik Fru Thora hiem, nu skal der flyttes.
Nu bærer Jer fornuftigt ad! Hun er
Lidt vred i Hovedet. Ifald I lade,
Som Noget gik itu, saa er det muligt,
At hun slaaer ogsaa Jer i Næs og Mund.

Saa gik det mig; det krilled mig i Siælen.
Hun har to deiligbløde hvide Hænder;
Det kom mig for, som om hun havde trykt mig
I Næsen med en en Silkepude.

Leif.

Ei!

Karker.

Hun vilde gierne blive længer, seer Du!
Det troer jeg nok, men det gaaer aldrig an.
De Andre heller ei maae være Stedbørn.
Imorges gik en Flok af vore Trælle
Til Lunde, hente Gudrun, Bergthors Datter,
Hun træder ind igien i Thoras Plads.

Leif.

Alt nu en Ny?

Karker.

Alt nu? Man hører nok,
At Du est ikke gammel her paa Hlade,
Thi ellers havde Du vist sagt: Først nu?
To fulde Maaneder var Thora her;
Det gaaer ei an, som selv Du kan begribe,
Hvis det skal ordentlig gaae Landet rundt.

Leif.

Gaae Landet rundt?

Karker (bevisende).

Ja det maa være, seer Du!
Vor Jarl, som har saa mange Ting i Hov'det,
Og som maa passe paa vos allesammen,
Og som maa altid være, hvor det kniber,
Og som maa passe paa vos allesammen,
Og har saa mange Ting i Hov'det, seer Du!
Ham kan man ei fortænke just deri,
At han som har saa mange Ting i Hov'det,

Og som maa altid være, hvor det kniber,
At han —

Leif.

Ja jeg forstaaer dig nok, for saavidt.

Karker.

Desuden, siig Du mig, min gode Leif,
Paa din Samvittighed, hvis Du var Jarl,
Og kunde giøre, hvad Du fandt for godt,
Om ei Du giorde, hvad for godt Du fandt?

Leif.

Jo, hvad jeg fandt for godt, men ikke hvad
Jeg fandt for slet.

Karker.

Hiælp Thor! for slet? for slet?
Man hører strax, at Du est nylig kommen,
Og har ei hørt paa vise Herrers Tale.
Thi ellers vidste Du, at slig en Mand,
Der har saa mange, mange Ting i Hov'det,
Og som maa være stedse, hvor det kniber,
Og som maa passe paa vos allesammen,
At han —

Leif.

Ja Karker, jeg forstaaer dig nok.

Karker,
(fortrydelig over at blive afbrudt).

Saa lad mig høre da, hvad Du forstaaer?

Leif.

Du mener, at en saadan Helt, som vaager
Om Dagen over alle Landets Mænd,
Om Natten sove maa hos Landets Qvinder.

Karker.

Det giver jo naturlig sund Forstand.

(De gaae.)

Einar Tambeskielver

(er under forrige Optrin kommen ind, og har sat sig paa Stubben af et Træ i Baggrunden, for at giøre sin Bue i Stand; i det Trællene gaae, reiser han sig, og seer hen til den modsatte Side).

Hvo stander hist paa Veien der? Ved Thor,
Det er Jarl Hakon; det er Hakon Jarl,
Som kommer op igien fra Skibene.
Nu skal jeg spille ham et Puds! Man siger,
At ingenting kan giøre ham forfærdet.
(Han lægger an og skyder ud af Scenen.)
Ha, ha! der skiød jeg Busken af hans Hielm.

Hakon

(løber i Harme mod Einar med opløftet Sværd, griber ham i Brystet, og siger):

Ha, kiøbte Stimand! flux bekiend, siig frem:
Hvad har man lovet Dig for Hakons Liv?

Einar (rolig).

Slet intet, Herre! Jeg behøver intet.
Jeg er ei heller Stimand, jeg er født
Af ædel Byrd; Du kiender mine Frænder.

Hakon.

Hvo est Du, Niding, og hvo er din Slægt?

Einar.

Min Fader hedder Manddom, Herre Jarl!
I kiender ham, det er en gammel Knark,
Men rørig af sin Alder; Skiægget tykt,
Og Armen stærk; han har alt længe boet
Paa Norges Klipper.

Hakon

Manddom, Niding? Dø!

Einar

(holder hans Arm fast).

Tak være Guderne, som gav mig Kraft,

At holde Hakons Arm tilbage! Det
Var ellers ude med mig.

Hakon.

Hvilken runken
Seidkone laante Dig sin Hexekraft,
At holde denne Kæmpearm?

Einar.

Ja rigtig!
Min Moder, Herre! hun har lært mig det.
Hun er en Hex, som ganske ret Du siger;
Dog er hun ikke runken, hun er rød
Og hvid, som Melk og Blod; hun hedder Sundhed,
Og er, som Du, af gammel nordisk Æt.

Hakon.

Nu skal Du døe!

Einar.

Det er for tidligt, Herre!
Jeg er kun lidet over tyve Vintre.
Du kom til kort, min ædle Jarl, ifald
Du dræbte Norges bedste Ungersvende.

Hakon.

Ha Niding! vilde Du ei dræbe mig?

Einar.

Ved Odin og ved Norges Freya, nei.
Jeg vilde skyde Busken af din Hielm,
Og intet andet.

Hakon.

Og til Skive for
Din Øvelse Du vælger Hakons Hoved?

Einar.

Hans Hielmbusk gode Herre! blot hans Hielmbusk.
Det mored mig at giøre Hakon ræd;
Man sagde, det var svart at skrække Dig,

Og derfor skiød jeg Fiæren af din Kam.
Det Saar kan heles snart, det koster dig,
Ifald det kommer høit, en Hanesvands.
Forresten, hvis Du holder i din Haand
En Sølverpenning, og jeg skyder den
Ei bort, og giør Dig ingen Fingerskade,
Saa maa Du kalde mig en Mareminde,
Ja hænge mig i første, bedste Træ.

Hakon.

Jeg troer Dig, Dreng! Dit Øie lyver ei.
Hist henne sidder i den grønne Birk
En Plet i Barken, sort og liden; kan
Du træffe den, saa Pilen borer sig
I Pletten ind og sidder fast, saa vil
Jeg troe din Tale.

Einar (sigter og skyder).

Altsaa troer Du mig.

Hakon.

Du est en prægtig Skytte! Du skal være
Bestandig om mig; vel, jeg træffer Dig!
Her Rygtet gaaer i Landet om en Svend,
Der roses som den bedste Bueskytte,
Og jeg har stevnet ham hid til min Gaard;
Naar han nu kommer, skal han see, at vi
Har ogsaa Bueskytter her paa Hlade.

Einar.

Lad ham kun komme! Jeg vil skyde med ham.
Hvad kalder han sig?

Hakon.

Einar Tambeskielver.

Einar.

Det hedder ogsaa jeg. Lad ham kun komme!
Jeg mærker, at jeg veier op mod ham
I alle Ting, om selv det er i Navnet.

Hakon.

Hvad? Du est Einar Tambeskielver?

Einar.

Herre!

Den Ene. Bring mig flux nu til den Anden,
Saa skal vi nappes om den første Rang.

Hakon.

Ei ei, Du overgivne raske Gut!
Saa est Du kommen nu til Hakons Hof?
(Tager ham under Hagen.)
Hvor ung og stærk og smuk! Hvor overmodig!
Nu, slige Svende just jeg ønsker mig.
Saa har Du Lyst at tiene Hakon Jarl?

Einar.

Hvis jeg kan tiene Dig med eet og andet,
Da skal det glæde mig af ganske Hierte;
Men her er jo saa roligt nu i Norrig,
Som i en gammel Kærrings Krog bag Ovnen.

Hakon.

Ei overalt saa roligt, som Du tænker;
Jeg bruger stærke, trohengivne Mænd.
Endnu i Dag med mine Skibe gaaer jeg,
At dække den sydvestre Kyst af Landet,
Imod en fremmed, maaskee farlig Fiende.
Vil, Einar, Du gaae med og spænde Buen
Til Hakons Forsvar og din egen Ære?

Einar.

Ja, Herre! gierne. Hiælp mig Thor i Trudvang,
Hvad har Du der en deilig Bue, Jarl!
Indlagt med Guld og Sølv; min, som Du seer,
Er kun af Træ og seige Biørnesener.

Hakon
(tager den af sin Skulder, og rækker ham den).

Tag denne Bue, Einar! og behold den
Til Pant paa Hakons Venskab!

Einar
(prøver Strængens Stramhed).
Ak! for veeg,
For veeg er Jarlens Bue. Herre! tag den
Igien! Den er for tung, den er for slap;
Min egen her er meget bedre.

Hakon.
Ha,
Du stolte Svend! Foragter Du min Gave?

Einar.
Jarl Hakon eier Noget, som ei Einar
Foragted, blev det budt ham.

Hakon.
Og hvad da?

Einar.
Du har en Datter, Jarl! en Rosenknup
Var ei saa deilig paa en Lilievand.
Dog derom kan vi altid siden tale.

Hakon.
Saa troer Du —

Einar.
At jeg skal fortiene Bergliotḥ.

Hakon.
Du sigter til et fiernt ophøiet Maal.

Einar.
Saa bør det sig en dygtig Bueskytte;
Min Piil indhenter fierne Maal, det veed Du;
Men Piets kiælne Blik har ogsaa Pile.

Hakon.
Er Skytten skudt?

Einar.
Det skal han sige Dig,
Naar han har dræbt en Flok af dine Fiender.
Til Stranden, Herre!

Hakon.

Est Du færdig alt?

Einar

(slaaer paa sit Kogger).

Jeg har mit Husgeraad paa Ryggen med mig.
Til Stranden, Herre! Hurtig!

Hakon.

Rasse Gut!
Jeg lider Dig, fast som Du var en Qvinde.

Einar.

Det var det sidste, som jeg vilde være!

(De gaae.)

Bondestue.

Orm sidder med sin Brud **Gudrun** øverst ved Brudebordet; **Bergthor** hos hende. Paa den anden Side **Astrid** med sin Fæstemand **Thorvald**. **Flere Bønderfolk.**

Bergthor.

Saa, lystig Børn! Lad Hornene gaae rundt!
Og sparer ikke Mjøden, god og gammel.
Den Dag, jeg holdt mit Bryllup med Gundløde,
Da lagde selv jeg Tønden i min Kielder,
Og svor en Eed, at ei den skulde røres,
Før jeg fik holdt min ældste Datters Bryllup.
Og hvad jeg svor, seer I, det har jeg holdt!
Jeg nyder Glæde paa min Gammelalder.
Er Pigen ikke snild, min gode Ven?
Ni Maaneder hun yngre blev end Mjøden;
Det vared ikke længer, seer Du vel,

Før min Gundløde skienkte mig en Datter.
Jeg husker end, da førstegang jeg saae Dig,
Da blev jeg vred, jeg nærved havde bandt Dig;
Jeg skiændbte paa min Gundlød i sin Seng,
Og raabte: Qvinde! Hvad er det for Streger?
Hvad skal jeg med de Døttre? Skaf mig Sønner,
Som jeg kan lære Vaabenleeg og Hærværk.
Og dermed smed jeg Tøsen ned i Vuggen.

Orm.

Men Fa'er, med Tiden fik Du Pigen kiær.

Bergthor.

Da hun blev større, veed jeg ei, — hun krøb
Omkring mig, vimsed om, og naar de Gienter
Blier henved femten, sexten, sytten Aar,
Saa maa man holde af dem, om man vil,
Og om man ikke vil; man nødes til det.

Orm.

Ha Gubben er i Aften ganske lystig.
Nu Thorvald! lad dog Hornet atter fyldes!
Der bliver ikke drukket ret i Lauget.

Thorvald.

Ei drukket Orm? Min Gut! hvor vil Du hen?
Det er fast gaaet mig som Konning Fiølner,
Der drukned i et Miødkar.

Bergthor.

Stille, Børn!
Hvad er det for en Larm derudenfor?

Thorvald.

Fleer Venner, flere Giester til dit Bryllup!

Stein og **en Flok bevæbnede Trælle** træde ind.

Thorvald.

Hvad vil I Svende? Hvad er Eders Ærind?

Stein.
Vi er Jarl Hakons Trælle, vi er sendt
At melde Herrebud.

Orm.
Har Jarlen faaet
Et Nys alt om, vi er forsamlet her,
Og nytter denne Sammenkomst? saa tal
Kun frit! Vi stande rede til at høre.

Stein.
At I saa talrigt var forsamlet her,
Det just formoded' Jarlen ei, skiøndt vel
Han vidste, her blev feiret Bryllupsgilde.

Orm.
Hvad er da Eders Ærind? Siig det frem!

Stein.
Nu kort og godt, vor Jarl har sendt os hid,
At hilse Dig med Venlighed, Orms Lyrgia!
Han kiender Dig, han veed, Du est en Mand,
Som er sin Overherre lydig, tro.
Vor Jarl har seet din Brud, hun har opflammet
Hans Siæl, ei leve kan han uden hende.
Han har en tidlang kæmpet mod sin Attraa;
Men Tanken, at en Undersaat besidder
Hvad han forgiæves smægter, sukker for,
Er ham utaalelig. Han haaber derfor,
Du tilfredsstille vil hans Hiertes Længsel,
Og afstaae ham din Fæstemø.

Bergthor (reiser sig).
Hvordan?

Orm.
I komme, for at røve mig min Brud?

Stein.
Ei for at røve, hvis Du, hvorom Jarlen
Ei tvivler, slipper hende med det Gode.

En søie Tid Du bare vente skal,
Saa sender venligst Gudrun han tilbage,
Ledsaget af Foræringer og Guld.

Orm.

Og sligt et Ord, forvorpne Træl! Du vover?
Og slig en Fordring, sligt et Tilbud tør
Jarl Hakon giøre frie og stolte Normænd?

Stein.

Heel mangen Brudgom, stolt og fri som Du,
Har anseet Jarlens Tilbud for en Lykke.
Vi haabed her at træffe Dig alene,
Med nogle faa særdeles gode Venner.
At dette Budskab kommer noget brat,
Har tvende Grunde: først har Jarlen alt
Sit Skib besteget og er reist fra Hlade;
Desuden haster, Orm, Du med dit Bryllup;
Det driver Jarlen, som Du kan begribe.
Derfor han har udtrykkelig befalet
At vi skal bringe Gudrun til hans Gaard,
Og vogte hende, til han kommer hiem.
Bedømme Jarlens Daad — hvo vover sligt?
Dertil formaster ingen sig af os.
Han er ophøiet over Alles Dadel.
(Almindeligt Bulder.)

Bergthor.

Det gaaer forvidt. Afsted! Afsted paa Stand,
Forvorpne Trælle!

Thorvald
(griber et Drikkehorn).

Hilser Eders Jarl,
Og siger: Thorvald drukket har hans Gravøl.

Flere Stemmer.

Bort, Hakons Trælle! Bort!

Stein
(til de andre Trælle).

Til Vaaben, Svende!

Thorvald.

I vove tør Jer Afmagt at forsøge?

Alle.

Slaaer dem ihiel!

Bergthor.

Her har jeg smeddet mig
En Oxehammer af det bedste Jern,
Og hvor den rammer styrte fire Trælle.

Stein.

Mod, Svende! Mod!

Bønderne.

Ned med den Ogleskægt.

(Strid. Efter nogen Modstand flygte Hakons Trælle, Mændene forfølge dem. Gudrun, som er falden i Afmagt, omringes af de forsamlede Qvinder, som søge at bringe hende til sig selv igien.)

Astrid.

Min Søster! elskte Gudrun! kom til Live!
De flygted alt. Her er slet ingen mere!
Seer Du igiennem Vinduet hvor de flye?
(Mændene komme tilbage. Orm, som bliver sin Bruds Tilstand vaer, kaster sig for hendes Fødder.)

Orm.

Skaf Livet i min Brud! Hvi staae I der,
Og klynke Qvinder? Hvor er Eders Kunst?
Skaf mig min Brud igien!

Thorvald.

Nu ved Hærfader
Paa Hlidskialf, her opløfter jeg mit Sværd,
Med Trælleblod besudlet — ha med Blodet
Af Hakons Venner. Jeg undsiger ham!
Ved Odin, Vil' og Vee! ved alt hvad helligt!
Jeg er ei rolig, før jeg blande kan

Hans Blod med Træellenes, og kraftigt hævne
Den Skiændsel, som han tiltænkt har min Broder.

Bergthor.

Og skiøndt jeg alt er gammel, rynket, stiv,
Jeg sværger dog paa Hamrens røde Næb,
At hart jeg hævner slig Forsmædelse.
Han vilde have sig en Krone hamret?
Ja vi skal hamre ham! Jeg er den Ældste
Blandt Eder Brødre! jeg er Pigens Fader!
See der: der ligger hun, den stakkels Mø,
En falmet Blomst i hendes Beilers Arm.
Forsamler Eder om mig, Bondemænd!
Og sværger paa min store, tunge Hammer,
Hakon den Ondes Fald.

Orm.

Gudrun! min Mø!
Du aabner Øiet?

Alle Bønderne.
(paa Hammeren).
Hakon Jarl skal døe!

Tredie Handling.

Ved Moster.

Jostein. Carlshoved. Grib.

Grib.

Ja, som jeg siger Eder, kiære Herrer!
Jarl Hakon er alt landet her paa Moster,
Han ligger med sin Skibsflok under Øe,
I Fiorden, paa den anden Kant, bag Skoven.

Carlshoved.

Og har ei Olaf mødt, da ud han seiled
At hente sine Skibe snelt i Havn?
Besynderligt! thi om et Øieblik
Kan vi dog vente Kongen her tilbage.

Grib.

Jarl Hakons Kløgt og Natten var ham gunstig.

Jostein.

Saa staaer den norske Drot vel færdig alt,
At hilse Kongen gramt, saafremt han prøver
At gaae i Land? En stor og værdig Holm
For denne store Tvekamp.

Grib.

Olaf har man
Bestemt en Hilsen; men til denne Kamp

Behøves ingen stor og herlig Øe;
En aaben Plads var plat ubrugelig,
Vi trænge til en mørk og skummel Skov —
Og den har vi jo her til begge Sider.

Carlshoved.

Forklar Dig tydeligt! Hvad mener Du?

Grib.

En hellig Styrelse fra Guderne
Forvandlet har min Herres Løgn til Sandhed;
Men denne Sandhed har naturligviis
Igien forandret hans og Jarlens Forsæt.

Jostein.

Forvovne Træl! hvor vover Du at tale
Til os i dette Sprog?

Grib.

Det samme Sprog
Jeg haaber, I vil føre, naar I kiende
Den rette Sammenhæng.

Carlshoved.

Tal uforblommet!

Grib.

Saa vider: Neppe var Jarl Hakon kommen
Fra Hlade, før en hurtig Fiskerbaad
Indhented ham, da seent han maatte krydse
Ved Øerne. Den bragte ham det Budskab,
At der var skeet en Sammensværgelse
Blandt Trondhiems Bønder, for en Piges Skyld,
Som, efter Skik, han kaared til sin Frille.
Af Vælden, hvormed Vreden udbrød, saaes,
At Gnisten ulmet havde længst i Asken.
Hvad var at giøre nu? I veed, at Jarlen
Beslutter hurtigt; da han havde grundet
En liden Stund, fandt han det mere vigtigt,

At drage mod en vældig fiendtlig Drot,
End mod en Bønderflok. Han meente, Seiren
Forøge skulde brat hans Krigerhæder,
Og skrække Bønderne. Men da han kom
Paa Dybet ud og sendte Speidere,
Da hørte han — og til sin store Sorg,
At Olafs Flaade var langt mere stor,
End Rygtet havde nævnet ham paa Hlade.
Hvad var at giøre nu? Han søgte Moster;
Her fandt han Thorer strax, sin høire Haand.
Fortvivle, veed man, er ei Jarlens Sag;
Hvis Eet ei lykkes, maa det Andet prøves.
Det Forslag, som min ædle Herre giorde,
Blev samtykt: „Nøden tvinger mig! det er
De høie Guders Sag!" Saa var hans Ord.
Men sikkert ogsaa for sin egen Skyld,
Han ønskte den ubudne Giest af Halsen.
Jarl Hakon var i Nød; blev det bekiendt,
Som Sagen stod, at Tryggveson var landet,
Saa vilde Kiærlighed til Kongestammen,
Og Had mod Jarlen, begge snelt foreent,
Ham giøre Faren endnu mere farlig.
Hvad skete da? Han taug; lod sine Mænd
Slaae deres Telte her; de kiende lidt
Til Sagen kun; thi han har bildt dem ind
Det er en Røver, som han krydser efter.

Jostein.

Og hvad er hans Beslutning?

Grib.

Jeg har tit
I mangen søvnløs Nat, med Graad i Øiet,
Adspurgt de høie Guder, paa mit Straa,
Hvi dog de havde sat mit friske Liv
I den foragtelige Trællestand?
Tak være de alvise, rige Guder!

Thi uden Dette, var først Thorers Forsæt
For seent opdaget; uden Dette svam
Alt Olaf i sit ædle Kongeblod.

Jostein.

Spænd længer vor Forventning ei, men tal!

Grib.

Jeg hørte det; jeg var tilstæde ved det.
Jeg er hans Træl; en ussel, ringe Træl,
Han følger ubemærket med, som Slæbet
I Herrens Skarlagskind; hvad dølges ham?
I denne Skov da, for at være kort,
Skal Olaf lokkes hen af Thorer Klake,
Huldt under Venskabs Skin — og myrdes der.
Jarl Hakon venter i en Bondehytte
Paa Thorers Ankomst med det blege Hoved.
Saa gaaer han op i Fastland. Rogaland
Er huldt og tro, der samler han en Hær,
Og splitter Irrerne, saafremt de vove
Paa Land at hævne deres Konges Død.

Jostein.

Det har Du hørt?

Grib.

Ja ved den fromme Baldur,
Saasandt jeg er uskyldig, brødefri.

Jostein.

Og dertil skulle vi ham række Haand?

Carlshoved.

Og vi har hiulpet til en saadan Daad?

Jostein.

Ha, Grib! Jeg skammer mig, jeg rødmer for Dig.

Grib.

Det har slet ingen Ting at sige, Herre!
Naar først man kommen er saavidt, at rigtigt

Man skammer sig, saa har man meer ei nødig
At skamme sig. Hvo havde vel formodet
En saadan Handling af en saadan Helt?
Jarl Hakons Øine lyne som en Guds,
Og byde blot med deres Blik; de bød —
I lød! Hvor stort at være Hakons Kæmper,
At have den Bevidsthed i sin Barm:
Vi hialp den store Helt paa Kongestolen.
Det drev Jer! Ikke sandt?

Jostein.

Nedstødes skal han!

Carlshoved.

Saa vist, Kong Olaf er en ædel Helt,
Og Astrids Søn: Jarl Hakon, Du skal blegne!

Grib.

Nu, Grunden, den er god, det kan jeg mærke.
Men stille! Skibet nærmer sig alt Stranden.
Hist lander Kongen. Seer I Snekken alt?
Hvad nu skal skee, maa snarlig skee; saasnart
I træffer Olaf ene — siger Alt!
Min Husbond er i Skoven med Jarl Hakon;
Naar Olaf skynder sig med sine Kæmper,
Da fanger han i Buret begge let.
I hvordan end det gaaer, er Magten Olafs.
Maaskee skal Noget alt da være skeet.
Men stille! Hører I de skiønne Toner
Fra Skibet? Hører I den fromme Sang?
Ak hvor det lyder deiligt over Vandet!
Farvel, nu maa jeg ile til min Husbond
I Skoven. Glemmer ei, hvad I har lovt!

(Han gaaer.)

Jostein.

Nei sikkert ei.

Carlshoved.

Nu standser Skibet. See
Nu stiger Kongen ud med sine Mænd

Og Munkene. — Seer Du? Man rækker ham
Det røde Banner med det hvide Kors.

Jostein.

Den røde Grund betyder Heltemodet,
Det Hvide Christendommens Fred og Uskyld.
De nærme sig. Kom, lad os gaae tilside!
(De gaae).

Kong Olaf træder frem med det store Banner i sin Haand, fulgt af sine **Mænd** og **Munkene**. De sidste synge følgende Chor:

Cœli Deus sanctissime!
Qui lucidas mundi plagas
Candore pingis igneo,
Augens decoro lumine;

Infunde nunc, Piissime!
Donum perennis gratiæ;
Fraudis novæ ne casibus
Nos error atterat vetus.

Expelle noctem cordium!
Absterge sordes mentium!
Resolve culpæ vinculum!
Everte moles criminum!

O tu, sole serenior,
Et balsamo svavior,
Veni, veni Rex optime!
Pater immensæ gloriæ*)!

---

*) Ved Opførelsen bruges følgende danske Vers:

Forjages skal den dunkle Nat,
O Himmel! af din Straale brat.
Den sidste sorte Dæmringsky
Med Torden fra din Bue flye.

Opvarmes skal det kolde Nord,
O Almagt! af dit Kraftens Ord.
Din Helt Du skiænkte Magtens Sværd,
Han fælde Mørkets Trolddomshær!

Olaf

(hæver sit Banner, og støder det fast ned i Jorden).

Her planter jeg det christne Banner dybt
I Norges Grund. Igiennem Fieldets Stene
Det, som et Træ, skal skyde stærkt sin Rod,
Og det skal blomstre frem og bære Frugter,
Ja syvfold qvægende livsalig Frugt!
Med Længsels, med Bodfærdighedens Taarer
Dets Rødder vandes skal; og fromme Suk
Skal komme bølgende, som lune Vind,
At modne Saften i det fulde Bæger.
Som Fuglesang skal Menighedens Røst
Til Himlen qviddre, fra den høie Hvælving,
Og, som en gammel hundredaarig Steeneeg,
Skal Træet brede sine stærke Grene
Hen over Fædrelandet. I dets Ly
Skal Venskab, Kiærlighed og Fromhed boe,
Og stirre, fra den moderlige Stamme,
Med andagtsfulde Blik i Aftenrøden.
Og i dets hellige, dets rene Bark
Skal Norges Konger skiære deres Navne.
Uskyldighedens Blomster, trindtomkring,
Skal holde Vagt, som Himlens Englebørn,
Og støde Nattens Spøgelser tilbage.
Forfærdet bort fra Christendommens Træ
Skal Odin, med sit ene Troldomsøie,
Flye bort til Orknerne, til nøgne Field,
Og prøve der vanmægtige Forsøg
Paa at erhverve sig den tabte Magt.
Der skal han hyle, som en saaret Ulv;
Men Træets Blade skal som Englevinger
Bortvifte Troldens græsselige Glam;
At ei de skrække Landets fromme Søn,
Der tillidsfuld trygt under Løvet blunder.

Choret.

Amen!

Olaf.

Tak, at I fromt bekræfte mine Løfter,
I gode Brødre! Tak! O mindes I,
Da Skibet nys drog Den Stord forbi?
Der Hakon Athelstein, min Formand sad,
Da han blev kaldet fra sit Giestebud
Til Slaget, hvor han døde Heltedød.
O Hakon, ædle Hakon! fromme Hakon!
Athelsteins Fostre! Gode blide Frænde!
Du visned, som en altfortidlig Blomst
I Nattefrosten, og din fromme Rod
Var ikke mægtig nok, at trænge sig
I Nordens stolthaardnakket kolde Field;
Men Du har lagt den første Spire ned,
Velsignet være Du derfor i Himlen!
Der est Du sikkerlig; skiøndt ei Du mægted
At kæmpe mod Vildfarelsen. De tvang Dig,
At smage Hesteleverz; tvang din Læbe
Der vilde klæbe sig til Pagtens Kalk,
At røre deres Offerbollers Rand.
Da var ei Tiden kommen, ædle Hakon!
Nu smiler Du fra Himlen ned til Olaf,
Som træder kiæk i dine fromme Spor.

Choret.

Amen!

Olaf.

Tak, Brødre! Tak! Og vender atter nu
Tilbage, styrker Eder efter Reisen!
Thi vore Baadsmænd har alt teltet Skibet,
Og I har viet Landet ind med Sang.
Nu fromme Brødre, gaaer med Himlens Fred!

(Choret gaaer, Olaf bliver tilbage med sine Kæmper.)

Carlshoved og Jostein komme.

Olaf.

Nu, mine gode Frænder, snilde Brødre!
Vil I vel staae mig bi, som ægte Venner?

Jostein.

Herr Konge!

Carlshoved.

Konning Olaf!

Olaf.

Nu hvad er der?

Jostein (knæler).

Tag vore Hoveder!

Carlshoved (ligesaa).

Ja tag dem, Herre!

Olaf.

Hvad vil det underlige Tilbud sige?

Jostein.

Vi har bedraget dig!

Carlshoved.

Bedraget dig!

Olaf.

Umuligt! Hvad? Bedraget mig? Hvordan?
Var alting Paafund? Har I lokket mig
I Jarlens Snare?

Carlshoved.

Spar din Frygt, min Herre!

Olaf.

Jeg frygter ei for Helved, endnu mindre
For Hakon Jarl. Stat op! hvortil den Knælen?
Kast Jer i Knæ for Gud, hvis I har syndet,
Og skiælver for Retfærdighedens Arm.

Carlshoved.

Min ædle Herre! Thorer Klake løi,
Men alt hvad han fortalte Dig var Sandhed.

Jostein.

Thi Hakons Tyranni har nylig giort
Til Sandhed, hvad kun digtedes for Dig.

Olaf.

Saa Landet er i Oprør?

Carlshoved.

Herre, ja!

Olaf.

Og Hakon?

Jostein.

Her.

Olaf.

Her?

Carlshoved.

Med en ringe Magt;
Ei nær saa kraftig som din egen, Herre!

Olaf.

Hvad vil han da?

Jostein.

Med Lumskhed prøve, hvad
Han havde haabet offentlig at kunne.
Thorer er en Forræder; han skal lokke
Dig hen i Skoven mellem mørke Graner,
Og give Dig dit Banesaar.

Olaf.

Er Hakon
I Skoven? Kommer Thorer der alene?
Hvor stor er Jarlens Magt?

Jostein.

Ei stor som din.
Alting skal skee med allerstørste Stilhed;
Thi Hakon frygter næsten meer, Kong Olaf!
For egne Kæmper, end for dine Helte.

De Norske maae ei vide, Du est her;
Det vilde bringe Saaret til at buldne.
Hakon sig skiuler i en Bondehytte,
I Skoven hist Du træffer Thorer Klake;
Og for at være sikker i din Sag,
Lad alle dine Kæmper følge Dig!
Saa har Du Styrke nok mod Hakons Styrke.

Olaf.

Hvordan forstaaer jeg slig forblommet Sag?
Og hvad forvisser mig derom, at nu
I tale Sandhed, I som nylig har
Tilstaaet mig et sligt Forræderi?

Jostein.

Just at vi har tilstaaet det, beviser,
At vi har ingen Deel i denne Daad.
Jarl Hakon havde Lyst at kæmpe med Dig,
Han bad os følge Thorer Klake hid,
For at opholde Dig, til selv han kom.
At søge Kamp og Strid, er nordisk Sæd.
Han var vor Herre; Snildhed og Bedrag
Forstod at lokke listelig vor Ungdom.
Du er vor Slægt; men kun vi saae i Dig
Den store Hakons Roligheds Forstyrrer;
Vi gik. Nu har sig Sagen midlertid
Forandret, og med den Jarl Hakons Forsæt.
Saasnart vi vidste det, fik Du det vide.
Med Taushed havde vi Dig let forraadt.
Vort Paafund her, vor Tillid til en Niding
Fortiener Straf; jeg bød Dig nys mit Hoved —
Det kan Du tage, men mistænk mig ei!

Olaf.

Hvad skal jeg med dit Hoved, raske Svend?
Behold det selv! Du har det nødigt; mig
Det vilde lidt kun nytte.

Carlshoved.

Ædle Konge!

Jostein.

Saa tro mig paa mit Ord, og følg mig flux;
Hvis ei, drag bort igien paa dine Snekker. —
Men sniger sig ei Thorer hist med Grib,
Imellem Træerne?

Olaf.

Jeg øiner fiernt
Den anden Flok af mine Mænd. De lande.
Dem vil jeg underrette først, de skal
Omringe Stranden; om en liden Stund
Er Hakon fanget med sin hele Sværm.
(Til sine Mænd):
Med dragne Sværd mig følger giennem Skoven!
Og giør Jer rede til en Losſejagt!
(De gaae).

Thorer Klake og **Grib** komme hurtigt ind fra den anden Kant; den Første med en Kurv og en Daggert i Haand.

Thorer.

Der gik han. See! der gik han med sin Flok,
At hvile sig i Norges Sommergræs.
Stands, Olaf! skynd Dig ei saa stærkt! Den kommer,
Den lange Hvile, før Du venter den.
Nu Grib, forstaaer Du vel hvad jeg har sagt?

Grib.

Hvert Ord, min ædle Herre! saare vel.

Thorer.

Du løber til og støder Daggerten
I Brystet paa ham, mens han sidder hos mig.

Grib.

Vel, kiære Herre!

Thorer.

Naar han saa er død,
Afhugger Du hans Hoved, lægger det
I denne Kurv og følger mig i Hast
Til Hytten, hvor Jarl Hakon venter os.
Saa giver han Dig Frihed Grib, og binder
En Glavind ved din Lænd.

Grib.

Vel, gode Herre!

Thorer.

Begrib den Ære, som Du nyder, Grib!
Tænk Dig, Du vorder Olafs Banemand;
Han, som vil styrte Guderne fra Valhal,
Ham dræber Du! Om nogle hundred Aar
I gamle Sagn man finde vil dit Navn,
Og læse: denne Daad har Grib fuldbragt!

Grib.

Jeg længes inderligt, min snilde Herre!
Alt længe har jeg ønsket mig en Daad,
Som kunde hæve mig fra Trællestanden.

Thorer.

Det veed jeg; og den faaer Du nu, min Grib!
Kom, seer Du denne skiønne, slebne Daggert?
Saa glimtende som Nattens Lys paa Vand.
Seer Du, hvor den er spids, hvor den er skarp?

Grib.

En herlig Kniv!

Thorer.

Det er ei nok med det;
Du seer kun halvt dens gode Egenskaber;
Thi — mærker Du i Staalet denne Rende,
Der løber ned mod Odden?

Grib.

Ja, min Herre!

Thorer (smiler lumsk).

Saa liden som den er, — er den dog Veien
Til Helheim, Grib!
(Seer sig om).
Her er dog Ingen?

Grib.

Sletingen. Det var kun en sulten Ravn,
Som skreg paa Fieldet hist.

Thorer.

Den skriger efter
Sit Bytte, Grib! Thi seer Du denne Rende,
Som løber ned fra Hialtet? — Seer Du Hialtet
Er huult, — og denne Fieder — Du forstaaer mig?

Grib.

Nei, Herre!

Thorer.

Det er sandt; saa skiønne Sager,
Saa kunstige, dem kiender man kun lidt til
Her i det plumpe Nord. I Velskland har
Jeg paa min Reise kiøbt mig denne Dolk;
Jeg tænkte nemlig, som det er i Sandhed:
Hvo veed, hvortil vel den kan bruges?

Grib.

Rigtig!

Thorer.

Altsaa, min Grib, har Du ei ofte seet
En saaret Kæmpe, som med samt sit Saar
Er kommen sig igien og vorden karsk?

Grib.

Heel ofte, Herre!

Thorer.

Men naar Daggertstødet
Skal være vist og sikkert, seer Du selv,
Hvor lidt man stole kan paa Armens Kraft.

Grib.

Jeg veed dog ei, — naar Armen kun er stærk.

Thorer.

Hvad stærk? Hvad er da menneskelig Styrke?
Men seer Du: denne Dolk er fyldt i Hialtet
Med en fortræflig kostbar Saft, som flyder
I Saaret flux, som blander sig med Blodet,
Og levrer det.

Grib.

Ha, nu forstaaer jeg — Gift!

Thorer.

Raab ei saa høit! Der har Du Dolken, Grib!
Vær Dig forsigtigt og fornuftigt ad!
Du est ei vant at bruge Vaaben.

Grib
(vugger den i Haanden).

Herre!
Jeg faaer en sælsom Lyst. Veed I hvortil?

Thorer.

Nei, Grib! Dit Øie flammer. Nu hvortil?

Grib.

At støde den i Eders eget Bryst.

Thorer.

Grib, est Du rasende?

Grib.

Stat stille, Herre!
I kan jo nok begribe, det var Spøg.

Thorer.

Men saadant Spøg!

Grib.

I mener, for en Spøg
Var det for grovt?

Thorer.

Ja, Grib! det var for grovt,
Og Tid har vi nu ikke til at spøge.

Grib.

Saa vil vi strax da gjøre det til Alvor.
Du skriger atter Ravn? Kom! Tag dit Bytte!
(Han støder ham Daggerten i Brystet.)

Thorer (styrter).

Troløse! Du har giennembort mit Hierte.

Grib.

Det er ei sandt. Hvad kalder Du dit Hierte?
Den kolde Kiødklump i den venstre Side
Gi'er Du dog ikke dette Hædersnavn?
Den aldrig følte, hvordan skulde den
Da føle dette Stød? Umuligt, Thorer!

Thorer.

Forræder!

Grib.

Du har nævnt dit eget Navn.

Thorer.

Ha, det er sandt!
(døer.)

Grib.

Det skulde Du betænkt
En Kiende før. Nu er det alt for silde.
(Betragter ham.)
Der ligger han og svømmer i sit Blod.
Hvor er nu dine Rænker og din Snildhed?
Kan Du ei finde paa et vittigt Indfald,
At stille Blodet med? Enfoldig taus,
Med Næsen op i Veiret, ligger han;
Og ei hans hele Livs Forslagenhed
Formaaer at hindre Veien ham til Nastrond.

Olaf. Carlshoved. Jostein. Følge.

Olaf
(til Grib, med draget Sværd).
Hvor er din Herre, Træl?

Grib
(peger paa Liget).
Der ligger han.

Olaf.
Hvad? Thorer Klake svømmer i sit Blod?

Grib.
Han seiler ned af Elivagas Bølger
Til Helheim.

Olaf.
Hvo har dræbt ham?

Grib.
Høie Konge!
Han selv har dræbt sig med sit Nidingsværk.

Olaf.
Forkynd!

Grib.
Han vilde overtale mig
At støde denne Daggert i dit Bryst;
Thor veed hvorfor, han har formodentlig
Dog havt en Afsky, for at myrde Dig
Med egne Hænder.

Olaf.
Nu? Og hvad saa meer?

Grib.
Jeg Dolken fik, forsynet vel med Gift;
Jeg skulde støde den i Tryggvesøn,
Men jeg tog feil og stødte den i Thorer.
Nu ligger han halsstarrig der paa Jorden,
Og taler ei et Ord. Før løb hans Tunge,

Med samt det lille fledske røde Øie,
Ustadigt flottende, snart hist snart her,
Kun aldrig roligt, kiækt. Nu seer det roligt;
Men dumt og døsigt, som igiennem Horn.
Ak Herre! neppe kan I troe, hvor hurtigt
Min Husbond har omskiftet sin Natur.

Olaf.

Du ædle Træl!

Grib.

Hvis Thorer kunde tale,
Da skulde han bekræfte Jer mit Ord:
Han loved mig at vorde Hakons Mand,
Fra Trældom fri at føre Stang og Skiold,
At drikke Miød paa Bænk i Kongehallen,
Hvis jeg udførte vel min Dont; men Herre,
Det tyktes mig, som det var alt for dyrt,
At kiøbe Hakons Miød med Olafs Blod.

Olaf.

Hugprude Svend! Og vil Du heller da
Vel kaldes Olafs Mand? Og vil Du trofast
Bestandig stride for ham, som din Drot,
Og sidde, til et Mærke paa hans Venskab,
Iblandt hans bedste Kæmper?

Grib (rørt).

Ak, nu smelter
Min Stolthed I med Vennesalighed.
Sligt bydes mig? Saa er da Timen kommen,
At jeg skal bryde mine Trællebaand?
O jeg maa græde som et Barn. Tilgiv!

Olaf.

Dig var jo lovet Frihed af din Jarl.

Grib.

Ak hvilken Frihed! hvilken Frihed, Herre?

Jeg skulde kiøbe Kroppens usle Frihed,
For Siælens; skulde miste Trællenavnet,
For virkelig at vorde til en Træl.

Olaf.

Du christne Hedning, kom! ræk mig din Haand!
Hvad hedder Du?

Grib.

Grib var mit Trællenavn.

Olaf.

Saa kald Dig Grif, og lad en vældig Grif
Med stærke Farver male paa dit Skiold,
Som slaaer en Ædderslange ned til Jorden.

Grif.

Ha, jeg forstaaer Jer fuldvel: Æddderslangen
Er Thorer Klake. Odin! det var prægtigt!
Ha Olaf! Du belønner kongeligt.

Olaf.

Kald Odin ei! vanmægtig er hans Magt,
Du seer hans Aand i hans Tilbedere.
Hvor er nu Hakon?

Grif.

Hist i Skoven, Herre!
Skiult i en Bondehytte med sin Træl;
Der venter han paa Thorer med Jert Hoved.
Men jeg vil hugge Thorers Hoved af,
Og lægge det i Kurven, Herre Konge!
Saa bringer Du Jarl Hakon Thorers Hoved,
Istedet for, han skulde bringe dit.

Olaf.

Nei, Grif! Nei! død er død. Gaaer, mine Mænd,
Og jorder Thorer Klakes døde Legem.

Grif.

Bag Nelderne ved Grøften!

Olaf.

Jorder ham
Ved Hyldebusken hist! at den kan strøe
Sit hvide sørgelige Blomster ned
Paa Graven. — Grif! ei maa Du være grum,
Ei hade maa Du efter Døden.

Grif.

Herre!
Siig mig kun, hvad der sømmer sig og bør sig,
Saa skal Du see, at jeg skal bedre mig.

Olaf.

Følg mig i Stilhed nu til Hakon Jarl!

Grif.

Saa maae vi denne Vei, min ædle Konge!
(De gaae.)

Et affsides Sted i Skoven ved en Bondehytte.

Hakon Jarl. Karker.

Hakon.

Har Du fuldbragt dit Ærind, som jeg bød?

Karker.

Ja, Herre Jarl! Jeg sagde dem paa Skibet,
At Du var gangen op i Birkelunden,
At trække Veiret bag de kiøle Grene,
Fordi det var for hedt paa salten Sø
I Middagsstunden; hvilket kommer af,
At Solen skinner ned med Glands paa Vandet,
Og saa fra Vandet atter op igien.
Saa man har ondt at giøre; thi paa Søen
Er altid tvende Sole; det vil sige
Kun een paa Himmelen, men een paa Søen.
Paa Landet er man plaget kun af een;
Og derfor var Du gaaet op i Land.

Hakon.

Og at jeg vilde holde Maaltid her,
Det sagde Du vel ogsaa?

Karker.

Herre Jarl!
Det kan I sagtens tænke. Naar forglemmer
Jeg Maden og hvad der vedkommer Maden?
Det er det Allerbedste her i Verden;
Skiøndt rigtignok man, paa den anden Side,
Vel kan indvende mig, at ogsaa Drikken
Kan ha'e sin store Nytte. Det forstaaer sig!
Jeg sagde: Jarlen æder hist sin Daure.
Paa Vandet skvulper Skibet op og ned,
Saa faaer han Maden i den gale Hals.
Hvad kan det hiælpe?

Hakon.

Ret, min Karker! Ret!
Du est en vittig Gut. Gaa nu og hiælp
Kisping at syde. Lad mig ene, Karker!
Naar Thorer kommer, eller Thorers Svend,
Da beed dem frit kun træde flux herind.

Karker.

Godt, Herre Jarl! det Alt skal efterkommes.
(Gaaer.)

Hakon.

Gid jeg kun havde flere slige Svende,
Saa var jeg sikker, hvor jeg gik og stod.
En Hund er ikke nær saa stærk og tro,
Og dertil kommer dog, at han kan tale.
Et Redskab og et Vaaben! uundværligt;
Jeg bytted ham ei for det bedste Sværd.
(Sætter sig.)
De Andre med de skarpe Blik og med
Den kloge Tale kan man ikke troe.

Skiøndt Thorer — Thorer! har Du hilset Olaf?
Har Du alt sendt ham bort til sine Guder
I Luften hist?
(Støtter sit Hoved til Haanden og grunder.)
Det var ei min Beslutning;
Den kom fra Thorer. Thorer maa forsvare
Sin Daad for Odin. — Odin vil ei vredes.
Ha! skulde denne Vanvid ei forhindres,
Som truer med at styrte Guderne
Fra deres gamle Stole? Olaf vil
Ei blot tilrane sig min Kongemagt,
Men endnu meer: Valfauders. Lad ham falde!
Thi brat maa Stormen standses i sin Gang.
Det er den høie Tid, den høie Tid!
I graane, mine Haar! men hvide Lokker,
I snart skal vorde gule, giver Tid!
De skielmske Møer spotted mig tilforn,
Fordi mit Haar var sort og ikke gult;
Giv Tid, I Børn! gult, guldgult skal det vorde,
Det skal forgyldes af den gyldne Ring. —
Hvo kommer der? Ha, sikkert Thorer Klake.
Han loved mig at bringe Olafs Hoved; —
Mit Blik sig vægrer ved at skue did.
(Han bliver siddende i den forrige Stilling.)

Olaf Tryggveson træder ind, hyllet i en graa Kappe, med en siid Hat paa Hovedet.

Hakon,
(uden at vende sig).
Min bolde Thorer Klake, kommer Du?
Er alting lykkedes og bringer Du,
Hvad Du har lovet? — Svar mig, Thorer Klake!

Olaf.
Alting er gaaet, som det burde, Herre!
Men undskyld Thorer, at han selv ei kommer,
Og bringer Eder Konning Olafs Hoved.

Det faldt ham vanskeligt. Thor veed, han havde
En Slags Modbydelighed for at bære
Det selv, og sendte mig.

Hakon.

Vel, vel! Saa gaa,
Og grav det strax dybt ned i Jordens Skiød!
Jeg vil ei see det selv. Mit Øie taaler
Ei slige Syn, Det staaer for mig i Drømme.
Grav Liget ned, og siig din Herre, Træl,
At flux han kommer!

Olaf.

Thorer Klake sover.

Hakon.

Han sover?

Olaf.

Middagssøvn; stiv har han strakt
Sig under nogle mørke Hyldebuske.

Hakon.

Saa væk ham da! (afsides) Nu sove? Efter slig
En Gierning? Thorer! Jeg beundrer Dig,
Du har et sieldent Mod. (høit) Gaa, væk ham, Træl!

Olaf.

Men vil I ikke see først Olafs Hoved?

Hakon.

Nei, har jeg sagt! Nei!

Olaf.

Herre Jarl! I troer
At det seer skrækkeligt og hæsligt ud?
Men intet mindre, Herre! Olafs Hoved
Er vel saa sundt som Nogens her i Landet.

Hakon.

Gaa, siger jeg?

Olaf.

Nu har jeg aldrig hørt!
Jeg havde tænkt, Jarl Hakon var en Helt,
Som faa i Nord, og dog han frygter for
At see et dødt og blegt, afhugget Hoved?
Hvor vilde Du først skiælve, hvis Du fandt
Det levende paa Kroppen.

Hakon
(vender sig forbittret).

Træl! Du vover? —
Hvor har Du det?

Olaf
(tager Hatten af, og slaaer Kappen tilside).

Paa mine Skuldre, Jarl!
Tilgiv mig, at jeg bringer Eder det
Paa denne Viis; den faldt mig mageligst.

Hakon.

Ha Surtur! Olaf? Ha, Forræderi!

Olaf.

Min Gubbe, spar dit raske Heltemod!
Vov ingen Dyst med Olaf! Husk, at end
Han har sit Hoved heelt og ubeskaaret,
Og at din kraftesløse Oldingsfærd
Kun kæmper mod den hovedløse Olaf.

Hakon.

Ha, Niffelheim!
(Anfalder Olaf.)

Olaf
(slaaer Hakon Sværdet af Haanden, og siger med tordnende Stemme):

Vær rolig, siger jeg!
Og stik dit Sværd i Balgen. Mine Mænd
Omringe Huset; mine Skibe, Jarl!
Opveie dine. Jeg er kommen hid,
At vinde Landet i en ærlig Strid.

Du selv har lokket mig med Rænker hid.
Nu staaer Du, som en Træl, foragtelig,
Indviklet i din egen Snare. Jeg
Vil ei benytte slig en usſel Fordeel,
Som Slumpelykken skiænker mig. Nei, Hakon!
I Marken vil jeg dristig møde Dig.
Dit Anslag, som Du seer, er gaaet ilde,
Din Thorer svømmer i sit eget Blod.
Det var mig saare let at gribe Dig;
At dræbe Dig var endnu mere let;
Men jeg bekiender mig til Christi Lære,
Foragter slig uhæderlig Bedrift.
Thi vælg imellem tvende Kaar: Bliv Jarl
Paa Hlade, som Du var, og sværg mig Troskab,
Hvis ikke, fly! Hvor vi da sees igien,
Det giælder blodigrøde Pander, Hakon!

Hakon (stolt og rolig).

Det Sidste vælger jeg, det Sidste, Olaf!
Du kalder mig en Niding og en Træl?
Det lokker høit et Smil paa mine Læber.
Man hører, at Du est en Yngling, Olaf!
Kaadmundethed og Overmod er Det,
Hvormed din Alder melder sig. See mig
I Øiet, Olaf, og betragt min Pande!
Har Du hos Trælle fundet slige Blik?
Og tykkes Dig, at Feighed og at Lumskhed
Har smaalig furet denne Pandes Rynker?
Jeg lod Dig lokke? Ja naturligviis;
Jeg vidste, Du behøved blot et Vink,
For strax at flagre did til Lokkemaden;
At i din stolte Siæl Du agted meer
Dit Slægtskab med en uddød Kongeslægt,
End Hakon Jarls beundrede Bedrifter;
At kun Du lured paa en Leilighed,
For at forstyrre Gubben i sin Ro.

At denne Færd jeg ønsked overstaaet,
Jo før jo heller, kan det undre Dig?
At jeg bedrog en Sværmer, som foragter
De høie Guder, kan det undre Dig?
Og kan det undre Dig, at jeg tillod
Min Kæmpes Anslag, da en fiendtlig Skiæbne
Lod til at ville styrte — mig ei blot —
Men Valhals Guder?

Olaf.

Hakon! mindes Du,
Erindrer Du vel, Hakon! at Du selv
Har været Christen og at Du blev døbt
Af Biskop Popo? at Du siden sveg
Din Eed? Hvormangen Eed har Du vel sveget?

Hakon.

Forbandet kalder jeg det Dieblik,
Da, ført bag Lyset af den slebste Munk,
Jeg lod mig daare ved en usel Kunst:
Han kunde bære Jernet gloende,
Naar Haanden først var overstrøget med
En Hexesalve.

Olaf.

Stakkels, blinde Gubbe!
Jeg ynkes over dine sølvgraae Haar.

Hakon.

Ha spar din Ynk! Saa som Du seer mig her,
Seer Du det sidste Glimt, den sidste Gnist
Af gammel nordisk Kraft og Helteliv; —
Den, Ungersvend, den skal Du ikke slukke
Med dine sygelige Feberdrømme.
Jeg veed det nok, det er de Christnes Sæd,
At ynke Folk, omvende dem, forbedre;
Vor Sæd er den: dybt at foragte Jer!
At pønse paa Jer Undergang og Død,

Som Gudernes og Heltelivets Fiender.
Det Hakon giør, og derudi bestaaer
Hans Nidingsfærd. Ved Odin og ved Thor!
Du skal ei slukke Norges Heltelld,
Med dine fromme, vaade Drømmetaager.

Olaf.

Velan! Vi skilles ad for dennegang.
Vee dig! naar næstegang vi atter sees.

Hakon.

Ja, vee mig! om jeg ikke knuser Dig.

Olaf.

Himlen vil træffe Dig med sine Flammer!

Hakon.

Nei, Thor skal splintre Korset med sin Hammer!

(De gaae hver til sin Side.)

Fierde Handling.

Hlade.

Hakon Jarl. Et Bud.

Hakon.

Forkynd dit Budskab, siig det uden Frygt
Og uden Forbeholdenhed! Hvor gaaer det?
Har Bondehæren samlet sig?

Budet.

Ja Herre!
Forbittrelsen har sammenstimlet dem.
Orm har paa fire Veie fra sin Gaard
Sendt Herorf rundt omkring, og budt Enhver,
At han bevæbnet skulde drage hid,
Og faae Dig dræbt. Han sendte Bud til Haldor
Paa Skierdingstad, og han har atter sendt
Budstikken længer om. Med ham har Sigurd,
Den skiønne Bryniolfs, før din Frilles, Husbond,
Forenet sig, samt Alf og Skialm fra Rimold,
Der komme for at hævne deres Søster.
De føre Hæren an, med Orm og Haldor.
Den samler sig i Orkedalen.

Hakon.

Ha!
Jeg stoler paa min gode Kæmpeskare.
Med faa, men vel bevæbnede, med kiække
Krigsvante Mænd adsplittes let igien
En sammenstimlet Bonderflok.

Budet.

Men, Herre!
Den er alt stor, forøges daglig meer;
Forbittrelsen har vel bevæbnet dem.

Hakon.

Med øiebliktligt Mod, der svinder brat,
Saasnart Jarl Hakon kommer med sit Sværd.
Hvad meer? Er Olaf landet med sin Flaade?

Budet.

Ja, han er løbet ind i Trondhiems Fiord.

Hakon.

Hvad? Her i Fiorden? Uden Modstand? Har
Ei Erland, har min Søn da ikke mødt ham?

Budet.

Ak, Herre Jarl!

Hakon.

Hvi sukker Du? Saa tal!

Budet.

I Morges seiled Olaf ind i Fiorden,
Med fem skioldhængte, lange Krigerskibe,
Da var din Søn, din Erland, der med tre;
De andre laae i Vigen, dybest inde.
Der faldt en Taage; Erland mægted ei
I denne Skynding dem et Vink at give.
Først troede han at møde dine Snekker;
Men da de nærmed sig, da saae han vel,
Han havde taget feil, og vilde vende

Mod Landet; men det var for silde. Kongen
Foer med sit Følge hurtig ind i Fiorden.
Han tog din Søn for Dig, Herr Jarl! og bød
Roerfolket Aareslaget at forstærke.
Da Erland og hans Mænd sig nærmed Landet,
Og da hans Snekke løb paa Grund, da sprang
Med sine Kæmper flux han overbord.
Hvad skulde han udrette vel med tre
Smaasnekker, uden synderlig Befolkning,
Mod fem, der fyldtes af staalklædte Mænd?
Han svømmed under Vandet og forsøgte
Paa denne Viis igien at naae til Land.
Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte:
Han saae den lyse Brynie, Kobberskioldet,
Som overgik de Andres langt i Skiønhed;
Bestandig troede han, at det var dig,
Og raabte: „Hakon! dennegang undgaaer
Du Døden ei! Husk da vi taltes sidst!
Da svor vi, at det giældte røde Pander."
Med disse Ord greb Kongen til en Roerpind —
Og skiød den hen — O Herre! skaan mig for
At sige meer, og skaan dig for at høre!

Hakon.

Tal! Tal! han skiød Roerpinden af sin Haand —

Budet.

Og traf din Søn dermed i Tindingen,
Saa Hovedskallen brast og Hiernen vælted
I Havet.

Hakon
(skiuler sin Smerte).

Har Du meer at sige?

Budet.

Olaf
yrntes over, at han ei traf Dig.

Hans Kæmper dræbte mange Mænd; Endeel
Gav han dog Fred; af dem erfared han,
Hvor Bondehæren staaer, og hvordan den
Er sindet mod Dig.

Hakon.

Har Du meer at sige?

Budet.

Nei, Herre Jarl!

Hakon.

Saa gaa!
(Budet gaaer.)
Og Du blev vred,
Fordi Du ikke traf mig, Olaf? Ha!
Du aldrig havde kunnet træffe bedre.
Ham traf Du ei; min Erland traf Du ei;
Ham Ægir tog i vennehulde Favn,
Og hæved ham, den fagre Ungersvend
Til Valhal. Men hans Fader har Du truffet,
Dybt har Du truffet Hakon i sit Hierte.
O! Erland! Erland! O min Søn! min Søn! —
Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
Ha, det er længe siden. Hakon Jarl,
Du bliver gammel, græder som en Qvinde.
Han var mig kiær, han var min Alders Haab,
Thi Erik stormer om paa egen Haand;
Jeg saae alt tit i ham min Eftermand.
Hvor er I alle svundne, mine Drømme?
(Han grubler et Øieblik, derpaa siger han forfærdet):
Det gaaer tilbage! — Ha, det gaaer tilbage!
Hvorledes? Hylle Taager sig om Valhal?
Blev Odins gyldne Stol i Hlidskialf rusten?
Har den alt tabt sin Straale? Grønne Frigga,
Est Du alt visnet, som en Birk i Høst?
Stial atter Loke dine Frugter, Ydun?
Hvor er din Hammer, Thor? Hvor Asatyr!

Din stærke dradelige venstre Haand?
Siig, høie Skare, har Du hyllet dig
I Mulm, og fulgt til Hel den fromme Baldur? —
Op, Hakon Jarl! Op, gamle norske Kæmpe!
De kalde dig en Hedning? Hædersnavn!
Ja vel en Hedning, Hakon! thi Du strider
For Hedenold. Til Vaaben og til Seir!
Tilgiver Hakon, evighellige Guder!
At han Valhalla glemt har over sig;
I høre det! I høre det: Fra nu af
Er dette Liv for evig offret Eder.
Den skiønne Drøm, at Aftensolen skulde
Forgylde denne Tinding, før den sank,
Er dunstet hen; en Storm har hævet sig
Med Rusk og Slud; den hyller Solen ind,
Og inden Himlen vorder atter blaa,
Nedblinke Stiernerne paa Hakons Høi.
Ran tog min Søn, min Erland; Erling har
Jeg vel tilbage. — Men hvor kan jeg troe,
At denne spæde Spire skulde trodse
Vanfredens Magt? — Saa være det da svoret
Ved, Odin, ved din Krones Ædelstene
De blanke Stierner; Aukthor, ved din Vogn,
Som vender ned sin lyse Stang hver Midnat:
Fra nu af lever jeg for Valhals Guder.
Hvis Stolthed rev mig hen; tilgiv mig da,
Du skiønne Saga! Du fortrylled mig;
Og var det Mishag Odin, med min Daad,
Som fik Dig til at rynke Heltepanden,
Da kræv et Offer! kræv, hvad helst Du vil,
Og Du skal faae dit Krav!

Stein kommer med et Guldhorn.

Hakon.

Hvad bringer Du?

Stein.

Et Bytte fra din Fiende, Herre Jarl!
Du veed at Olaf havde sendt endeel
Muurmestere til Land, for, nær ved Stranden,
I Skoven op at bygge ham ved Fiorden
Et Huus, et, som de kalde det, en Kirke
For deres nye Guder. Du befol,
Som billigt, strax en Flok af dine Mænd
At gaae derhen og hindre denne Daad.
Det skete som Du bød. Men før vi kom,
Fandt Olafs Svende, ved at grave dybt
I Jorden, dette Horn. Det have vi
Frataget dem, Herr Jarl! og bringe Dig.

Hakon.

Vel Stein! Og bringe Flere det end Du?

Stein.

Vi er en Flok.

Hakon.

Saa skal I vel beværtes
I Borgestuen. Hver skal have sig
Saa stort et Horn med Miød, som dette her.

Stein.

Det skal vi tømme paa din Sundhed, Herre!
(Gaaer.)

Hakon.

Et herligt gammelt Offerhorn af Guld,
Af drevet Guld; et sieldent gammelt Horn.
Paa denne Plads stod udentvivl tilforn
Et Gudehuus for alle Valhals Aser.
Der skulde Du nu bygge dine Kirker,
Og dine skumle Munkeceller, Olaf?
Ret, mine Mænd! at I fordrev dem; ret,
At I tilvandt mig denne gamle Skat,

Saa skiøn, som herlig. — Der er skrevet Runer
Om Hornets Rand. Lad see, hvad er der skrevet?

(Læser):

Brøster for din Brøde,
Bonde, din Lykke;
Gak til høie Guder,
Giv dem det Bedste!

(Hakon staaer længe truffen og forbauset, derpaa gientager han Verset langsomt og med Vægt.)

— Giv dem det Bedste! —
Det vil I altsaa, Burs og Børes Børn?
Det Bedste vil I, saa vil I formildes?
Ha jeg forstaaer dit Vink, Du høie Skuld!
Jeg seer Dig hyllet i de hvide Lin,
Du sidder under Asken Ygdrasil;
Dybt stirrer Du i Urdurs Kilde. Siig,
Er Vandet rødt, forlanger Bølgen Blod? —
Det Bedste! Hvad er da det Bedste vel?
Min Erland faldt; alt fik I jo det Bedste! —
Men det har Hakon ei frivillig offret;
Og selv han Eder give skal det Bedste;
For at gienvinde sig den svundne Lykke,
Der brast ham for hans Brøde; thi han glemte
Jo Valhal over sig. — Giv dem det Bedste! —
Jeg har endnu en snild, en lille Gut,
Med gule Haar, med Dine blaae som Gimle,
Uskyldig som den klare Morgenstierne,
Men rask og vælig, som en Buk paa Fieldet,
Af Hakons Mandboms blod den sidste Draabe; —
Ham giælder det dog ei? Du lyse Freya!
Du kræver dog ei, hvad Du selv har givet?

(Grunder.)

De høie Guder kræve to Slags Offer:
Eet for at hævde deres Pragt og Herskab,

Da falder Qvæg, da falde slagne Fiender,
Da hvirvle Glædesflammerne fra Jorden,
Og Odin smiler paa sin Kongestol;
Det andet Offer ryger til Forsoning,
Dets Lue dæmper ikkun Valhals Vrede,
Da bløder Hiertet medens Offret bløder,
Det skeer i Stilhed uden Sang og Klang,
Det er til Straf, det bringer Guderne
Til Miskundhed, naar de har vendt os Ryggen.

(Betragter Hornet.)

Her staaer det roligt gravet ind i Guldet
Med tydelige Træk: Giv dem det Bedste!
Og hvorfor bragtes det mig netop nu,
I Øieblikket, da jeg svor Valfader
At virke kun for ham? I Øieblikket,
Da jeg tilstod — Fy Hakon, ingen Svaghed!
Thorgierdur Horgabrud! Du gridske Skioldmø,
Som følger Kæmperne til Striden, paa
Den hvide Ganger, med et Klæde, farvet
I lunkent Blod, om dine brede Skuldre,
Med Dødens Glavind i din stærke Haand;
Dit Øie gløder blodigt efter Rov,
Du strækker ud din Haand, — din Daggert blinker —
Vel, Hakon lyder! Hakon skiælver ei.

(Han gaaer.)

Skov.

Tangbrand. Grif.

Tangbrand.

Vel at jeg finder Dig, min Grif! Hvor er
Kong Olaf? Hvad vil dette Væsen sige?
Hvor er han henne med den gamle Mand?

Grif.

De gaae bestandig end i Skoven sammen,
De tale snart om Eet og snart om Andet.
Sær udelader sig den Gamle tit,
Paa en utydelig forblommet Viis,
Om Olafs Færd.

Tangbrand.

Jeg var der ei, hvad har
Da Gubben sagt, og hvordan er han kommen?

Grif.

Vi sad just ved vort Pindseaftensgilde,
Særdeles muntre trindt om Egebord,
Kong Olaf selv var overgiven opræmt;
Da treen en Gubbe langsomt ind i Hallen.
Eet Øie har han kun; han satte sig
Ved Døren; men Kong Olaf, som er giestfri
Og vennesæl, bad ham, at nærme sig
Og sætte sig hos ham. Derpaa begyndte
De To at tale klogt og længe sammen.
Den Gamle vidste god Beskeed om Alt,
Hvad der er skeet i Landet rundtomkring.
Han gantedes, men paa en egen Maade,
Som plat ud ei var efter Olafs Sind.
Han sagde: Som jeg mærker, helligholder
Man her Forvirrelsernes Fest! I mindes
Den Aften, da de fromme Brødre hver
Fik Lyst at snakke paa sin egen Viis,
I Munden paa hinanden. Troer Du, Olaf!
At de fra den Tid har forstaaet hverandre?
Tilsidst blev det den gamle Mand for lummert
I Salen, og da Sommernatten var
Saa luun og sval, bad han Kong Olaf gaae
En Vandring med ham giennem Skoven. Kongen
Gav efter for hans Bøn. Jeg fulgte dem

Bestandig i en Afstand. Ak, Hr. Bisp!
I kan ei troe, hvorvidt de vandred om.
Den Gamle førte Kongen stundom hen
Paa Fieldekanten, pegte med sin Finger
Ud over Landet, mens han talde. — Maanen
Nedskinte klar. Det var ret underligt!
Thi naar man skued' begge noget borte,
Saae Gubben ud, svøbt i sin sorte Finmut,
Fast som en Trold. Jeg ønske vilde, Kongen
Dog endelig engang gik hiem tilsengs;
Thi det er silde, Natteduggen falder.

Tangbrand.

Hvor er han? Bring mig strax til Kongen, Grif!
Forlængst gik Solen alt bag Havet ned;
I Morgen, naar den stiger, smiler den
Med helligt Blik paa Pindses Sommerfest,
Og end er Aftenmessen ikke siungen.
Hvorledes skal jeg dog forstaae min Olaf?
Saaledes før han aldrig pleied svigte
Sin fromme Pligt. Kom, lad os søge Kongen!
(De gaae.)

Olaf kommer vandrende ind fra den anden Side med **Auden.** Denne har en sort Kappe paa og en Hætte over Hovedet.

Auden.

Ja, jeg forstaaer Dig nok, min Ungersvend!
Den skiønne Sang i disse hvalte Kirker,
Den smeltede Dig Hiertet og dit Blik
Henreves af de smukke Billeder.
Du troede vist, det maatte være Sandhed,
Alt hvad Du følte; hvad Du dengang følte,
Skal hele Norges Land nu føle med,
Hvis ikke, — smage Kraften af dit Sværd.
Er det ei saa?

Mod Landet; men det var for silde. Kongen
Foer med sit Følge hurtig ind i Fiorden.
Han tog din Søn for Dig, Herr Jarl! og bød
Roerfolket Aareslaget at forstærke.
Da Erland og hans Mænd sig nærmed Landet,
Og da hans Snekke løb paa Grund, da sprang
Med sine Kæmper flux han overbord.
Hvad skulde han udrette vel med tre
Smaasnekker, uden synderlig Befolkning,
Mod fem, der fyldtes af staalklædte Mænd?
Han svømmed under Vandet og forsøgte
Paa denne Viis igien at naae til Land.
Men Olaf havde tabt ham ei af Sigte:
Han saae den lyse Brynie, Kobberskioldet,
Som overgik de Andres langt i Skiønhed;
Bestandig troede han, at det var dig,
Og raabte: „Hakon! dennegang undgaaer
Du Døden ei! Husk da vi taltes sidst!
Da svor vi, at det giældte røde Pander."
Med disse Ord greb Kongen til en Roerpind —
Og skiød den hen — O Herre! skaan mig for
At sige meer, og skaan dig for at høre!

Hakon.

Tal! Tal! han skiød Roerpinden af sin Haand —

Budet.

Og traf din Søn dermed i Tindingen,
Saa Hovedskallen brast og Hiernen vælted
I Havet.

Hakon
(skiuler sin Smerte).

Har Du meer at sige?

Budet.

Olaf
Fortørntes over, at han ei traf Dig.

Hans Kæmper dræbte mange Mænd; Endeel
Gav han dog Fred; af dem erfared han,
Hvor Bondehæren staaer, og hvordan den
Er sindet mod Dig.

Hakon.

Har Du meer at sige?

Budet.

Nei, Herre Jarl!

Hakon.

Saa gaa!

(Budet gaaer.)

Og Du blev vred,
Fordi Du ikke traf mig, Olaf? Ha!
Du aldrig havde kunnet træffe bedre.
Ham traf Du ei; min Erland traf Du ei;
Ham Ægir tog i vennehulde Favn,
Og hæved ham, den fagre Ungersvend
Til Valhal. Men hans Fader har Du truffet,
Dybt har Du truffet Hakon i sit Hierte.
O! Erland! Erland! O min Søn! min Søn! —
Bevæget, Hakon? Taarer paa din Kind?
Ha, det er længe siden. Hakon Jarl,
Du bliver gammel, græder som en Qvinde.
Han var mig kiær, han var min Alders Haab,
Thi Erik stormer om paa egen Haand;
Jeg saae alt tit i ham min Eftermand.
Hvor er I alle svundne, mine Drømme?

(Han grubler et Øieblik, derpaa siger han forfærdet):

Det gaaer tilbage! — Ha, det gaaer tilbage!
Hvorledes? Hylle Taager sig om Valhal?
Blev Odins gyldne Stol i Hlidskialf rusten?
Har den alt tabt sin Straale? Grønne Frigga,
Est Du alt visnet, som en Birk i Høst?
Stial atter Loke dine Frugter, Ydun?
Hvor er din Hammer, Thor? Hvor Asatyr!

Og Tapperhed og Manddom vorder Præget
I Nord, som hist i Syden kiælen Ømhed.

Olaf.

Forunderligt!

Auden.

Naar nu en Ungersvend,
Af Hændelsen først drevet ned mod Syd,
Tilbage kom og bragte med en Kurv fuld
Af velske spæde Blomster, og fik Lyst til
At plante dem i Norges Klipperifter;
Naar Granen og naar Birken overalt
Stod ham i Veien; og han fældte rask
De gamle store Skove; skaante der
Selv ei den vældigste, den største Stamme,
Paa det hans Roser skulde have Plads
At voxe; — Olaf! hvis Du saae hans Daad,
Hvad vilde Du vel kalde ham?

Olaf.

Viig fra mig!

Auden.

En Helt! Ei sandt? En Kæmpe for den gode,
Den skiønne Sag. Og Gubben derimod,
Som sagde: „Dreng! lad mine Graner staae!
Din Vellyst=Urt ei trives paa mit Field."
Hvad vilde Du vel kalde ham?

Olaf.

Som Dig!

Auden.

(seer ham stivt i Øinene).

Og hvo er jeg?

Olaf.

Auden har Du jo kaldt Dig.
Hvem est Du?

Auden.

Ja, hvem er jeg? Vise Svend!
Du, som veed Alt, Du maa vel kiende mig.

Olaf.

Eet Øie kun Du har.

Auden.

Har Lyset fleer?
Natten var klar, skiøndt kun med enkelt Øie;
Imorgen skinner Solen med det Andet.
Erindre Dig, hvad Du har hørt! Forglem
Det Maanskin ei, som denne Sommernat
Helbredende har trængt sig i din Siæl!

Olaf.

O Jesus giv mig Kraft! For førstegang
Har Tvivl og Angest spændt sig om mit Hierte.
(I det Olaf vender sig fra Auden, gaaer denne bort med hurtige Skridt og forsvinder mellem Træerne.)

Tangbrand og Erik komme.

Tangbrand.

Ha træffer jeg dog endelig Dig her
Kong Olaf? Jeg har søgt Dig overalt.
Hvordan forstaaer jeg det, min fromme Herre!
At Du forglemmer Aftenbønnen reent?
Det har endnu Du aldrig hidindtil,
Og mindst paa en saa høi, saa hellig Aften
Som denne.

Olaf (vender sig).

Tangbrand! hvor blev Gubben af?

Tangbrand.

Jeg veed det ei. Men glem den gamle Hedning,
Som har forvirret Dig med sine Taler.

Olaf.

Ha, Tangbrand. Er alt Aftenmessen siungen?

Tangbrand.

Da Sol gik ned, da var det jo paa Tiden;
Dog hørte Du og ændsed ei mit Vink.

Thi Gubbens Tale lokte kun dit Øre,
Ret som Sirenesang.

Olaf.

Hvo er den Mand?

Grif.

Slet ingen kiender ham af dine Kæmper.
Mig kommer han heel sær og sælsom for;
Han ligner Odin i Jarl Hakons Lund.

Olaf.

Han kaldte sig selv Auden.

Grif.

Auden, Odin,
Det kommer ud paa Eet.

Tangbrand.

Min Olaf! sikkert
Har een af Odins Præster giestet Dig,
Og søgt ved vildsom og forblommet Tale,
Paa Hakons Vink, at vende dine Tanker.
Maaskee det var den sledske Hakon selv.

Olaf.

Han være, hvo han være vil, saa er han
Et Nattespøgelse fra Mørkets Engle.
Han vilde strengt bevise mig, hvor stor
Den Uret er, at rive Folket fra
Sin gamle Tro.

Tangbrand.

Og til Beviis derpaa,
Saa malte han Dig vel med stærke Farver,
Hvor skiønt den gamle Lære tog sig ud,
I dette kolde Nord? At ogsaa den
Engang blev indført af en fremmed Helt,
Fiernt fra et andet østligt Land, derom
Blev intet ymtet, tænker jeg, i Talen?

Olaf.

Ha, Tangbrand! Du har Ret, den gamle Lære
Blev ogsaa indført. Hvad betyder da
Hans Roes, og Glæden over Kæmpetroen,
Som Norden selv har avlet, selv har givet
Sit Præg?

Tangbrand.

Slet intet, Olaf! Thi saa lidt
I Norden, som paa noget andet Sted,
Det tilladt er at offre Broderblod,
Og at forglemme Fredens milde Dyder.

Olaf.

Vel, Tangbrand!

Tangbrand.

Ikke vil jeg plat fordømme
Den gamle mørke Lære fra sit Udspring;
For intet har ei Gud forundet den
At virke vidt udbredt og diærvt paa Jorden;
Nu er den kun en mærkelig Ruin.
Da var endnu ei Christendommen hørt;
Det bør sig Mennesket at foretrække
Det Bedre.

Olaf.

Ha, nu taler Sandheden.
I Morgen haaber jeg paa Pindsefesten
At overvinde Hakons Hedninger.

Tangbrand.

Hans Trælle rante mig det Offerhorn,
Som jeg i Jorden fandt, der skulde smeddes
Til Alterkalk. Der stod et gammelt Vers
Paa Hornet, som ret godt jeg kunde lide.
Der stod: „Ifald Dig brøster for din Brøde
Din Lykke, Bonde! gak til høie Guder,
Giv dem det Bedste.“ Denne Indskrift skulde

Min Kalk beholdt; hvad kan vel bedre gives,
End et uskyldigt, et taknemligt Hierte?
De rev det af min Haand; men lad dem det!
Gud Herrens Straf vil følge dem, saavel
For dette Ran, som for de andre Synder.

Olaf.

See Solen stiger alt bag Havet frem!
Snart lyser den Velsignelsen og straaler
Udover Norges første Pindsedag.
End har vi ingen Kirke; men Kapellet
Har selv Naturen hvælvet os i Klippen.
Der siunge vi ambrosianske Lovsang;
Til Nattens Mulm forjage vi hver Tvivl.

Tangbrand.

Nu taler Du Dig værdigt, fromme Konge!
(Tangbrand og Olaf gaae.)

Grif
(som har staaet i Tanker hidtil).

En Offergode? Maaskee Jarlen selv?
Men Jarlen ligner ogsaa Billedstøtten
I Offerlunden. — Jeg veed nok hvad jeg troer.
(Gaaer.)

Offerlunden.

Hakon Jarl kommer med [illegible] Søn **Erling**
ved Haa[illegible]

E[illegible]

Det er saa koldt, mi[illegible]

Det kommer [illegible]
Du fryser [illegible]

Erling.

Det er det samme, Fader!
Jeg er dog glad, fordi Du loved mig,
At jeg skal Solen see, naar den staaer op;
Det har endnu tilforn jeg aldrig seet.

Hakon.

Seer Du de røde Straaler hist i Øst?

Erling
(slaaer Hænderne sammen).

Ak, hvilke Roser! Hvilke skiønne Roser!
Men, kiære Fader! siig mig dog engang:
Hvor kommer alle disse Perler fra,
Hvormed den hele Dal er overstroet?
O hvor de glimter imod Roserne!

Hakon.

Det er ei Perler, det er Morgenduggen;
Og hvad Du kalder Roser, Barn, er Solen.
Seer Du, den reiser sig?

Erling.

Ha, hvilken Kugle!
Hvor purpurrød! O kiære Fader, kan vi
Ei reise hen engang til Morgensolen?

Hakon.

Mod Solen stræber hele Livet hen.
Thi seer Du, denne skiønne, røde Glands,
Som straaler hisset, — det er Odins Øie!
Det andet, som Du seer om Natten, Erling,
Med matte Straaler, med den hvide Lue,
Har Odin sat i Pant i Mimers Brønd,
For at forskaffe sig den Drik, som styrker
Hans Øie til at vorde mere skarpt.

Erling.

Hvor er da Mimers Brønd?

Hakon.

Det store Hav,
Der vælter sig mod Klipperne dernede,
Det er den gamle Mimers dybe Brønd,
Den styrker Odins Øie. Dobbelt skiøn
Sig hæver Solen, lifslig vederqvæget
Af kiøle Morgenbølger.

Erling.

O nu stiger
Den alt for høit, jeg taaler ikke meer
At see derhen; det brænder mig i Øiet.

Hakon.

Alfader stiger paa sin Stol i Hlidskialf,
Snart overskuer han den hele Verden.
Den gyldne Throne blænder Jordens Øie.
Hvo tør formaste sig, at skue Livets
Og Dagens Konning i sin Middagsglands?

Erling
(seer sig frygtsom om).

Hu! hu! min Fader! hvad er det for fæle,
For gamle hvide Mænd, der staae i Krogen
Bag Træerne?

Hakon.

Tal ikke saa, min Søn!
Det er de høie Guders Billeder,
Af Mennesker udhugne fromt i Steen.
Ei blinke de med stærke Sommerflammer,
For dem kan Askurs Sønner knæle roligt,
Og see med Ærefrygt i deres Aasyn.
Kom, lad os nærmere betragte dem!

Erling.

O nei, min Fader! jeg er bange for dem.
Den gamle Gubbe, med det lange Skiæg

Derhenne, seer saa grumt, saa hæsligt paa mig,
Han giør mig ganske ræd.

Hakon.

O Erling! Erling!
Det er Gud Odin. Frygter Du for Odin?

Erling.

Nei, Odin frygter jeg slet ikke for;
Den rette Odin, som er hist i Gimle;
Han giør mig intet, han er god og skiøn;
Han kalder Blomster frem af Jordens Skiød,
Han skinte nylig selv jo som en Blomst.
Men denne blege, fæle Trold, — han stirrer
Som om han stod mig efter Livet.

Hakon.

Ha!

Erling.

Min Fader, lad mig hente Blomsterkrandsen,
Som jeg lod hænge hist paa Busken, da
Du vilde vise mig, hvor Solen opstod.
Og lad os saa gaae hiem igien, min Fader!
Fra disse stygge gamle Billedstøtter.
Thi Du kan troe, den gamle grimme Mand,
Han mener det ei heller godt med Dig.

Hakon.

Hent Krandsen, Barn! og kom saa flux tilbage.
(Erling gaaer.)
Et Offerlam bør være festligt smykket.
Hellige Guder! seer fra Valaskialf
Jarl Hakons Tro og Tillid af hans Daad.

Erling
(kommer tilbage med en hvid Blomsterkrands om sine Lokker).
Her er jeg, kiære Fader! med min Krands.

Hakon.

Knæl nu, min Søn! for Odin, før Du gaaer.
Ræk begge dine Hænder høit i Veiret

Og beed: Alfader! hør den lille Erling,
Og tag ham i din hulde Varetægt!

Erling

(kaster sig paa Knæe imod Solen, strækker sine Arme ud, og siger barnligfromt):

Alfader, hør den liden Erlings Bøn!
Og tag ham i din hulde Varetægt.

(Hakon, som staaer bag ham, hæver sin Daggert og vil støde til, men taber den af Haanden. Erling vender sig, uden at mærke Faren, tager Dolken op, og siger venligt, idet han reiser sig):

Der tabte Du din Daggert, kiære Fader!
Hvor den er skarp og blank! Naar jeg er stor,
Saa faaer jeg ogsaa slige Vaaben, for
At hiælpe Dig mod dine Fiender, Fader!

Hakon.

Ha, hvilken Trold indblæser Dig bestandig
Slig Tale, Dreng! for at forfærde mig?

Erling.

Hvad fattes Dig, min Fader! Est Du vred?
Hvad har jeg giort?

Hakon.

Følg mig bag Billedstøtten!

Erling.

Ak, bag den slemme Mand!

Hakon.

Følg mig, og lyd!
Der voxe Roser hist bag Billedstøtten,
Men ingen hvide Roser, — røde Roser,
Blodrøde Purpur-Roser! Ha, det er
En Lyst at see, hvor flux de voxe frem.
Følg, siger jeg, og lyd!

Erling (græder).

Ak, kiære Fader,
Jeg er saa bange for de røde Roser!

Hakon.

Afsted! hist galer Heimdals Hane høit.
Det er paa Tiden nu, det er paa Tiden!
(De gaae bag Skuepladsen)

Einar Tambeskielver
(kommer hurtigt ind, bevæbnet med Spyd og Bue).

Hvor er han da? Man sagde mig, han var
I Offerlunden; her er ingen Jarl.
Hvor er han da? Hvad vil han her? Det giælder
Nu om at slaaes og ei at holde Bøn.
(Han lytter. Man hører Barnets Skrig bag Skuepladsen.)
I Guder! hvad var det? Jarl Hakon! Hakon!

Hakon
(kommer med blodige Hænder).

Hvo kalder mig?

Einar (bestyrtet).

Ha! hvad vil dette sige?

Hakon.

Hvad vil Du?

Einar.

Hakon! kalde Dig til Strid.
Kong Olaf hurtig har forenet sig
Med Bondehæren. Alle drage nu
Op mod din Kongsgaard. Dine Mænd staae rede
Til Slag. Jeg har forenet dem. Du søges;
Men Du var ingensteds at finde. Har Du
Nu atter offret?

Hakon.

Ja.

Einar.

Hvad har Du offret?

Hakon.

Mit Offer ligger bag ved Odins Billed.

Einar.

Det skal vel hjælpe stort.

(Gaaer, for at see det).

Hakon.

Nu er det skeet;
Nu Mod og Kraft!

Einar
(kommer forfærdet og forbittret tilbage).

Ha, gamle runkne Seidmand!
Hvad har Du giort?

Hakon.

Formildet Odin; offret
Min egen Fryd, mit eget sidste Haab
For Norges Held.

Einar.

Saa knuse Rither mig,
Med Koller og med Steen i Niffelheim,
Hvis jeg et Øieblik skal spænde Buen
For Dig og for din Skiæbne meer, endskiøndt
Jeg elsker Bergliotb.

(River en Guldkiæde af sin Hals.)

Der har Du din Kiæde!
Som den, jeg river hver en Lænke bort,
Der bandt mig før til Dig, Du blege Blodmand!
Og nu jeg tiener Olaf Tryggvesøn!
Din Tid er kommen! Du har lært mig gyse
For dine Guder. Olafs Gud skal seire.
Hvad hindrer mig vel i, at med mit Sværd
Jeg styrter Dig paa Stand til Hel? Dog nei!
Meer offentligt, meer skiændigt vorde skal
Dit Fald; thi fange, fange vil jeg Dig,
Og hiælpe Olaf til at hænge Dig
Op i den høieste, den værste Galge.

(Han gaaer.)

Hakon.

Det maa jeg høre!

(Man hører Lurer langt borte. Der raabes):

Hakon! Hakon!

Hakon

(drager sit Sværd).

Nu er Timen kommen,
Som vælger mellem Odin eller Christus.
Hør hvor det toner! Det er lutter Skioldmøer,
Lutter Valkyrier, som flagre hen
I Luften, og med frygtelige Raab
Til Kampen kalde. Rædsomt svulmer Aaren
I Heimdals Pande, saadan blæser han
Af alle Kræfter i sit Giallerhorn.
Thorgierdur Horgabrud! giv Tid! jeg kommer.
Min Erling har jeg offret Dig; ham skal
En talrig Flok af dine Fiender følge.

(Han gaaer.)

Femte Handling.

Hal paa Rimol.

Nat. **Thora** og **Inger** sidde ved et Bord ved noget Haandarbeide. Lyset paa Bordet er næsten brændt ned i Stagen.

Thora.

Du est nok søvnig, Inger!

Inger.

Det er Midnat.
Men Frue, banker det ei stærkt paa Porten?
Der er de!

Thora.

Det var Stormens Tag. Den dundrer,
Som om den vilde rive Huset ned.
En rædsom Nat! Der pidsker Hagl og Regn
Bestandig ned. Ha, ret et Vintermørke!
Hør kun, hvordan det slaaer paa Skodderne.

Inger.

Ak, Frue! troer I, Eders Brødre nu
Vel ride hjem i dette Veir? De bie

Til det er Morgen, til det klarer op.
Vær uden Frygt!

Thora.

Hvis Du est søvnig, Inger,
Saa gaa Du kun i Seng! Jeg kan ei sove.
Jeg veed, at Slaget stod i Morges aarle;
Min Skialm og Alf har lovet mig forvist,
At komme hiem, saasnart de mægted det,
At sige mig, hvad Udfald Kampen fik.
Gak Du tilsengs!

Inger.

Saa vil jeg hvile lidt,
Hvis Du tillader det, min ædle Frue!
Men slaaer det ei paa Porten? Det umuligt
Kan være Stormen.

Thora.

Hading aabner den,
Jeg hører Trin af Mænd igiennem Gaarden.

Inger.

O, det er dem! Ja det er dem! Jeg strax
Vil lyse. Glæd Dig Thora, det er dem!
(Hun gaaer.)

Thora.

Hvor jeg er angst om Hiertet! Alf og Skialm
Mod Hakon! Hvo af Jer der ogsaa vinder,
Saa har dog Thora tabt.

Einar Tambeskielver kommer.

God Morgen, Thora!
Hvis ei jeg feiler, er det Morgen alt;
Høit Hanen gol paa Hald. Jeg kommer at
Forkynde Dig, hvad der er skeet i Striden.
Mit Navn er Einar Tambeskielver. Frygt
Kun ikke for en Ven af Hakon Jarl!

Thi siden han i Lunden slagtet har
Sin Søn i Raseri til Guderne,
For Held i Strid, har Einar vendt ham Ryggen.

Thora.

I Guder!

Einar.

Du har Ret, den gamle Synder
Fortiener Afsky. Alting vækker den.
Du Aarsag har at hade ham, som jeg,
Thi ogsaa Dig han dybt fornærmet har.
I Morges gik jeg til Kong Olafs Hær;
Kort var mit Kiendskab kun til dine Brødre,
Dog blev vi Venner i en Haandevending.
Vi lærte snart at kiendes; man behøver
En Time blot i Striden, for at see,
Hvad tit en Levetid ei sees i Fred.
De stred som Mænd, det giorde hele Flokken;
Som Lynet splitted Olaf Hakons Hær.
Varmt gik de under blodbestænkte Skiolde,
Hedt brændte Sværdet i de røde Saar.
Valkyrierne vare med i Kampen,
De kræved Blod, det fik de. Odin skiænker
Ei mere gavmild Miød i Valaskialf.
De Fleste faldt. Men Hakon og hans Træl
Er flygtet, og de søges overalt.

Thora.

Og Einar, mine Brødre? Mine Brødre?
Du kommer, ædle Helt! en fremmed Mand,
I Natten hid — jeg skiælver — mine Brødre? —

Einar.

Fik Forfald; kunde selv ei komme meer.
Glæd Dig, min ædle Thora! Skialm og Alf
Reed under Solens Opgang til Valhalla;

Længst har de siddet alt paa Bænk med Odin,
Og stukket ud de store Horn til Velkomst.

Thora.

O Freya!

Einar.

Glæd Dig, ædle Thora! glæd Dig!
Det er ei sjunget just for hver Mands Vugge,
Paa slig en herlig Viis at døe. Bestandig
De fremst i Slaget var, vi strede sammen.
Jarl Hakon raste som en Biørn i Kampen,
Og Kampen den var haard; thi store Skarer
Bevæged sig forbittret mod hinanden.
Det halve Norge slog for Hakon Jarl,
Den halve Deel for Olaf; thi hans Rygte
Fløi som en Ild i visnet Sommergræs
Til Landets Ende. Skialm og Alf bestandig
Henstevned opbragt imod Jarlen selv;
De svor hans Død; de ville hævne Dig —
Da sank de Begge for hans skarpe Sværd;
Det falder haardt, især naar han er bister.
Hvad er det meer? Det er en Banemand,
Som er dem værd; man sige hvad man vil,
Saa er den gamle Hakon dog en Kæmpe,
Som faa i Nord. Det viste han i Slaget.

Thora.

O Alf! O Skialm! O mine kiære Brødre!
O mine Brødre!

Einar.

Jeg misunder dem!
De er Einheriar; de straale nu
I lyse Brynier, og til deres Lænd
Vaulundur alt har smeddet blanke Sværd.
I Morgen de nedlægges i en Høi,
Der trodser Evigheden; og om Høien

Vil Olaf sætte store Bautastene.
Hils Thora! Hils vor Søster! raabte de;
Det var de sidste Ord af deres Mund.
Jeg loved det; nu har jeg holdt mit Løvte.
Jeg rider med en Flok af Olafs Mænd,
At søge Hakon. Olaf med en anden.
Ved Gaulaae skal vi atter træffes. Olaf
Har stævnet Thing; men jeg veed ikke hvor.
Nu har jeg giort en liden Omvei, Thora!
For dine Brødres Skyld. — Jeg troer det regner,
Min Hielmbusk drypper. — Snart, snart haabe vi
At fange Jarlen, og at hævne Dig.
Nu Frigga glæde Dig! Farvel! jeg haster.
(Han gaaer.)

Thora.

Hellige Guder! til hvad rædsom Skiæbne
Har I bestemt den arme Thora? Hvad
Har denne Barm forbrudt, at den skal knuses?

En Mand træder ind, hyllet i en Kappe og med tildækket Ansigt.

Thora.

Ha hvad er dette? Fremmede, hvad vil Du?

Den Ubekiendte.

Er vi alene her? I Sikkerhed?

Thora.

Hvad taler Du om Sikkerhed, som trænger
Dig i et fremmed Huus og ængster mig?
Siig dog, hvad vil Du?

Den Ubekiendte
(slaaer Kappen tilside).

Kiender Du mig, Thora?

Thora.

I Guder! Hakon! —

Hakon.

Ja, han selv; han selv!

Thora.

Du flyer til mig?

Hakon.

Ved alle Valhals Guder,
Du undrer Dig med Ret; men jeg vil see
Det ædle Vildt, som ikke søger Skiul,
Selv under det urimeligste Læ,
Naar det forfølges skarpt af lutter Hunde.

Thora.

Du blegner, Hakon, og dit Blik er mat.

Hakon.

Odin har seet det, jeg har kæmpet som
En Ulv, naar den forsvarer sine Unger.
Med dette Sværd har jeg til Valhal sendt
En talrig Skare Mænd. Nu er jeg træt,
Min Hær er slagen, Lykken svigted mig,
Og Olaf døved med sin christne Troldom
De norske Sværd. En Skare blev mig troløs.
Nu har jeg Ingen meer at stole paa.
Valkyriens, den høie Rotas Haand,
Har tungt og iiskoldt lagt sig om min Tinding.
Jeg reed i Natten ene med min Træl,
Forladt og træt af Dagens svare Kamp.
Af Ildtørst har jeg længe været plaget.
Er Vandet reent, som staaer i dette Bæger?

Thora.

O Hakon! bi og lad mig hente Dig —

Hakon (drikker).

Vist ikke! Bliv! — Ha, det har lædsket alt. —
Ved Gaulaae styrted endelig min Ganger;
Jeg dræbte den, jeg trak min Kiortel af,

Og dyppte den i Blodet, for at skuffe
De Fiender, som forfølge mig.

Thora.

O Hakon!

Hakon.

Da, Thora, kom jeg just din Gaard forbi,
Og grant mig randt ihu, hvor tit og helligt
Du svoer, at Ingen elskte mig som Du.
Vel veed jeg: Kiærligheden kan forvandles
Til Had — Welan, det giælder her en Prøve.
Her er jeg, Thora! Vil Du huse mig
For Olafs, for hans Venners Efterstræben?
Tak være da din Kiærlighed, som jeg
Saa lidt har forhen vidst at skiønne paa.
Ifald Du nægter det, — det koster, Thora!
Det koster Hakon Jarl at trygle, Thora!
Saa vandrer han igien i Natten bort.
Op vil jeg stige paa det største Field,
Og skue sidstegang ud over Norrig,
Ud over Riget, som har hyldet mig, —
Og derpaa falde rolig i mit Sværd.
Da skal den vilde Storm paa sine Vinger
Opløfte Hakons Aand til Seiersfader,
Og Sol skal finde Heltens Liig paa Klippen,
Og sige: Høi i Døden som i Livet.

Thora.

O Hakon! Hakon! tal ei saa. Nei, Hakon!
Jeg hader ei, jeg hader Dig ei meer;
Og jeg vil huse Dig og giemme Dig,
Og tro bevare Dig mod dine Fiender.
(Hun griber hans Haand.)

Hakon.

Veed Du, at jeg har dræbt med denne Haand —
Den liden Erling, som Du leed saa godt?

Thora.

Ja, Du har offret ham til Guderne.
Det vidner om den Yderlighed, Hakon!
Hvortil en ulyksalig Skiæbne bragte
Din ualmindelige Siæl.

Hakon.

Veed Du,
At jeg med denne Haand, som nu Du trykker,
Har — Ha, det smerter mig, at — —

Thora.

Ja, jeg veed,
At Du har mine Brødre dræbt i Striden.

Hakon.

Og dog?

Thora.

Er Thora endnu altid Thora.
Ja, Hakon! Du har handlet haardt imod mig;
Du har forstødt min Troskab med Foragt;
Dræbt mine gode Brødre! — Men i Striden
Gaaer det jo Liv mod Liv; og Einar siger:
De er i Valhal, i Lyksalighed.

(Hun skiuler sit Ansigt i sine Hænder og græder; derpaa hæver hun atter sit Hoved og stirrer paa Jarlen.)

Ha, siig mig, Hakon! — er det Dig, som staaer
I Thoras Kammer, i det mørke Skovhuus,
Langt fra den lyse Kongesal paa Hlade,
I Nattens eensomt gyselige Mørke,
Her, hvor om Gaardens Mure Stormen støder,
Som i mit Bryst? Siig, Hakon, er den blege,
Den tause Mand i Hallen virkelig
Dig selv, som, uden Hielm og Purpurkaabe,
Sig støtter til sit Sværd?

Hakon.

Den blege Skygge,

Du seer, var eengang Norges Herre, mægtig;
De stærke Normænd lød hans Vink. Han faldt
I Striden, i en Strid, som stod paa Hlade.
Ha, det er længe siden, fast forglemt!
Nu gaaer hans Gienfærd kun omkring og spøger
Ved Nattetide; Hakon var hans Navn.

Thora.

Ha, jeg er hævnet, hævnet græsseligt!
Bort, usle Nag! Kom atter, Kiærlighed!
Jeg var en Ulv i Skoven, ingen Qvinde,
Hvis nu hvert Nag ei af mit Bryst forsvandt
Ved sligt et Syn. — O hvil Dig ved mit Hierte!
Kom lad mig tørre Sveden af din Pande,
Kom lad mig bringe Livet i dit Blik!

(Hun omfavner ham.)

Hakon (vild).

Hvad er dit Navn, min snilde Norges Datter?

Thora.

Kiærminde kaldtes jeg blandt Dalens Piger.
Jeg var en lille blaa, en venlig Blomst,
Som op var voxet i din Egerod,
Som suged Liv og Farve kun fra den,
Som maatte visne, da den ei fik Lov til
At trives i sin lille kiære Krog,
I Skyggen af sin Stamme.

Hakon.

Ha! Kiærminde! —
Et yndigt Navn!

Thora.

O Freya! hvad er dette? —
En Feberkuld Dig ryster i min Arm
Du græder, Hakon? Valhals evige Guder!
Det er en ny, en usædvanlig Tilstand.
Naar saae jeg før en Taare paa din Kind?

Hakon
(med vild Venlighed).
Kiærminde! smukke lille blege Blomst
Paa Kæmpens Grav, min Taare undrer Dig?
Har Du ei før seet haarde Stene græde,
Naar de fra Kulden bragtes ind i Varmen?
Det er en Liigsved, blege Dødens Blomst!
Lad den ei skrække Dig.

Thora.
Ha, gode Freya!

Hakon.
Biergsneen smelter, — det er snart forbi;
Den kiække Vinter flyder hen i Taarer,
Og viger for den vellystfulde Vaar,
For Olafs Blomster. — Hakon Jarl er borte,
Det blege Spøgels gaaer igien. Men nærmer
Jer Liget uden Frygt, og støder kiækt
En Pæl igiennem det, dybt ned i Jorden! —
Saa spøger han ei meer, saa er han rolig.

Thora.
Fat Dig, min Hakon! Tal ei længer vildt!
Den største Siæl, hvor høi, hvor stærk den er,
Naturen yde maa sin Ret tilsidst.
Alt længe var dit store Hierte spændt,
Blandt lutter Fiender, lutter Harm og Modstand,
Nu løser det sig op i mørk Forvirring.
Kom, følg mig! Under Huset er en Hvælving,
Ældgammel, huggen ud i Klippens Grund,
Som Ingen kiender, uden jeg; der vil
Jeg skiule Dig, til Faren er forbi.
Snart atter vil en bedre Lykke smile.

Hakon.
Siig mig oprigtig: troer Du, Dagen smiler
Hist paa den anden Side Hvælvingen?

Thora.

Jeg tvivler ei derom, min bolde Hakon!

Hakon.

Og ned i denne hule, dybe Hvælving,
Den mørke Kiælder, ukiendt under Jorden,
Hvor Fienden standser, Faren er forbi,
Ned i den skumle Borg, men sikkre Tilflugt —
Did vil Du bringe mig?

Thora.

Ja, kiære Helt!

Hakon
(rækker hende høitidelig sin Haand).

Kom, min Valkyrie! Min vakkre Hel!
Jeg følger Dig.

Thora.

O alle milde Guder!

Hakon.

Troer, Bistre! Du, jeg skiælver for dit Aasyn?
Vel est Du bleg, og dine Læber blaae;
Du dræber ei som dine Søstre rask,
Som Hildur og den vilde Geierskogul,
Med Dieblikkets Heltespyd paa eengang;
Du dræber langsomt fælt, med Angstens Iis,
Først Mandens Mod, Du Grumme, siden ham.
Men ligemeget, lad os ile did!
End har Du ei min Stolthedს Funke slukt;
Jeg følger Dig med faste Skridt i Graven.

Thora.

O alle milde Guder, staaer ham bi!

(De gaae.)

Skovfuld Egn ved Gaulaae.

Olaf Tryggvesøn. Carlshoved. Jostein. Grif. En Flok Stridsmænd.

Grif.

Det dages, Herre Konge! Himlen blaaner.
Det lader til, at Dagen blier saa smuk,
Som Natten trued fæl. Est Du ei træt?
Vil Du ei hvile Dig lidt under Træet,
Mens Hestene faae Hø?

Olaf.

Nei, ingen Hvile!
Jeg er ei rolig, — jeg har svoret det, —
Jeg er ei rolig, før jeg finder Hakon.
Den skiændige Misgierning paa hans Søn
Skal straffes, den skal koste ham hans Liv.
Hvor findes Mage til en saadan Daad?
Et helligt Sagn fortæller om en Olding,
Som med et sorgfuldt, knuset Faderhierte
Gik hen at lyde Himlens Vink; men det
Var kun en Prøve; sikkert ogsaa var
Det skarpe Staal ham falden af hans Haand,
Hvis ikke Himlen havde standset ham. —
Men Hakon! —

Jostein.

Herre Konge, Du har Ret,
Det var en græsselig, en rædsom Daad.

Olaf.

Hans Hær er adspredt, den er ikke slagen;
Ung Einar taler lystig alt om Seir;
Men han er mindre viis endnu end kiæk.
Faaer Hakon Tid, og redder han sig atter,
Da samle sig til Fos de spredte Bække.
Jeg vil ei øde Landet med Skiærmydsler;

Jeg vil husvale det med Himlens Fred.
Sin Synd skal Hakon sone med sit Blod!
Imens han lever, er der intet Haab
Om Rolighed; imens den Hedning aander,
Kan ei den christelige Rose trives.

Einar Tambeskielver
(kommer med Hakons blodige Klæder).

Vi har ei nødig at gaae længer, Olaf!
Ved Aaen hisset fandt vi Jarlens Ganger
Nedhugget, og ved Siden laae hans Kiortel,
Bestænkt med Blod. Der een af dine Kæmper
Maa have truffet ham; der fandt han Døden.

Olaf.

Ha er det sandt, Du taler? Siger, Venner!
Er dette Jarlens Kiortel?

Grif.

Kiortlen er der,
Men hvor er Jarlen? Ligger Jarlen ogsaa
Ved Aaen?

Einar.

Nei! Hans Ganger kun, hans Kiortel;
Og begge stærkt besudlede med Blod.

Grif.

Bring Jarlen selv! saa slaae vi os til Ro,
Før ikke. Kiender Du ei Hakon bedre?
Forstaaer jeg ret, saa stikker sikkert han
Nu i en anden Kiortel. Herre! bryd Jer
For alting ei om dette Kneb! Det ligner
Den kloge Jarl; det har han bare giort
For at mislede Dig; jeg kiender ham.

Olaf.

Afsted! Vi er fra Rimol ikke langt;
Der har jeg stevnet Thing; der hører jeg,
Om mine Sendebud paa Spor er komne.

Grif.

Der Thora boer, hans Kiæreste.

Einar.

Tilforn!
Men Hakon har fornærmet hende haardt,
Og hendes Brødre var hans værste Fiender.

Grif.

En Undersøgelse kan aldrig skade;
Man siger: gammel Elskov ruster ei.

Olaf.

Det dages meer og meer. Til Hest! Afsted!
(De gaae.)

En underjordisk Klippehvælving.

Hakon og **Karker** komme ind; den sidste med en Lampe og et Madfad.

Karker.

Saa det er Hulen, vi skal skiules i?
Her er ei megen Leilighed. Hvor skal
Jeg sætte Lampen?

Hakon.

Hæng den hen i Krogen
Paa Væggen der!

Karker.

Det kan jeg, det er sandt.
Og her er hugget Sæder ud i Klippen,
Man kan dog hvile sig. Herr Jarl, vil I
Nu ikke spise lidt? I nød jo intet
Den hele Dag.

Hakon.

Nei! jeg er ikke sulten.
Spiis Du!

Karker.

Det vil jeg da, hvis I tillader.

(Han sætter sig og spiser. Hakon gaaer frem og tilbage med lange Skridt.)

Herr Jarl! Hu! det er ret en hæslig Hule.
Saae I Liigkisten ei, den sorte Kiste,
I Gangen strax, da vi kom ind ad Døren?

Hakon

Hold Mund og spiis! (for sig) I denne mørke Hvælving
Har Thora vandret mangen søvnløs Nat
Og grædt i Eensomhed. Til hendes Grav
Var denne Hal bestemt. Den sorte Kiste
Hun tømre lod i Løn. Her vilde hun,
Det skiønne Legem udstrakt skulde vente
Forraadnelsen.

(Seer paa Karker.)

Hvi spiser Du ei, Træl?
Du griber ellers graadig efter Maden.
Hvad fattes Dig?

Karker.

Ak, Herre Jarl! jeg har
Slet ingen Madlyst.

Hakon.

Ingen Lyst? Hvorfor?
Spiis, Træl! Vær glad og munter, stol paa mig,
Din Herre.

Karker.

Ak, min Herre Jarl! I er
Jo selv modfalden og beklemt om Hiertet.

Hakon.

Beklemt om Hiertet? Træl! Hvad vover Du?
Vær lystig! Hvis Du ei kan spise just,
Saa syng! Syng mig en Vise!

Karker.

Hvad for een?

Hakon.

Syng hvad Du vil, dog syng mig helst en slig,
Hvor Sangen buldrer vildt og voldsomt hen,
Som Regn og Haglen i en Vinterstorm.
En Buggevise, Træl! En Buggevise!

Karker.

En Buggevise?

Hakon.

At det gamle Barn
Indslumre kan i Natten uden Skræk.

Karker.

Jeg kan en prægtig Kæmpevise, Herre!

Hakon.

Faaer den en hæslig Ende? Lader det
Først, som det skulde gaae særdeles vel,
Men ender dog tilsidst med Mord og Skiændsel?

Karker.

Nei, Herre! Den begynder strax bedrøvet.

Hakon.

Det kan jeg lide. Dette Sving, at Alt
Saa roligt og saa muntert aabner sig,
For destomeer at røre kun tilsidst,
Er et til Ækkelhed gientaget Kneb
Af vore Skialde. Morgenhimlen graa,
Saa veed man strax, hvad man kan vente sig.
Begynd din Sang!

Karker (synger).

Konning Harald og Erling de seiled en Nat,
Ved Maanskin og sagte Vinde;
Men da de komme til Oglogaard,
Da brændte de Jarlen inde.

Hakon.

Karker, est Du forrykt?
Min Faders Drapa synger Du mig for?

Karker.

Var Sigurd Jarl da Eders Fader, Herre?
Det har jeg aldrig vidst. Ja I har Ret,
Med ham fik det en daarlig Ende.

Hakon.

Ti!

Karker.

Her findes ei engang et Stykke Maatte,
Hvorpaa man sove kan, ei mindste Straa.

Hakon.

Hvis Du est træt, da stræk Dig hen ad Jorden!
Saa har jeg meer end eengang giort.

Karker.

Det vil jeg,
Hvis I har intet derimod.

Hakon.

Sov! Sov!

(Karker lægger sig ned paa Jorden og sover ind,
Hakon betragter ham.)

Dorske Natur! Indslumret est Du alt.
Den Smule Gnist, som vidned, at Du var
Et Dyr, og ingen Blok, den ulmer dødt
Alt under Askedyngen. Vel Dig, vel Dig!
Her flammer det, her stormer det i meer
Ubændig Kraft. — Sang Du min Faders Drapa
I denne Time, for at give mig
Et Vink fra Nornen? Vorder Hakons Ende
Som Sigurds? Sigurd var, som jeg, en Blodmand,
En vældig Dyrker af de gamle Guder;
Han tæmmed under Venskabs Skin den fromme
Kong Athelstein; han hindred Kongens Daad.

(Urolig)

Har da den hvide Christus virkelig

Dig overvundet, Odin? Falder Den,
Som standser Sydens Tro? — Ha det er køligt
I denne Hule! Her er koldt og fugtigt. —

(Han gaaer en Tidlang frem og tilbage, derpaa bliver han staaende og betragter Karker.)

Han drømmer! Fæle Rynker folde sig
I Trællens Pande. Fy! Han ligger der
Og griner under Lampen som en Trold.

(Rusker i ham.)

Vaagn, Træl! Vaagn Karker! Hvad betyder det
Afskyelige Smil?

Karker.

Ak! Ha! Jeg drømte.

Hakon.

Hvad drømte Du?

Karker.

Jeg drømte —

Hakon.

Stille! Tys!
Hvad er det for en Larm her over os?

Karker.

En Skare Krigsmænd, Herre! Hører Du
Ei deres Spyd og Pandserplader rasle?
Ha det er Konning Olafs Mænd, Herr Jarl!
Der søges efter Dig.

Hakon.

Den gamle Hvælving
Er ubekiendt, og Thora gav mig Nøglen.
Med Jern og stærke Laase sluttes Døren;
Her er vi sikkre. Hid kan Ingen trænge.

Karker (lytter).

Hør, Herre! Hører Du, hvad Kæmper raaber
Hoirøstet over Hovedet paa mig?

Hakon.

Hvad raaber han?

Karker.

At Konning Olaf vil
Belønne Den med Hæder og med Guld,
Som bringer Eders Hoved.

Hakon
(seer stivt paa ham).

Det vil Du
Dog ei fortiene? Hvorfor ryster Du?
Hvi est Du bleg? Hvi blaane dine Læber?

Karker.

Ak, jeg er endnu bange af min Drøm.
Siig, Herre Jarl, hvad den betyder. I
Forstaaer Jer jo derpaa, I raader Drømme.

Hakon.

Hvad drømte Du?

Karker.

Det allerførste var,
At vi var begge paa en Baad i Søen,
Jeg sad ved Roret.

Hakon.

Det betyder, Karker!
Du raader for mit Liv og mine Dage.
Vær tro, staa mig i Nødens Time bi,
Saa skal jeg bedre lønne Dig, end Olaf.

Karker.

Jeg drømte meer.

Hakon.

Hvad var det, Karker? Tal!

Karker.

Saa drømte jeg: en sort og førlig Mand
Kom ned fra Fieldet og fortalte mig,
At nu var alle Sunde lukte.

Hakon.

Karker!

Du drømmer ikke godt; det vidner om
Et kort og stakket Liv kun for os Begge.
Vær tro! Vær tro! Som selv Du har fortalt,
Er begge to vi født den samme Nat;
Der bliver ikke heller langt imellem
Vor Død.

Karker.

Saa syntes mig, jeg var paa Hlade,
Hvor Konning Olaf lægge lod en Ring
Af Guld omkring min Hals.

Hakon.

Ha, det betyder,
Han lægger Dig en Ring af tvunden Hamp
Omkring din Hals, ifald Du troløs sviger
Din Husbond. Sæt Dig hen i Krogen der!
Jeg selv vil sætte mig i denne Krog.
Saa vil vi sove.

Karker.

Som I vil, Herr Jarl!

Hakon.

Hvor skal Du hen?

Karker.

Jeg først vil pudse Lampen.

Hakon.

Gaa, sæt Dig! siger jeg. Lad Lampen brænde!
Du kunde slukke den, saa sad vi her
I Mulm og Mørke. Jeg begriber ei,
Hvor Folk saa rolige hver Aftenstund
Kan slukke Lyset, før de gaae tilsengs;
Det er et hæsligt Billede paa Døden,
Langt mere sort og fælt end Døden selv.

Hvad blusser stærkt og kraftigt, som et Lys?
Hvor bliver Lyset af, naar det er slukt?
Lad Lampen staae, den brænder døsigt; men
Den brænder dog endnu. Saalænge der
Er Liv saa er der Haab. Gaa, sæt Dig, Søn!
(De sidde begge stille en tidlang.)

Hakon.

Nu Karker! Sover Du?

Karker.

Ja, Herre Jarl!

Hakon.

Ha, dumme, stumpe Slave!
(Reiser sig og gaaer frem og tilbage.)
Hakon! Hakon!
Er dette Dyr den allersidste Levning
Af din forsvundne Magt? Jeg troer ham ei;
Thi hvad Begreb giør sig et saadant Hoved
Om Pligt og Troskab? Som en Lænkehund
Han kommer logrende til Den, som byder
Det bedste Suul.
(høit)
Giv mig din Daggert, Karker!
En Træl tør ikke føre Vaaben.

Karker.

Herre!
I har jo skiænket mig den selv. Der er den!
(Række ham den.)

Hakon.

Sov nu!

Karker.

Ja strax. (lægger sig ned.)

Hakon.

En Feber knuger mig,

Omsuser i mit Hoved. Jeg er træt
Og mat af Dagens Strid og Nattens Flugt;
Men sove tør jeg ei; thi denne Træl —
Nu vil jeg hvile lidt; men ikke sove.
(Sætter sig ned og slumrer ind.)

Karker.
(reiser sig sagte).
Nu sover han! Han troer mig ikke ret!
Han frygter, at jeg skal forraade ham.
Kong Olaf byder Penge for hans Liv,
Og hvad kan jeg vel vente meer af ham?
Han rører sig. — Hiælp Thor! Han gaaer i Søvne.

Hakon
(reiser sig i Søvne, gaaer med stive Skridt frem, og staaer midt i Hulen).
Guldharald! Graafeld! Ha, hvad vil I mig?
Lad mig i Ro, I har fortient Jer Død,
Jeg sveeg Jer ei med løiet Venskab. — Nu
Hvad vil I Pigebørn? Gaaer hiem, gaaer hiem!
Nu har jeg ingen Tid at gantes længer.
Og Eders Fæstemænd — og Odins Billed —
Det sank i Gruus — Du beed paa Krogen, Olaf!
Nu vil Du have Hakon til at bide
Paa Dødens Krog. — Hvad græder hist bag Busken?
Det er det værste. Erling græder Du?
Stak jeg for dybt? Der trille Purpurdraaber
Udaf dit Bryst imellem Roserne.
(Raaber høit)
Ha, Karker! Karker!

Karker.
Herre Jarl! — Han gaaer
Bestandig end i Søvne.

Hakon.
Det er fuldbragt!
Der er din Daggert! Stød den i mit Hierte!

Karker.

Det vil I angre, naar I vaagner, Herre!

Hakon.

Jeg har fortient det, Karker! Stød kun til.

Karker (tager Dolken).

Han er min Herre, jeg maa lyde ham.

Hakon.

Ha, skynd Dig! skynd Dig, Karker! før jeg vaagner.
Du eller jeg maa døe.

Karker.

(støder Dolken i hans Bryst).

Saa dø da Du!

Hakon (styrter).

Der traf mig Himlens Hævn med sine Flammer,
Nu er din Spaadom opfyldt, Tryggvesøn!

(Han døer.)

Karker.

Nu er det giort, nu hiælper ingen Klage.
Om end jeg skreg og tuded nok saa meget,
Saa tuded jeg dog ikke Livet i ham.
Nu vil jeg tage Nøglen af hans Lommer,
Og bære ham i Gangen op til Døren,
Og aabenbare Konning Olaf Alt,
Saa skiænker han mig baade Sølv og Guld.
Skeet er nu skeet! Han vilde selv sin Død;
Jeg har kun adlydt, hvad min Herre bød.

(Han løfter Liget paa sine Skuldre, og bærer det bort.)

En rummelig Plads uden for Thoras Gaard.

Olaf Tryggveson staaer bevæbnet med Skiold og Spyd paa en høi Steen, omringet af Folket paa Thinge.

Grif.

Der kommer Thrønderne, Herr Konge! Nu
Er Thinget fuldt, nu mangler ingen meer
Af alle Dalens Sendebud og Laugmænd.
Der kommer Bergthor Smed, den ældste Thrønder,
Han stred med Dig igaar, men saae Dig ei,
Thi Nat faldt paa, før Slaget var forbi.
Det er en Mand! Du skulde see hans Døttre,
Dem fik han med sin tredie Hustru, da han
Var over treds.

Bergthor kommer, fulgt af **en Skare Bønder.**

Bergthor.

Der staaer han, Brødre! Seer I,
Der staaer han kongelig paa Thingets Steen,
Ret som Haarfager, ret som Athelstein!
(Tager sin Hue af.)
Est Du Kong Tryggves Søn af Vigen, Du?

Olaf.

Ja jeg er Olaf, Tryggves ægte Søn.

Bergthor.

En fager Mand! Man kiender Aetten strax.
Nu Olaf! Du har stævnet os til Thing;
Jeg Laugmand er for Throndelagens Bønder,
Thi jeg er ældst. Velkommen her i Landet!
Vi stred med Dig igaar, vi see Dig først
Idag. Igaar var ikke Tid til Syn.
Hver Norges Mand har længtes efter Dig.
Med Glæde vil jeg kaare Dig til Konge,
Dertil est Du med Aeren født. See her,

Her er en Krone, Konge! Hakon bad
Mig smedde den; men jeg har hamret Kronen
Omkring en Jernring, Halfdan Svartes Maal;
Den passed ikkun slet til Hakons Hoved;
Den faldt ham over Øinene. Nu kommer
Det an derpaa, om Du kan passe den.

(Olaf sætter den paa.)

Den passer ham, som den var støbt om Isen.
Slaaer nu paa Eders Skiolde, Bondemænd!
Og keiser ham!

(Vaabengny.)

Almuen.

Hil Olaf Tryggvesøn,
Vor Konge! Hil vor Konning Olaf! Troskab
Og Mandskab sværges Dig. Vi sværge høit
Ved Odin, Vil' og Vee, ved alle Guder!

Olaf.

Een Gud er nok, I snilde Norges Mænd;
Thi sværger ved den ene, sande Gud,
Som hører og som skuer Alt i Himlen.

Almuen.

Ved Olafs Gud, ved Olafs Gud! Vi sværge!

(Vaabengny og Glædesraab. Man hører Larm udenfor Skuepladsen.)

Olaf.

Hvad er det for et Opløb hisset?

Einar (kommer).

Herre!
Din Sol har brudt sin mørke Tordensky;
Den lyner og den tordner ikke meer.
Man bringer hid Jarl Hakons Liig paa Skiolde.
Hans gamle Kiæreste, Fru Thora, har,
Som Grif forsikkred, ikke glemt sin Elskov,

Hun havde skiult ham i en ukiendt Hvælving,
Der er han myrdet af sin egen Træl.

Olaf.

Har Du seet Hakons Liig, og veed Du vist,
Det er ham selv?

Grif.

Ja! nu er det ham selv,
Ei blot hans Kiortel; dødbleg ligger han,
Og Blodet flyder af et Saar fra Brystet.

Olaf.

Fred med hans Siæl i Døden! Bringer Liget
Hvor før det laae, hvor man har fundet det.
Hans Død forsoner mig, mit Had er slukt.
Den arme Qvinde: trofast, elskovsfuld!
Giv hende dette kiære Støv igien.
Den Træl, som sveg sin Herre, lide Døden.

Grif.

Vel, Herre Konge!

Olaf (stiger ned).

Nu afsted til Hlade!
Hvo følger mig?

Bergthor.

Det hele Norge, Konge!

Olaf.

Godt! I skal alle være mine Giæster.
Middagen vidner om en venlig Aften;
Guldhornene skal vandre Bænken rundt
I Throndhiems muntre Lund; dem skal I tømme
Til Olafs Velkomst.

Mængden.

Hil vor Konning Olaf!
(Vaabengny. De følge ham.)

Den underjordiske Hvælving.

Lampen brænder endnu. Tvende Svende komme med en sort Kiste; de sætte den midt i Hulen og gaae igien. **Thora** kommer langtsomt med et draget Sværd og en stor Krands af Granløv i sine Hænder; hun staaer længe og betragter Kisten, endelig siger hun:

Saa est Du nu da skrinlagt, Hakon Jarl!
I Thoras Skrin — Det havde mindst jeg ventet.
Nu Fred med dine trætte Been i Graven!
Hvis Du har syndet, har Du bødet for det,
Og Ingen spilde meer et frækt og grusomt
Letsindigt Ord, til Skiændsel for dit Rygte.
Jeg elsker Dig i Døden som i Livet.
For kort Tid siden glimred Du i Nord,
Som Solen, hvorved Alting faaer sin Glands;
Nu har den hele store Helteflok
Forglemt Dig, hylder nu et fremmed Lys.
Et blysomt, qvindligt Hierte slaaer kun end
Af stille Veemod ved dit kiære Minde.
Saa lad da hende yde Dig den Hæder,
Som dine Mænd har glemt i Glædens Ruus.

(Hun lægger Krandsen og Sværdet paa hans Kiste.)

Tag af din Thoras Haand en frodig Krands!
En Krands af Norges stolte Graner slynge
Sig om dit brede Kæmpesværd; den vidne:
Du var en nordisk og en sielden Helt;
En Blomst, som qvaltes af en Vinterfrost.
Engang vil Nordens Saga koldt fortælle,
Naar Tidens Haand har slettet Farven ud,
Og kun Bedriftens Omrids staaer tilbage:
Han var en ond, en grusom Afgudsdyrker!
Med Gysen vil man nævne da dit Navn.
Jeg gyser ikke; thi jeg kiendte Dig.
De bedste Kræfter og en mægtig Aand

Blev Offret for sin Tids Vildfarelser.
Saa sov da vel, Du store Hakon Jarl!
Tusind god Nat! Hist glæde Seiersfader
Din Kæmpesiæl! — Nu gaaer jeg bort og lukker.
Og naar man atter aabner denne Dør,
Da bringe Thoras Svende hendes Liig,
Og sætte det ved hendes Hakons Side.

Olaf den Hellige.

(1836.)

Kong Olaf Haraldson, af sine Fiender kaldet hin Digre, efter sin Død af Alle: den Hellige.
Magnus, hans lille Søn.
Harald Sigurdson, hans Halvbroder.
Astrid, hans Dronning.
Ingegerd, hendes Søster, Dronning i Garderige.
Thormod Kolbrunarskiald, Kongens Ven.
Sighvat Skiald.
Rørik, en blindet, forhenværende Underkonge.
Biørn Staller.
Bisskop Grimkel.
Kalf Arnason.
Finn og
Thorberg, hans Brødre,
Thorer Hund,
Harek af Thiottø,
Gunsteen,
Rognvald,
} Bønder.
Sigrid, Kalfs Hustru.
Sigurd Akison, en dansk Mand.
Afarfaste, Gaukathorer og flere Skovrøvere.
Thoraren, en islandsk Kiøbmand.
En Lægeqvinde.
En Amme.
Finn Lille, Røriks Træl.
Gissur Guldbraa,
Thorfind Mund,
Hofgarde Ref,
} siungende Skalde.
Hofgoder, Kæmper og Præster.

Handlingen foregaaer i Værdalen, Jemteland og paa Stiklestad, i Midsommeren 1030.

Første Handling.

En Hal hos en riig Bonde i Værdalen.

Kong Olaf. Thormod Kolbrunarskiald.

Olaf.

Thormod Kolbrunarskiald! Det glæder mig
At see Dig her igien i Norges Land,
Saasnart jeg sætter Foden over Kiølen.
Hvorledes har du levet siden sidst?

Thormod (munter).

Godt, Herre! Skiøndt jeg ei var i Besøg
I Bretland hos Kong Knud hin Mægtige,
At hente gyldne Ringe mig, som Sighvat.

Olaf.

Har altid Du endnu den slemme Vane
At hakke lidt paa Sighvat? Nu er Sighvat
Som Pilegrim i Rom, nu kan han bede
For Dig, imens han beder for os Andre.

Thormod.

Ja lad ham det! I Rom — der beder man,
Her giælder det vel om at stride snart.

10*

Olaf.

Jeg takker Dig, fordi Du kommer til mig,
I Farens og i Nødens Tid. Du bruger
Dit Sværd saa kraftigt, som du slaaer din Harpe.
Jeg trænger til dem begge, gode Thormod!

Thormod.

Jeg har dem begge med. Her er mit Sværd,
Og Harpen hænger hisset i mit Hytte.
Men, Herre Konge! see, jeg bringer end
Tre andre Skialde.

Olaf.

Vel! Det Hværv, jeg har,
Og den Bedrift der foreſtaaer, behøver
God Skaldeſang.

Thormod (leer.)

Som Kiød behøver Salt,
Naar det skal lægges ned og ei forraadne.

Olaf.

Hvo er de andre Skialde?

Thormod.

Gissur Guldbraa,
Hans Søn Hofgarde Ref, og Thorfind Mand.

Olaf.

Velkommen alle mine gode Skialde!
Hvor var I, mens jeg var i Garderike?

Thormod.

Hos Ottar Bonde hist i Numedal;
Vi pløied Agren med ham, rødded Urer,
Og bildte selv os ind, vi var paa Island
Igien, som Bønder; skiøndt ei noget Hekla
Forlyster Natten her med kraftig Flamme.

Olaf.

Saa har I ei fulgt Strømmen?

Thormod.

Nei, Herr Konge!
Det Skialden gaaer som Laxen: ofte springer
Han allerbedst, naar det er hardt mod Strømmen.

Olaf (leer).

Og fanges i en Kurv.

Thormod.

Os har Du fanget
I Gavmildhedens, Vennesalighedens.

Olaf.

Vel, Thormod! hvilken Fremtid spaaer Du mig?
Jeg drog fra Sverrig med en ringe Hær.

Thormod.

Der snart vil vorde større, tro Du mig!
Snebolten triller hurtig ned fra Bierget,
Forvandlet til det frygteligste Fieldskrid.

Olaf.

Den trænger ogsaa til at vorde stor;
Thi dersom Rygtet mig har Sandhed talt,
Forsamle sig tretusind vrede Bønder
Ved Throndhiem, under Thorer Hund, samt Harek
Af Thiottøe med Kalf Arnason.

Thormod.

Men Hunden
Vil ikke bide Dig; thi den har afslidt
De skarpe Tænder alt paa Biørnejagten
I Biarmeland; og Kalven, Herre Konge!
Den stanger slet, thi den har ingen Horn.

Olaf.

Bestandig lystig!

Thormod.

Lystig maa man være,
Naar man i Marken gaaer, at meie Korn.
Jeg stedse før har kiendt Dig fro, min Herre
Glem ei, da Du som liden Gut paa ti Aar
Opsadled Bukken til din fromme Stedfa'er,
Den fredelige Konning Sigurd Syr,
Da han befaled Dig at bringe Hesten.
Du sadler ikke Gangeren til Flugt,
Du sadler Bukken. Lad den stange dem!

Olaf
(i andre Tanker, sukkende).
Ja gid den vilde!

Thormod
(afsides, forandret).
Denne Modløshed!
(Høit).
Tilgiv, Herr Konge! men — ifald du tvivler
Og sørger alt, — da skynd Dig heller strax
Tilbage til det fierne Garderike,
Og modtag der det Land Bulgarien,
Som Konning Jarisleif har lovet Dig.
Med Overmod maa Livets Bæger skumme,
Hvis det besiæle skal en dristig Flok;
Men smitter Du os med Nedslagenhed,
Da har alt Fienden vundet halvt sin Seir.

Olaf (vred og stolt).
Fremfusende, som altid! Næsediærv!
(Fatter sig).
Men — jeg tilgiver Dig; jeg veed, det kommer
Velmeent fra Hiertet.

Thormod (glad).
Nu, Christ være lovet!
Jeg mærker, Du kan vorde vred endnu.
Saa har det ingen Nød. Vær Du kun vred!

Ifald kun ei din Vrede gaaer saa vidt,
At Du en Vidie fletter i mit Haar,
Og hugger Hov'det af.

Olaf.

Det er for godt!
Men hvor kan Thormod troe, at Olaf sukker
Modløs for Bondehæren?

Thormod.

Du har Ret!
Det var en Dumhed af mit gode Hoved.
Men hvorfor sukker Du da, fromme Konge?
Betro mig dine Suk. Det er en Sag,
Som gaaer fra Hiertet; der er Skialdens Rige.

Olaf.

Du veed, min Dronning Astrid følger mig.

Thormod (smilende).

Og sukker Du for hende, Herre Konge?

Olaf.

Nei — over hende.

Thormod (halv sagte).

Det er mere troligt.

Olaf.

Men misforstaa mig ei! Hun er mig kiær.

Thormod.

Det bør hun ogsaa være; thi det var
Et Vennestykke, da hun friede selv —
Ved Sighvat.

Olaf (fortrydelig).

Altid spodsk og altid Sighvat!

Thormod.

Tilgiv min Overgivenhed, Herr Konge!
Den kommer af, jeg seer Dig her igien;

Det gior mig lykkelig, det gior mig lystig.
Ifald Du byder det, jeg være skal
Alvorlig som en Munk, der synger Messe.

Olaf.

Ja vær alvorlig, Ven! Og viis Dig værdig
Til min Fortrolighed. — Hun følger mig —
Og Barnet følger.

Thormod.

Ak! din lille Søn,
Som Sighvat af Vanvare døbte Magnus,
Da han ham vilde give Kongenavn,
Smukt efter Karl hin Rike. Han tog feil,
Og kaldte Drengen Magnus, ei Karolus.
Saa lærd han var, forstod han ei Latin.

Olaf.

Nu atter Sighvat!

Thormod.

Det var sidstegang. —
Hvor gammel er da nu din lille Magnus?

Olaf.

Ham Alfhild fødte for tre Somre siden,
Før Astrid blev min Hustru.

Thormod.

Er hun nidkiær?

Olaf.

Nei tvertimod, hun elsker Barnet høit,
Men med en Kiærlighed som ængster mig.

Thormod.

Forklar mig det, Herr Konge! Jeg forstaaer
Mig lidt paa Angst, og mindst paa Kiærlighedens;
Skiøndt Elskov er just ei mit Hjerte fremmed.
— Island var der en mørkladen Mø,

Jeg digted mine første Viser til;
Og derfor kaldes jeg Kolbrunar-Skiald.

Olaf.

Du allerbedst vil fatte hvad jeg mener,
Naar selv Du hører hende tale, Thormod!
Der kommer hun.

Thormod.

Rødøiet og forgrædt.

Dronning Astrid kommer; den lille **Magnus** løber foran hende.

Astrid.

Du søde Barn, saa løb dog ei din Vei!
See, Astrid elsker Dig med Moderømhed.
Kom til mig! Kom! (vred) Kom! siger jeg. Han vil ei,
Han er ulydig. Bør han nu ei revses?
Skal han ei komme til mig, naar jeg kalder?

Olaf.

Han er saa lille. Skræk ham ei med Trudsler,
Saa kommer han. (venlig) Kom Magnus!

(Barnet løber hen og kaster sig i hans Arme, han tager det paa Armen og kysser det.)

See, der er han!

Astrid.

Dig lyder han, fordi Du er hans Fader;
Mig vil han ikke lyde, skiøndt jeg elsker
Ham som en Moder. Ha det er min Skiæbne!
(Hun græder.)

Olaf.

Min hulde Dronning Astrid, vær fornuftig!
Lad Afskedstimen vorde mild og klar,
Som Sommermorgnen til den skiønne Dag.
Vi sees vel snart igien.

Astrid.

Ja — hist i Himlen!

Olaf.

Vil Du mistrøste mig?

Astrid.

Det kan Du spørge?

Olaf.

Den Mand, Du ynder, maa Du ogsaa agte;
Men agte kan Du ingen modløs Mand.
Drag til din Broder, drag til Svearike!
Tag Drengen med! Bevar mit Diesteen!

Astrid.

Han er Dig mere dyrebar end jeg.

Olaf.

Jeg elsker ham som Fader.

Astrid.

Er da jeg
Ei Moder mod ham?

Olaf.

Jo.

Astrid.

Gud Dig forlade,
Som Du miskiender mig!

Olaf.

Nei, Astrid! ved
Den hellige Jomfru, Olaf kiender Dig,
Og skiønner paa de Dyder, Du besidder.

Astrid (bitter).

Men dem jeg ei besidder —

Thormod (sagte).

Dem kan han
Ei skiønne paa.

Olaf.

Min Hustru! vi er Synd're
For Gud, og Hver har sine Feil paa Jorden.
Lad os ei spilde Afskedstimen, Astrid!
Med at betragte Livets Skyggesider.
I Afskedsstunden reiser atter sig
Med Duft hver visnet Blomst paa Livets Vei.

Astrid
(vrider sine Hænder).

Jeg sammenlignes med en vissen Blomst!

Olaf.

Du misforstaaer mig ganske. Hver en Fryd,
Vi her har nydt, det er en visnet Blomst;
Men Afskedstaarens Regn giør, at den groer
Forfrisket op i Paradisets Hauge.

Astrid
(kiærlig til Barnet).

Kom til mig!

Olaf
(rækker hende det).

See der er han.

Astrid
(kysser den Lille).

Søde Dreng!
(Stirrer paa ham og siger derpaa med Rædsel):
Gud hvor han ligner Alfhild! Og han seer
Spodsk paa mig, med et Smil, som om han sagde:
Ja kiæl Du kun! Du mener det ei ærligt,
Du est dog ei min kiødelige Moder.

Olaf.

Hvor kan en sværmerisk Indbildningskraft
See Sligt i en uskyldig Engels Ansigt?

Astrid (øm).

Ja Engel er han! Han er engleskiøn.
Uskyldige Barn! tilgiv mig min Beskyldning.

Nu leer Du mildt — som Engel. Alle Børn
Er Engle. Hil det Barn, som tidlig døer!
Det synder ei, det kommer vist i Himlen.

Olaf
(sagte til Thormod).
Der seer Du, Thormod! Fatter Du min Angst?

Thormod.
Ja jeg begynder selv at vorde bange;
Paa slige Fagter bider intet Sværd.

Olaf
(med stærk Stemme, misfornøiet).
Han skal ei døe! Han er min første Søn;
Nei! han skal arve Riget efter mig.
I Slagets Stund er Mindet om min Magnus
Den Tanke, der besiæler mig som Helt
Paa Jorden; skiøndt det Maal, jeg stevner til,
Staaer i Guds Rige.

Astrid
(med krampagtig Følsomhed).
Jeg skal pleie ham,
Og lære ham at elske Dig, hans Fader.
Og skiøndt hans Blik som Pile trænge sig
Dybt i mit Hierte, da de minde mig
Om hvad jeg savner; — skal jeg trykke ham
Saa ømt til denne Barm, som om han fik
Af den sin Die.
(Hun trykker Barnet saa stærkt i sine Arme, at det skriger.)

Olaf
(vrister Barnet fra hende).
Nei, ved Gud og Mænd,
Det skal Du ei. Du faaer ham aldrig meer
I dine Arme.

Astrid.
Grumme! skiller Du
Mig ved min sidste Trøst?

Olaf.

Det koster mig
At tæmme Breden, Astrid! Var det skeet
For ti Aar siden, da Gud naade Dig!
Men jeg har lært at tvinge mig som Christen,
Og jeg skal ei behandle Dig med Strenghed,
Selv ei miskiende Dig. Gaae! Du er syg,
Mat — siælesvag.

Astrid.

Troløse, grumme Mand!
Du aldrig, aldrig har Du elsket mig.

Olaf

(rolig og bestemt).

Nei aldrig! Jeg tilstaaer det ærligt, Astrid;
Du kræver det. Og aldrig har jeg sagt,
At Olaf elskte Dig. — Jeg beiled til
Din Søster Ingegerd; din Fader gav
Sit Ja til dette Ægteskab; men tog
Det strax tilbage, da den stærke Drot
Fra Rusland sendte sine Friere.
I Garderike maatte Ingegerd,
Som lydig Datter, ægte Jarisleif.
Da talde Du med mine Sendebud,
Og lod Dig tydelig dermed forstaae:
Du ønskte nok at vorde Norges Dronning.
Af Kiærlighed til Land og Rige, kom
Jeg Dig imøde; giorde Sveakongen
Til Norges Ven, og Astrid til min Dronning
Og til min Hustru. — Og jeg var din Husbond, —
Hengiven — ærlig, — agted dine Dyder —
Var venlig mod Dig. Aldrig har Du hørt
Et Ord fornærmeligt fra disse Læber.
Nu sværmer Du! Men dette Sværmeri
Er fælt, og gyseligt og farligt, Kone!
Jeg skilles venligt fra Dig — hvis Du vil;

Jeg kommer atter til Dig — hvis Gud vil!
Men Barnet i dit Værge faaer Du ei.

Astrid (fortvivlet).

O jeg Usalige! Nu saa farvel,
Du grumme Helt! Jeg ønsker Dig ei Ondt,
Endskiøndt Du krænker og fornærmer mig.
Gud skiænke Held og Seir Dig mod din Fiende!

Olaf.

Gud skiænke Dig Besindighed og Ro,
Og begge, naar engang vi sees igien,
Samdrægtighed og Fred. Christ være med Dig!
(Astrid gaaer.)

Thormod
(ryster paa Hovedet).

Det er et farligt Folk at stride mod,
Det Qvindfolk! Mænd — det er en anden Sag,
De være maae saa tappre som de ville,
Paa dem dog bider Sværd og Spyd og Øxe;
Men intet Sværd kan tvinge Qvindesind!
Og Thorer Hund forskandser sig saa godt
Ei bag sin biarmelandske Hexekofte,
Som slig en Qvinde bag sin Taaresnak.

Olaf.

Nu staaer jeg her med Barnet i min Arm,
Og Øxen i min Haand. Hvor kan jeg kæmpe
Saaledes faren? Magnus, kiære Dreng!
Nei, nei, jeg giver ikke Slip paa Dig,
Før Himlen sender mig en venlig Engel,
Der kan bevare Dig.
(Han gaaer til en Dør og vinker, Ammen kommer.)
Følg med din Amme!
Og leg i Fruerstuen med min Hielm.

Magnus.

Den skal jeg bære, som min Fader bar den.

Olaf.

Det lærte Dig din Amme vel at sige?

Ammen.

Jeg vædder, han giør ei mit Ord til Skamme.

(Hun gaaer med Barnet.)

Thormod
(seer ud af Vinduet).

Der kommer alt den Engel, som Du maned.
Thi hvis ei Øiet reent bedrager mig,
Faaer Du i denne Stund et kiært Besøg
Af Dronning Ingegerd fra Garderike.
Hun stiger af sin Karm ved Fruerstuen,
Hun har alt mødt, og taler med sin Søster.

Olaf.
(forbauset og henrykt).

Min Ingegerd?

(Fatter sig).

Min hun ei kaldes maa;
Min kun et Øieblik — i Hiertets Vraa —
Men ellers ei; — og allermindst det nu,
Da hellige Forsæt luttret har min Hu.
Hvorledes Ingegerd? Fløi fra din Mand,
Dit Garderike Du, til Norges Land?
Est Du et Englesyn i Straaleskin,
Som til min store Daad mig vier ind?
Kom Du et Nattens Blændværk, Sandhed ei, —
Og frister Olaf end paa Livets Vei?
Nei! — atter jeg dit Himmeløie seer,
Og tvivler ei om Dyd, om Fromhed meer.
Du styrker mig, min Barm Du ei giør trang.
Jeg skal Dig see — Dig hilse — sidstegang.
Ja! sidstegang; hvad end Guds Villie bød,
Hvad enten Seier — eller Martyrdød!

Thormod.

Hvi blev den Lilievand dog ei din Brud?

(Peger først ud paa hende, og saa paa sig.)

Naar Solen kommer, — saa gaaer Faklen ud.

(Han gaaer.)

Dronning Ingegerd
(kommer venlig og munter).

Vel mødt, Kong Olaf!

Olaf (forvirret).

Ingegerd! Veninde!
Du her? — Hvorledes giorde Du saa snelt
Den lange Reise? Jeg forbauses — Inggerd! —
Og kort før Slaget? — Ak desværre kan
Jeg her med Giæstfrihed ei favne Dig.

Ingegerd (smilende).

Min Ven! jeg kommer ikke for at favnes.

Olaf.

Men siig! Saa brat! — Knap har jeg taget Afsked
Med Konning Jarisleif og Dig —

Ingegerd.

Saa flyver
Den lette Fugl alt lystigt efter Olaf.
Har Du ei ofte sammenlignet mig
Med Fuglen, for min Sang og for min Flugt?
Nu vel! jeg følger Fuglenes Natur.
Hvad er en saadan Reise for en Drossel,
Fra Garderikes Mark til Kiølens Field?

Olaf.

Men —

Ingegerd.

Hør mig! Du maa ikke meer forbauses.
Forbauselsen ei klæder Helten godt,
Den sømmer sig kun lidt den vise Mand,
Og allermindst den christelige Helt.

Olaf.

Saa lær mig da —

Ingegerd.

Først haaber jeg, Du veed,
Endskiøndt Du ingenting har hørt endnu,

At denne Reise skeer i bedste Hensigt,
Og at den ei giør Olafs Frænke Skam.

Olaf.

O gid mit eget vilde Fordumsliv
Uplettet var, som dit, Uskyldige!

Ingegerd.

Du drog fra Jarisleif, endskiøndt han bød Dig
Et Rige, — sandelig ei noget slet;
Dit Fædrerige vilde Du gienvinde.
Men ikke for Ærgierrighedens Skyld!
Det halv begyndte, halv tilintetgiorte
Men store Værk: at christne dine Landsmænd,
Det vilde Du fuldende. Svigted Lykken,
Da skulde det besegles med din Død.

Olaf.

Saa er det.

Ingegerd.

Men — til dette fierne Nord,
Paa, hvad han kaldte „sværmeriske Tog",
Gav Jarisleif Dig ingen Kæmper med.

Olaf.

Jeg skal vel finde dem!

Ingegerd.

Men Helten trænger
Til gode Sold; thi han er ingen Bonde,
Hvis Ar ham skaffe Guld; og ingen Kiøbmand,
Hvis Skib ham bringer Sølv; i lange Krig
Giør han i Vikingsfærd ei heller Bytte.
Og skiøndt vel Blod og Æren ei belønnes
Med Penge, — var det aldrig Helten ukiært
At eie skiønne Sværd og gyldne Ringe.

Olaf.

Og disse?

Ingegerd.

Bringer Ingegerd i Kister
Paa sine Gangere.

Olaf.

Høimodige!

Ingegerd.

Spar Takken! See, min Gave kun er liden.
Jeg bringer Sværd og Ringe; Du, Kong Olaf!
Maa skaffe Heltearmene, der bær' dem.

Olaf (leer).

Det er ei vanskeligt.

Ingegerd.

Men det er sandt,
Jeg skulde bringe Dig af din Forundring;
Thi, skiøndt Du tier, undres Du endnu;
Og skiøndt Du vel har gode Tanker om mig,
Kan Du dog ei begribe, hvorfor jeg,
En Qvinde, kommer selv med mine Skatte.
Det kan dog ikke være, mener Du,
For at forsvare dem mod Overfald,
Hvis en Flok Stimænd mødte dem paa Veien.

Olaf.

(rækker hende venligt Haand).

Hvi kommer Du da selv, min Ingegerd?

Ingegerd (alvorlig).

For at bevare Dig en Skat, Kong Olaf,
Langt mere stor, end den jeg bringer Dig,
Og som ei nogen Kæmpe kan bevare;
Der hører Qvinde til!

Olaf.

Hvad mener Du?

Ingegerd.

Din Magnus, mener jeg, din Øiesteen!
Din lille Søn, som kun er slet forvart

Hos en tungsindig, en urolig Astrid,
Hvis Veemod grændser til Affindighed.

Olaf.

Ved Christ min Frelser, Du har talt mig af
Mit Hiertes Fylde; — Du har endt min Frygt.

Ingegerd.

Tillader Du da nu, jeg tager Magnus
Med mig til Garderike?

Olaf.

Hvad Du tager,
Er meer til Held for mig, end hvad Du gav.
Jeg veed ham sikker i din Favn.

Ingegerd.

Og sikker
Hos Konning Jarisleif. Du kiender ham,
Den ædle Mand; — som ei er svag og nidkiær,
Endskiøndt han veed — vi elske dog hinanden.

Olaf (forfærdet).

Ha Ingegerd!

Ingegerd
(med munter Rolighed).

Hvi vil Du skamme Dig
Ved at tilstaae, hvad der er Sandhed, Olaf?
Jeg elsker Dig — Du mig. Vi har ei sagt
Hinanden det tilforn. Jeg var bestemt
Dig til din Brud, før jeg blev Jarisleifs;
Da havde vi ei seet hinanden end.
Som Garderikes Dronning saae jeg Dig
For førstegang! — da smelted Du mit Hierte,
Jeg bit, — vi taug derom, — og vi var Venner.
Det vidste Jarisleif, han stolte paa
Vor Ærbarhed og Gudsfrygt, pinte sig
Ei selv, saa lidt som os, med Nidkiærhed.
Og dette Ædelmod, den skiønne Tillid

Blev bedste Vogter for hans Hustrues Dyd.
Han blev sig lig, da gierne han tillod mig
At drage hid og see Dig sidstegang,
At redde Dig din Søn, dit Riges Arving.
O misforstaa mig ei, min kiække Helt!
Jeg har det bedste Haab, — Du vinder Seir!
Men — gaa det som det vil, vi sees ei meer.
Nu, jeg har sagt Dig, at jeg elsker Dig,
Nu maae vi skilles ad for dette Liv.

Olaf.

Ja — underlige Syner vises mig!
Mig bæres for — jeg lever ikke længe.
Dog aldrig følte jeg en større Kraft.
Mig tykkes hisset den Korsfæstede
Tilsmiler mig; som om en stor Seraph
Til Kampen rakte mig sit Flammesværd.
Selv Du, min Ingegerd, mig forekommer
Som en af disse Himmelens Cheruber,
I Skyer og Straaler om Gud Faders Fod —
Et Englehoved kun med lette Vinger.

Ingegerd.

Ja lette Vinger, Olaf, har mit Hoved!
Og lette Vinger, Olaf, har mit Hierte!
Det flyver over Bierg og Dal til Dig;
Til Dig det flyver over Skyer og Stierner.
Omfavn din Ingegerd for sidstegang!

Olaf
(omfavner hende).

Jeg favner Dig — men ei som Menneske;
Som Aander favnes vi for Evigheden!
(De gaae.)

Finn Lille kommer med **Thormod** fra den anden Side.

Finn.

Nu, det var godt, at Olaf gik igien

Med Magnus, Ingegerd, til Fruerstuen,
At vi kan bringe Konning Rørik ind
I Hallen her.

Thormod (seer sig om).

Den Hal er saare smuk.
Jeg ændsed den ei før, fordi jeg talde
Med Kongen. Han er mere værd at see.

Finn (leer spodsk).

Den Digre!

Thormod.

Fører af Lemmer, men ei diger.
Den Tykke kalde kun hans Fiender ham
Til Spot. Man siger, at han gjør sig tyk!
Men heller skulde de ham kalde høi,
Thi høit han rager over alle Kæmper.

Finn.

Han er ei meget høi.

Thormod.

I Aanden, Træl!
Veed Du hvad Aanden er?

Finn.

Ja det er Odin.

Thormod.

Du est en herlig Christen.

Finn.

Jeg er Hedning,
Som Rørik.

Thormod.

Finder sig Kong Olaf i
At Hedning lever under Tag med ham?

Finn.

Fra den Dag, han lod Konning Rørik blinde,
Forfølger ham Samvittighedens Alf,

Og rider ham hver Midnat som en Mare.
Og derfor taaler han Kong Roriks Had,
Og straffer aldrig ham; selv ei, naar Drotten
Af Lyst til Hævn ham stræber efter Livet.

Thormod.

At Olaf lod den lumske Rørik blinde,
Det var ei Grumhed, det var Skaansomhed;
Thi Døden havde Nidingen fortient,
Da han de andre fire Oplands Drotter
Ophidsed til et feigt og nedrigt Mord
Paa Den, de nylig havde svoret Troskab.

Finn
(seer ud af Vinduet).

Han kommer.

Thormod.

Ledet hid af tvende Mænd,
Der tiene ham; og Du, hans Træl, er hos ham.
I Hallen sidder han hos Konning Olaf,
Høisædet deler næsten han med ham;
Og alt det Godt, der kildrer Sandserne,
Det nyder han.

Finn
(smiler ondskabsfuld).

Undtagen Diets Sands.

Thormod.

Jeg vil ei see ham, kan ei taale ham.

Finn (leer).

Bliv dog og hør! Han nys er staaet op,
Og pleier gierne, mens de andre Helte
Til Ottesang og Morgenbønnen gaae,
At lette Hiertet med en Hoben Skiældsord
Mod Olaf; som den Digre aldrig regner
Til Onde ham.

Thormod.

Den Utaknemmelige!

Jeg gaaer, at ikke jeg forgriber mig
Paa denne blinde Niding. Var jeg Olaf,
Jeg varmed ikke Slangen i min Barm.
(Gaaer.)

Den blinde **Kong Rørik** ledes ind af to Mænd, som gaae igien, naar de have stillet ham hen i Nærheden af **Fin Lille.**

Rørik.

O Nat! du stumle Fængsel, fra hvis Muur
Og Lænker ingen Dag mig kan befrie;
Uendeligt, som Luften er dit Rum,
Til alle Verdenskanter; enten Storm,
Med Iis i Skiægget, ryster Vinterlokken,
Hvad eller Droslen synger i sin Birk;
Om høit paa Field, i Dal, i Hal, paa Flod.
Usalige Drot! som sidder her til Spee
Ved Gildet, med dit Øiets Morder; nyder,
Hvad fostre skal og nære kun din Sorg;
Ha Betleren i Pialter Du misunder!
Han seer sin Armod, Du din Velstand ei.
Saadan henraver jeg nu femten Aar;
Ei Tid og Rum er Tid og Rum for mig.
Thi som i Nastrond sort Eensformighed,
Bundløse Tomhed straffer Nidingsværk,
Saa drømmer hen den blinde Drot sit Liv,
I Mulm, som Dødens Nat, der venter ham.
(Henrykt)
Men Skuld! Du skaffer mig mit Syn igien.
Thi Eir i Valhal læge vil med Sundhed
Mit Øie, saa det seer Hærfaders Pragt. —
Odin paa Hlidskialf! Ha din bedste Lyst
Er den at see Alverden fra din Stol.
Forbarm Dig! See til Den, som intet seer.
Og Loke! Du som førte Hødurs Haand

Mod Baldur, — leed Du min, — skiænk mig min Hævn!
Da drikker jeg i Døden Suttungs Miød.

Finn (ligegyldig).

Er Du nu færdig?

Rørik.

Dumme Træl!

Finn.

Ja skiæld
Du mig kun ud! Naar Konger taale det,
Saa kan en Træl vel finde sig deri.

Rørik.

Jeg agter Dig langt meer end Kongen, Træl!

Finn.

Saa maa Du ikke agte Kongen høit.

Rørik.

Finn! Har Du Daggerten, og er den sleben?

Finn.

Saa spids og skarp, at den, som Ulven, bider.

Rørik.

Godt, godt!

Finn.

Maaskee just ei saa saare godt.

Rørik.

Hvorfor?

Finn.

To Gange prøved Du forgiæves
At myrde Kongen, — han tilgav Dig det;
Men Krukken gaaer tilvands, til Hanken brister.
Lad heller mig! Jeg let kan slippe bort;
Der løber ingen Been omkaps med mine.
Saa koster det Dig ei dit eget Liv.

Rørik.

Nei, nei! Jeg hader ham, og han skal døe;

For Trællehaand skal han dog ikke falde.
Og sød er Døden mig, naar Olaf smager
Den kun af mig. Træl, giv mig Daggerten!
(Finn giver ham den.)
Tag mig mit Bord, min Stol! Sæt Stol til Olaf
Han kommer nok og giør mig sit Besøg.
Og skynd Dig, tag mig saa mit Legetøi!
Jeg mener Poserne med Kuglerne.
Og sæt den gamle Miød, med Urter brygget,
Paa Bordet!

Finn (giør det).
Det er skeet. Der kommer Kongen.
(sagte)
Jeg strax paa Stand vil tænke paa min Redning.
Thi falde Kongerne, saa maa jeg med.
Det hiælper ei, at jeg med Suk og Taarer
Og Eed beviser min Uskyldighed.
(Gaaer.)

Olaf (træder ind).

Rørik
(laber, som han tog Olaf for Finn).
See, Finn! nu leger jeg min gamle Leg.
Jeg tager Kugler ud af Posen her,
En Haandfuld, — kommer dem i denne Pose;
Saa tæller jeg — om effen; om ueffen?
Og saadan taber eller vinder jeg.
Er det ei morsomt?

Olaf
(afsides, medlidende).
Usle Tidsfordriv,
For Den, der sad med Spiret i et Rige.
(Nærmer sig ham, stirrer paa hans Øine, træder tilbage og siger sagte):
Opgive kan endnu jeg Haabet ei
Om hans Helbredelse. Han er kun blindet

Med lette Saar. En Læge sagde mig,
I Garderiket, at slig Blind engang
Fik Synet atter af en Rystelse,
Der klared Oiestenene.

Rørik.

Hvo taler?

Olaf.

Olaf, din Frænde.

Rørik.

Sæt Dig hos mig, Olaf!
Kom! Vil Du spille med mig? Har Du Tid?

Olaf.

Ja nok! Et Oieblik (sagte): Han som et Barn
Maa føies, hvor det skikket sig. Han er
Ei ond og vred idag, han smiler lystig.

Rørik

(famler ham paa Armen).

Har Du din Kaabe paa?

Olaf.

Jeg kom fra Messe,
Der bruges intet Harnisk.

Rørik.

Jeg forstaaer
Ei hvad Du siger om din hvide Christ;
Skiøndt vistnok mange underlige Ting
Er skeet i gamle Dage.

Olaf

(træder forfærdet tilbage og siger sagte):

Christ min Frelser!
En Daggert, slet forvart, har han i Barmen.
Ha gamle Synder! vil Du atter myrde
Den Mand, som skaaner Dig?

Rørik.

Kom, sæt Dig Olaf
Paa Stolen hos mig!

Olaf.

Strax!
(Han løser sin Kaabe af og hænger den over Stolen).

Rørik
(tager i Fligen).

Er det din Kaabe?

Olaf
(bøier sig over Stolen og siger).

Ja!

Rørik

Saa lad os spille
Nu effen og ueffen om — vort Liv!
(Han støder Daggerten igiennem Kaaben, saa den bliver siddende i Stoleryggen, og raaber):
Dø mine Glæders, mine Dines Morder!
(Da han opdager sin Feiltagelse).
Ha Olaf! flyer Du for den blinde Mand?

Thormod og **flere Kæmper** styrte ind.

Thormod.

Ha tænkte jeg det ei? Den gamle Synder
Vil atter myrde Kongen. Far til Hel,
Du Hvermands-Niding!
(Kæmperne strække deres Hellebarder ud mod Rørik.)

Olaf
(drager sit Sværd, bedækker ham med sit Legem og raaber):

Naade for den Blinde!
(Teppet falder).

Anden Handling.

En snever Fieldvei.

Kong Olaf. Thormod Kolbrunarskiald.

Olaf.

Jeg næsten troer, vi har forvildet os
Paa dette Field. Jeg vilde skyde Gienvei
Og ikke ride Bierget rundt. Hvor er vi?
Kun at vi skilles ei for langt fra Flokken.

Thormod.

Du har dit Horn ved Siden jo, som Roland
I Ronceval; blæs kun! saa faaer Du Svar.

Olaf
(blæser, det besvares langt borte).

Fra Vest, — saa er vi ikke steget feil.
Her vil vi tøve til man bringer Heste.
Der staaer et Steenbord under dette Field,
Med Bænk, til Sæde for den trætte Vandrer.
Her lad os hvile lidt! Jeg er saa varm;
Thi det er svart at gaae i Harnisket.
Det gik lidt steilt.

Thormod.

Det er en Vane, Herre!
Paa Island er jeg vant at gaae tilfields;
Men denne lodne Kappe tynger mig.
Vil Du vel vise mig den Tieneste —
Jeg skammer mig, men Du er vennesæl —
At bære den et Dieblik for mig?

Olaf
(tager Thormods Kappe paa).
Ja nok! saa sætter Heden sig imens.

Thormod (seer ud).
Derhenne drage Mændene med Rørik.
Vi har ei vundet meget ved at klavre.

Olaf.
Det er et Billede paa Livet, Thormod!

Thormod.
Hvis Du tillader det, saa kommer der
Min Landsmand Thoraren, at hilse Dig.
Han reiser lige til sit Fædreland,
Men vilde gierne først see Norges Konge.
Han følger op ad Bierget med de Kæmper,
Som vogte Rørik.

Olaf.
Dog vel ingen Speider?

Thormod.
Jeg indestaaer for ham.

Thoraren kommer og hilser Kongen ærbødigt.

Olaf (munter).
Ha er det Dig,
Islænder! Jeg Dig saae i Morges, troer jeg,
Hos Rødulfs. Laa Du ei og sov paa Svalen?

Thoraren.

Jo ganske rigtig, min høiædle Herre!
Der var ei Rum i Huset; men den Fryd,
At være Dig en Nat i Livet nær,
Fik let mig til at glemme Natteluften.

Olaf.

Du gaaer til Island?

Thoraren.

Strax, min gode Konge.
Tilgiv! — Forretninger. — Jeg giorde gierne
Dig Bistand i dit Slag, — men jeg er Kiøbmand,
Og ikke just særdeles vaabenvant.

Olaf.

Som Kiøbmand, Thoraren! kan Du maaskee
Saa godt mig tiene, som en øvet Kriger.
Den blinde Konning Rørik skal Du bringe
Til Viinland, Thoraren! paa eget Skib.
Med denne Guldring jeg betaler Fragten.
(Tager en Guldring af sin Arm og rækker ham.)

Den blinde **Kong Rørik** indbringes af Drabanter.

Olaf.

Min Frænde Rørik! Jeg vil ikke meer
Udsætte mig for dine Overfald.
Tregange har Du stræbt mig efter Livet,
Ulykkelige! — Hvis i Fordumsdage
Den Mildhed havde hersket i mit Sind,
Som nu, — da var Du neppe straffet med
Saa svart Forliis. Jeg sender Dig til Grønland,
— Til Viinland — hvor, man siger, Ranken groer.
Der, Rørik! skal man bygge Dig et Huus.
Finn Lille bliver hos Dig, dine Mænd,
Som ere vant at lede Dig; og intet
Skal mangle Dig.
(Gaaer hen til Bordet og skiænker i Bægrene).

Her drikker jeg Din Skaal.
Christ signe Dig og styrke Dig, min Frænde!
Tag Bægeret! Drik mig en Skaal til Afskeed!

Rørik

(tager Bægeret, hælder Drikken langsomt paa Jorden, og kaster Bægeret med Foragt for Olafs Fødder).

Olaf.

Saa lad ham gaae i Taushed, som i Mørke!
Den stive Green kan ikke bøies meer,
Jeg nænner ei at sønderbryde den.
(Han vinker, Thoraren og Følget gaae med Rørik).

Thormod (sagte).

Jo længer jeg ham kiender, destomeer
Jeg faaer ham kiær. Skiøndt — det er Galenskab
At slippe denne gamle Ræv af Saxen.
Vel var det, Olaf fik min Kappe paa,
Han var saa heed; men nu har Heden sat sig,
Nu er den ham blot til Besvær og Møde;
Nu maa jeg see, at faae den af igien.

Olaf.

Du ryster, Thormod?

Thormod.

Det er koldt i Aften.

Olaf

(løser Kappen af og giver ham den tilbage).

I Skialde bli'er dog et forkiælet Folk,
Saa hærdede, saa tappre som I ere.
Snart er det Jer for varmt og snart for koldt.

Thormod

(tager Kappen paa).

Ja vi er lidt ømfindtlige; deraf
Formodentlig vi pirres let.

Olaf.

Men jeg
Er selv et Stykke, veed Du, af en Skiald.

Thormod.

Troer Du, jeg har forglemt dit Qvad til Ingerd?
„Jeg saae den fagre Qvinde,
Fra Klippen, da hun reiste.
Hun fyrig Ganger styred,
Til Garderik hiemilte.
Guldslør i Haaret flagred;
Det Freyas Taarer pryde!
Snart Glæden er forsvunden.
Hver Siæl har sin Bekymring."

Olaf.

Et lille Hiertesuk. — Gud mig tilgive,
Jeg nævnte Freya!

Thormod.

Det er Skialdeskik.

Olaf.

Du er en ærlig Gut. Man siger Du
Fostbroder var med Thorgeir før paa Island.
Hvad hævede da vel Staldbroderskabet?

Thormod.

Vi havde skaaret lange Strimler Grønsvær,
Og fæstet deres Ender dybt i Jorden;
Gik sammen ind derunder, sværgende.

Olaf.

Det var paa hedensk Viis.

Thormod.

Jeg havde dog
Som Christen holdt den Eed, jeg svor paa hedensk,
Hvis Thorgeir havde løst mig ei fra Eden.

Olaf.

Hvordan?

Thormod.

Vi vilde gaae paa Vikingstog.
Som Skibet skal bestiges siger Thorgeir:
„Mon vel der gives Kæmper, vore Lige?"
Jeg svared, De vel fandtes, hvis man søgte.
„Men hvo af os to, troer Du, vilde seire,
Qvad Thorgeir, hvis vi prøved Styrke sammen?"
— „Det veed jeg ikke", gav jeg ham til Svar,
„Men dette veed jeg Thorgeir! at dit Spørgsmaal
For evig hæver vort Fostbroderskab." —
Jeg vendte Ryggen ham, og saae ham aldrig
Fra den Dag siden.

Olaf.

Velgiort. Du og han
Og Grætter gialdt jo for de Stærkeste
Paa Island?

Thormod.

Ja! Man sagde: „Grætter er
Kun ræd i Mørke, Thormod ræd for Gud,
Men Thorgeir ræddes for slet ingenting."

Gaukathorer og **Afarfaste** sees paa Fieldet; den første fløiter i en Pibe; i det samme springer en Flok Bevæbnede fra Fieldkløfterne og omringe **Olaf** og **Thormod.**

Afarfaste (raaber til dem).

Bort alle Vaaben! Kaster Sværd og Brynier,
Hielm, Kiortler, Belter. Ei det nytter Eder
At kæmpe To mod Mange. Eders Følge
Gik bort i Dalen med den blinde Mand.

Olaf

(med draget Sværd til Thormod, som ligeledes drager sit).

Nu, tappre Thormod, stil Dig Ryg mod Ryg!

Og lad os hugge, som den flakte Ørn
I Skioldemærket, hver med udstrakt Klo.

Afarfaste
(raaber til sine Mænd):
Ei overfalder ham! Hans Skiold er hvidt
Med Guldkors i, han har den valske Hielm.
Jeg vædder, det er Olaf Digre selv.

Olaf.
Du nævner ham.

Alle (raabe):
Velkommen, Herre Konge!

Gaukathorer og **Afarfaste** komme ned; den første er især en stor høi bredskuldret Kæmpe.

Afarfaste
(rækker Olaf Haand).
Der havde let vi slemt forløbet os.
Thi det er netop Dig vi vilde tiene,
Og havde nær Dig dræbt.

Olaf.
Hvi overfalder
Du fredelige Mænd?

Afarfaste.
Det er vort Haandværk;
Thi vi er Stimænd, Røvere.

Olaf.
Gud bedre!

Afarfaste.
Ja Bedre visseligt er bedre, Konge!
Langt heller vil vi være dine Mænd,
Ifald Du tager os i Eed og Pligt.

Olaf.
Stimænd!

Afarfaste.

Det har vi Lov til, Herre Konge!
Jeg hedder Afarfaste; men den Kæmpe
Du skuer der, han hedder Gaukathorer.
Vi stamme ned fra Jarler; vi er Herrer
I Landet, vel saa godt som nogen Anden.
Vi stamme ned fra gamle Drotter, Konge!

Olaf.

Hvad? Allesammen?

Afarfaste.

Alle Tredive!

Thormod.

Ja hvad vil det forslaae? Ifald de Tredve
Nu gifte sig, og hver kun faaer tre Børn,
Saa bliver det halvfemsindstyve Drotbørn
Med lige Rettighed.

Afarfaste.

Ja det forstaaer sig.
Og vi vil ikke lyde Knud hin Rike,
Og Bønderne foragte vi. Vi kæmpe
Paa egen Haand, som en selvstændig Magt.
Vor Borg, vor Hofgaard er en Klippehule,
Hvor vi udskrive Bønderne til Skat
Og Tiende; — thi leve maa man jo.
Men da de vil godvilligt ei betale,
Saa maae de overfaldes, pantes ud;
Det er ei meer end billigt. Dog, da Du
Tilbagekommer, som Haarfagers Æt,
Vi blues ikke ved at tiene Dig.

Olaf.

Besynderlige Mand! Er det din Broder,
Den Rise, som der staaer?

Afarfaste.

Ja, Herre Konge!
Og han er Høvding, jeg næst efter ham.
Men ei det hiælper, at Du taler til ham;
Thi han har svoret paa, han mæler ei
Et Ord i Verden meer.

Olaf (leer).

Og dog Jer Høvding?
Hvordan befaler han Jer da?

Afarfaste.

Med Piben!
Han er den Stærkeste, den Tappreste;
Det er det Vigtigste. Han er saa stolt,
At han sig skammer ved at mæle meer.
Han mener: Talen er for Kvinderne,
For Børn, for Trælle, for Bedrageri;
At Helt bør ei nedlade sig til Snak.

Olaf (leer).

Saa bliver han jo et Umælende.

Afarfaste.

Det er det just, min stolte Broder attraaer.
Ei Biørnen taler, mener han, ei Ulven,
Og Løven snakker heller ei, og Tigren
I Blaaland; og en Kæmpe tier stolt,
Imens han strider; — kort, han tier stille.

Olaf.

Hvorved har han da skaffet sig den store
Berømmelse?

Afarfaste.

Da lidt endnu han mæled,
Da mødte han engang en mægtig Biørn,
Der havde hærjet fælt i Bondens Hiord,
Og hvilte paa et sønderrevet Faar.

Da raabte Gaukathorer: „Stolte Bamse!
Ifald Du tør, giv Dig i Kast med mig!"
Men Bamsen reiste sig, den saae paa ham
Og lagde sig igien. Min Broder vedblev:
„Ifald maaskee Du synes jeg er alt=
For stærkt bevæbnet, skal det vorde mindre."
Tog Hielmen af og lagde Skioldet bort.
Men Bamsen satte sig paa sine Bagbeen,
Og rystede paa Hov'det. See da raabte
Min tappre Broder: „Ha jeg mærker nok,
At vi skal være lige!" Kasted Sværdet
Og meldte: „Kom nu, dersom Du har Hierte!"
Men da blev Bamsen vred; den snelt sprang op,
Den reiste Børster og blev saare glubsk.
Men Gaukathorer tog den i sin Favn —
Og knækkede dens Ryg i Favnetaget.

Olaf.

Jeg nægter ei, det var en tapper Gierning;
Og gierne vil jeg tælle Jer blandt Stridsmænd,
Hvis I er Christne.

Afarfaste.

Nei, det er vi ikke.

Olaf.

En Hedning kan ei følge Korsets Banner.

Afarfaste.

Hvad er nu det for Griller, Herre Konge?

Olaf.

Femhundred Hedninger, som vilde stride
Med mig mod Bønderne, lod jeg gaae hjem,
Da de sig ikke døbe lod i Elven.

Afarfaste.

Men vi er ikke Hedninger, Herr Konge!
For den Ting kan Du være ganske rolig.

Olaf.

Hvad er I da?

Afarfaste.

Vi er slet ingenting!
Vi stole paa vor egen Kraft og Styrke,
Derved befinde vi os saare godt.

Olaf.

Nei døbes maae I, vil I tiene mig.

Afarfaste (til Gaukathorer).

Hvad siger Du dertil? Nu var det dog
Ret godt, min Bro'er, hvis lidt Du kunde mæle.

Gaukathorer (leer).

Afarfaste.

Du leer?

Gaukathorer (række Olaf Haand).

Olaf.

Du rækker mig din Haand? Saa siig, vil Du
Da vorde Christen?

Gaukathorer (nikker).

Afarfaste.

Ja, naar Han det vil,
Saa vil vi Andre med.

Thormod.

Ei mine Dage
Saae jeg tilforn saa stort et Klokkefaar.

Afarfaste.

Tag Dig iagt, at ei hans Klokke ringer
Dig ned i Graven.

Thormod.

Det var snel Forandring,
Fra hedensk Røver til en christen Klokker.

Olaf.

(blinker til Thormod og siger til Gaukathorer).

Lad ikke Skialdens Spøg fortørne Dig!

Gaukathorer (ryster paa Hovedet).

Thormod (rækker ham Haand).

Tilgiv! Jeg vilde prøve kun din Styrke.
Man siger, stærke Folk ei vredes let.

Afarfaste.

Han bliver aldrig vred. Han slaaer ihiel
Før han blier vred.

Olaf.

Vil I da vorde Christne?

Afarfaste.

Om Du os væder med den Draabe Vand,
Og om vi faae den hvide Skiorte paa,
Det giør vel ingen Skade.

Olaf.

Tvertimod
Du snart vil see, naar Du faaer meer Forstand,
Det giør Dig evigt Gavn.

Afarfaste.

Nu — lad saa være!

(Man hører Toner af en Luur.)

Olaf.

En Kæmpeflok sig nærmer, men jeg hører
Paa Lurens Lyd, at det er vore Venner;
Ifald det ei er Svig.

Afarfaste.

Vi skal forsvare!

Olaf (seer ud).

Behøves ei! Biørn Staller kommer med —
Saa har det ingen Nød. Du, Afarfaste!

Du Gaukathorer! drager Jer tilside
Med Eders Flok, og lad i Ro mig tale
Med Høvdingen, der kommer. Denne Plads,
Luun under Fieldet, midt paa Landeveien,
Har selv Natur indrettet til en Hal.
Ret godt for mig! Jeg har jo ingen anden.
Tilforn var Olaf Konge for et Rige,
Nu hører der ham ei en Hytte til.
(Stimændene gaae.)

Olaf
(plukker i Tanker nogle Bær af en Busk, smager et deraf, men kaster de andre bort med Foragt).
Ha usle Bær!

Thormod.
Du mener: usle Bønder!

Harald Sigurdson kommer.

Harald.
Hil Dig, Kong Olaf Haraldson! Her komme
Sexhundred gode Kæmper, som vil tiene
Dig troe, med Liv og Blod.

Olaf.
Ha Ungersvend!
Mig tykkes, jeg skal kiende Dig, og dog
Est Du mig ubekiendt.

Harald.
Det kan jeg tænke.
Da sidst Du saae mig, laa jeg fast i Svøbet,
Som Larve; nu er Larven Sommerfugl.

Olaf
(omfavner ham).
Min Broder Harald!

Harald.
Kiender Du mig dog?

Olaf.
Paa Dinene! Det er de samme Dine,
Der ikke blinkte, da jeg giorde Dig
Det bistre Ansigt, mens Du sad paa Skiødet
Og trak mig i mit Skiæg. Alt som jeg rynked
Mit Bryn, kun trak Du meer.

Harald.
Da sagde Du:
„Hævnlysten vorder Du med Tiden, Frænde!"

Olaf.
Og da Du ved Leervigen stod og leged
Med Spaanerne, som flød —

Harald.
Da sagde Du:
„Den Tid vil komme, Frænde, da Du raader
For Skibe."

Olaf.
Harald! Husker Du, dengang
Jeg spurgte Dig og begge dine Brødre,
Guttorm og Halfdan, hvad I ønskte Jer
Af alt i Verden helst?

Harald.
Da svared Guttorm:
„Jeg ønskte mig saa stor en Eng med Græs,
Der kunde dække dette lange Næs."

Olaf.
Da meldte Halfdan —

Harald.
„Jeg mig ønske vilde
Saa mange Køer, at de opæde kunde
Min Broders Græs."

Olaf.
Da ønskte Du tilsidst —

Harald.

Saa mange Kæmper, at de æde kunde
Min Broders Køer.

Olaf.

Og jeg — jeg loe, og vendte
Til Moder Asta mig med disse Ord:
„I denne Dreng opfostrer Du en Konge.“ —
Du gode Broder! Og Du bringer mig
Sexhundred —

Harald.

Christne Kæmper!

Olaf.

Hvordan takker
Jeg Dig for Gaven?

Harald.

Ved at bruge den.

Olaf.

Men saae jeg ei Biørn Staller i dit Følge?
Hvi kommer han ei strax at hilse mig?

Harald.

Han skammer sig.

Olaf.

Biørn Staller skamme sig?
Hvorfor?

Harald.

Han staaer ei aabenbare Skrifte,
Men jeg vil lade Jer alene sammen,
At han udøse kan sit Hierte for Dig.
(Han vinker Biørn Staller, og gaaer ud.)

Olaf.

(gaaer Biørn venligt imøde).

Min gamle Ven! Staldbroder i min Nød,
I alle mine Kampe; som saa tit
hvor de vrede Bønder flokktes,

Med høi Røst talde dierut din Konges Sag;
Som voved Dig i Døden, da jeg gav Dig
Det vanskelige Hverv at gaae til Sverrig
Og beile der til Ingegerd for mig;
Som sad i Hallen ligeover for
Din Konge mangt et Aar, og deelte der
Ved Øl og Miød hans Glæder og hans Sorger;
Hvad bringer Dig dertil, at Du idag,
Med blege Kinder, med usikkre Blik,
Ja — som det lader — fast med Skam og Blu
Mig hilser her igien?

Biørn.

Jeg vil ei svøbe
Min Gierning i en smuk og broget Kaabe;
Nei, splitternøgen skal den staae for Dig.
Bedøm den selv! Straf den, benaad den, hvis
Den findes Naade værd. Men har Du straffet,
Saa tilgiv mig, som Christen, og beklag!

Olaf.

Hvad har Du syndet? Tal oprigtig med mig!

Biørn.

Tro tiente jeg Dig, mens Du var i Landet,
Med Liv og Blod og med mit gode Raad.
Du drog herfra, Du opgav Norges Rige,
I lang Tid hørte vi slet intet fra Dig;
Man sagde, Jarisleif Dig havde skiænket
Et andet Rige. Konning Knud var mægtig
Og mægtig var i Landet Hakon Jarl;
Og alle Bønder havde vendt Dig Ryggen.
Da kom et Sendebud og lod mig vælge:
„Bliv Knuds og Hakons Mand, hvis ikke fly
For Livstid bort fra Hiem og Fædreland!"

Olaf.

Ha Biørn! det var tilgiveligt, om Du
Da Den forlod, som havde Dig forladt.

Biørn.

Saa Du tilgiver mig?

Olaf.

Og sætter atter
Dig ind i alle dine Værdigheder.

Biørn.

Derpaa jeg kiender Olaf! Men nu skal
Du ogsaa kiende Biørnen: den er stundum
Slikmundet efter Honning, Herre Konge!
Den la'er sig lokke, — men den er dog ærlig.

Olaf.

Hvad har Du meer at skrifte mig?

Biørn.

Som Konge
Var dette nok for Dig at vide; hvis
Jeg stod for Dig som egennyttig Hirdmand,
Som Rænkesmed; men Olaf — jeg er Christen,
Jeg er din Ven — og Du maa vide meer.

Olaf.

I Herrens Navn, tal af dit Hiertes Fylde!

Biørn.

Man trued mig med Eiendoms Forliis —
Hvad var det meer? Det vindes let igien.
Hvi reiste jeg da strax ei fra det Alt,
Og søgte Dig? Blev Du i Garderike,
Saa havde der jeg fundet hvad jeg tabte;
Men drog Du hiem at vinde Land og Rige,
Da vinkte Banneret din Mærkismand.

Olaf.

Hvad holdt Dig da?

Biørn.

Ha det fordømte Sølv!
Du veed, jeg er en ærlig, tapper Kæmpe;

Men fra min Barndom har jeg havt at stride
Med denne Helvedes Pengegierrighed.
Jeg troer, min Moder har forseet sig paa
Sølvpenninge, Guldskillinger, dengang
Hun bar mig under Hiertet. Kort og godt:
Man trued mig med Marks og Gaards Forliis, —
Det agted jeg kun lidt; man loved mig
At vorde Jarl; — det rokked ei din Biørn.
Men da de kom med Poserne, saa fulde
Kun af de skiønne, blanke Sølverpenge
Fra Bretland, med slet intet Kobber i;
Og da man aabned dem; — da løb mig Munden
I Vand. — Og da de mærkte det, og heldte
I Suppekiedelen med Sølvermynten
En Hoben Kringler af det røde Guld; —
Da vakled jeg, og bad dem komme til mig
Den næste Morgen; — jeg om Natten vilde
Betænke mig.

Olaf.

Og da nu Natten kom?

Biørn.

Da stod Du for mig med det hvide Banner,
Hvori den sorte Slange bugted sig,
Og trued mig at stikke mig i Hiertet,
Fordi jeg meer ei var din Mærkismand.
Din Finger peged paa det hellige Kors;
Og Guld og Sølv i Poserne blev Øgler,
Som hvidsled op med Braadden efter mig.
Da sadled jeg min Ganger, sendte Trællen
Med Poserne til deres Eiermand,
Og ilte bort i Natten, som St. Anton
Fra Diævelen, der vilde friste ham.
Saaledes mødte jeg din unge Broder.
Han gav mig Mod igien; men Modet smelter
Som Snee i Solen, da jeg staaer for Dig.

Olaf
(omfavner ham).
Saa lad det hærdes atter nu som Snee
I Skyggen ved mit Vennebryst. O Biørn!
Saa kraftig en Fortrydelse var ægte.
Slaa Du kun for mig, med din stærke Lab,
Og Honningen skal ikke mangle Dig.

Thorberg Arnason kommer.

Ha Konge! vi har fanget ham. Nu lad ham
Undgiælde for sit Nidingsværk!

Olaf.
Hvem, Thorberg?

Thorberg.
Min falske Broder. Hvem i Verden ellers?
Kalf Arnason.

Olaf.
Ham har I fanget?

Thorberg.
Ja.
Min Broder Finn hidbringer ham. Han reed
Paa Jagt, med fem i Følgeskab, paa Fieldet.

Finn kommer med **Kalf** bundet.

Finn.
Her er han! Nu skal den Forræder ei
Dig svige meer.

Olaf.
Kalf Arnason, Du her?
Hvor agter Du Dig hen, saa høit tilfields?
Har Du ei Ting af større Vigtighed
At passe nu, end gaae paa Biørnejagt?

Kalf
(seer venligt men forvirret paa ham).
Her vil jeg standse nu, min ædle Konge!

Da jeg har truffet Dig. — Sandt, mine Sysler
I Landet er ei ubetydelige, —
Dog — meget lyves, meges lægges til.
Jeg venter Hædersnavn ei af Kong Knud.
Ved Stiklestad forsamler sig en Hær
Af Bønder, høist fortørnede paa Dig;
Den troer, den har stor Overlast at hævne.
Jeg tilstaaer ærligt, jeg har selv en Flok
Krigshelte der; det kommer an paa Dig,
Saa staaer jeg Dig dog bi. Giv mig et Ord —
Saa tiener Kalf ei længer Knud, men Dig!

Olaf

(tier et Øieblik, og siger derpaa til Thorberg).

Hvad mener Du? Kan man vel troe ham meer?

Thorberg.

Jeg veed ei. Kalf er mere klog en jeg.
Dog vil jeg ikke raade til det Værste;
Endskiøndt jeg frygter, Du har liden Fordeel
Af denne Klogskab.

Finn.

Han er slu, som Ræven.
Lad heller ham en Baand i Haaret snoe,
Saa skal jeg hugge selv hans Hoved af.
Hvad eller læg en Riisqvist om hans Hals!
Og jeg vil skyde Blokken fra hans Fødder.
Saa hænger han i Galgen, den Forræder!

Olaf.

Ha sær fortørnet maa Du være, Finn!
Da ikke Du vil egne Hænder spare,
Men søle dem i egen Broders Blod.

Finn.

Saa redder jeg ham fra den værste Synd,
Der vilde styrte ham heelt ned i Helved.
Og bedre, hæderligere han døer
For Broder= end for Bøddelhaand.

Olaf (til Kalf).

Der seer Du
Din Giernings Frugt! Din bittre Fiendtlighed
Har som en Pest alt smittet dine Brødre;
Og, som det gaaer, at Hadet tit bli'er værst,
Hvor stærke Kiærlighed sig sveget fandt,
Saa raser nu mod Dig Finn Arnason,
Fordi han ikke meer kan elske Dig.
Du svor mig Troskabseed, Du blev min Høvding
I Throndelag; dog hylded Du min Fiende.
Den smukke Hakon Jarl gik det som Dig.
Jeg fanged ham i Slaget, og hans Liv
Stod i min Haand. Men det var mig umuligt
At rive ham det kostelige Smykke
Fra lange, gule, silkebløde Haar,
Og farve det med Bøddeløxens Blod.
Jeg gav ham Fred. Han svor en hellig Eed,
Ei meer at føre Vaaben imod mig;
Han holdt den længe, men — han blev forført.
Og Havet hævned mig, det slugte ham
Med Mand og Muus; og det troløse Skum
Sang Gravsang over Hakons Troløshed.
Kalf Arnason, hvad giør jeg nu med Dig?
Henrette Dig, det var mig saare let.
Alt Øxen blinker skarp i mangen Haand,
Der higer efter Dig at spalte Nakken;
Men — Olaf tørster meer ei efter Blod.
Jeg kommer ikke, som i vilden Ungdom,
Med Ild og Sværd at plante Christendom!
Med Fredens Palmer vil jeg bane Vei
For Gud min Frelser, som paa Palmesøndag
Mænd, Qvinder, Børn, da han fit Indtog holdt.
Og saadan da begynder jeg med Dig.
Og uden at forlange nogen Eed
Og Løvte meer, — benytter jeg mig ei

Af denne Fordeel, Hændelsen mig skiænker.
Reis bort i Fred! Giør hvad Samvittigheden,
Hvad Hiertet siger Dig. I hvad Du giør,
Saa skal jeg møde Dig som christen Helt.
Som Mand jeg frygter ei din Troløshed,
Men som din Næste frygter jeg for din Skyld.

(Der hersker en dyb Taushed. Kalf Arnason hilser Kongen taknemmeligt og hiertegreben; han rækker sine Brødre Hænderne til Afskeed. De vende ham Ryggen med Foragt. Han gaaer.)

Finn (halv sagte).

Den Rettergang — den er vi ikke vant til.

Olaf
(som har hørt det).

Der er saa Meget, I er ikke vant til;
Med Guds Hiælp haaber jeg at Vanen kommer.
(Han lytter.)
Hvad er det for en Larm! jeg hører der?

Biørn Staller
(som er gaaet ud, kommer tilbage).

Herr Konge! Sigurd Akison, en tapper
Og ædel Danske, — han er Sønnesøn
Af den Vagn Akison, som slog med Bue
Hin Digre fordum i Jomsvikingslaget, —
Er kommen for at hilse Dig.

Olaf.

Med Følge?

Biørn.

Alene kommer han.

Olaf.

Bring ham herhid!
Maaskee han giæster mig som Sendebud
Fra Knud hin Rike. Denne Bondehær,
Der samler sig paa egen Haand og smykker
Sig med den mægtige Danerkonges Navn,

Er ikke mere hans, end den er min.
Hans Navn den bruger som et Paaskud kun,
At ikke Væbningen skal kaldes Oprør.
Men Knud saa lidt som jeg var tient vel med,
At disse Flokke seired; thi de ville
Indføre kun det gamle Hedenskab.
Lad Sigurd komme! Jeg har seet ham før,
Jeg mindes ham; det er en ærlig Kæmpe.

Sigurd Akison kommer. De Andre trække sig tilbage og lade ham alene med Kongen.)

Olaf.

Velkommen, Sigurd! Jeg Dig neppe kiender
Igien. Hvor Du est bleg.

Sigurd (sukker).

Ja bleg og svag.

Olaf.

Har Du da været syg paa denne Reise?

Sigurd.

Ja — syg paa Livets Reise. Der er Ingen
I Danmarks Land som kan helbrede mig.
Du er en Viis, en Læge, Konning Olaf!
En hellig Mand, saa godt som vældig Helt;
Og kan Du ei helbrede mig, saa veed
Jeg sikkert, Du vil ei foragte mig.

Olaf (forundret).

Foragte Sigurd?

Sigurd.

Ja, i Danemark
Foragtes jeg.

Olaf.

Hvad har Du da bedrevet?

Sigurd.

Slet intet, Herre! Det er just mit Vanheld,

At nu Bedriften mig saa reent er nægtet.
Derfor foragtes jeg.

Olaf.

Løs mig din Gaade!

Sigurd.

Du mig har kiendt i Bretland som en Mand.

Olaf.

Det var Du! En af Knud hin Rikes Bedste.

Sigurd.

Nu — Hvermands Niding!

Olaf.

Ilden i dit Blik
Mit Hierte siger: at man giør Dig Uret.

Sigurd.

Ak de har Ret; men jeg er dog uskyldig.

Olaf (mørk).

Est Du da vorden feig?

Sigurd.

Ja, Herre Konge!
Jeg kan ei taale meer at skue Blod;
Naar jeg det seer, besvimer jeg.

Olaf.

Umuligt!

Sigurd.

Nei virkeligt; derfor foragtes jeg.

Olaf
(med en vred Mine).

Hvis det var Feighed —

Sigurd.

Det er Hexeri!
Og, for maaskee at løses fra min Trolddom,
Hidkommer jeg til Dig; da Du er viis,
Og da jeg veed, din Viisdom eier Kraft.

Olaf.

Saa skrift mig Alt!

Sigurd.

Engang ifior, da jeg
Til Venden foer, at sælge mine Varer,
Og havde mig en Aftenstund forsinket
I Maanskin, mødte mig en Hexeflok,
Skindkiortlede, med sorte Haar, der hang
Som Fiskegiæller langt dem over Skuldren.
De havde skræmmet mine Folk fra Baaden,
For mig at røve Varerne. De tænkte
At giøre mig den samme Skiæl; men jeg
Forstod dem uret, drog mit hvasse Sværd.
Den største Hex, en fæl og grulig Qvind,
Høi, jettestor, stod for mig med en Stang,
At spærre Veien mig. Men jeg hug Haanden
Af Hexen, saa den faldt, om Stangen klemt,
Til Jorden ned. Da raabte Jetteqvinden:
„Det var en tapper Gierning; men det vorder
Den sidste, Sigurd, Du i Livet øver!
Thi ei fra denne Stund Du taaler meer
At skue Blod, og regnes ei blandt Tappre."
Derpaa hun hæved Armestumpen høit
Og overstænkte mig med Hexeblodet.
Forsvandt. — Jeg troede først, det var en Trudsel,
Et blot Mundsveir, et Qvinderaseri;
Men snart opdaged jeg desværre, Konge,
Det var den bittre Sandhed. — Thi paa Jagt
Forfulgte kort derefter jeg en Hare;
Da jeg den havde skudt — da gyste jeg
Og blegned som et Liig; — og Haren, Herre!
Det feigeste blandt alle Jordens Dyr,
Ha! det forfærdede den stærke Sigurd.
Saa greligt havde Hexen hevnet sig.
Og aldrig taalte jeg fra den Dag af

At flue Blod. Hvorlænge kunde Sligt
Vel holdes hemmeligt? — Jeg sad engang
Tilbords med Knud hin Mægtige; han ynded
Og regnte mig blandt sine bedste Kæmper.
Da hvidsked til ham Dronningen Alvifa.
Dankongen loe; han tog en liden Kniv
Og ridsed sig i Huden, viste mig
Det røde Blod, — da blev jeg hvid som Kalk
Og maatte gaae fra Bordet. Fra den Stund
Foragted Kongen mig og Hver som han.
Jeg holdt det meer ei ud i Danemark.
Da lød Dit fromme Rygte, man fortalte:
Du havde mange Jertegn giort. „Maaskee
Den hellige Konge kan helbrede dig"
Var den Fortvivltes Tanke. Jeg drog hid.
Og kan Du ikke hiælpe mig, Kong Olaf!
Nu saa vil Christ forbarmes over mig,
Og dække min Forsmædelse med Graven.

Olaf
(stærkt begeistret).

Hvis Christus større Kræfter har end Satan,
Saa kan han ogsaa frelse Dig fra ham.
Dig Jetteqvinden har forhexet med
Sit Hedningblod? — Her i min Arm jeg ridser
Med Daggerten, skiøndt ganske let i Huden,
Det hellige Kors! — En Draabe Blod deraf
Vil vist forløse Dig.

(Han blotter sin Arm, ridser deri og strækker den rask ud imod ham.)

Sigurd
(stirrer glad sukkende paa Blodet).

Jeg er forløst!
O Gud! nu kan jeg taale Blod igien.
En Draabe Purpur fra det hellige Kors

Har lægt min Affind. Jeg kan atter svinge
Mit stærke Sværd.

(Han kaster sig paa Knæ og kysser Olafs Haand.)

Olaf

(figner ham).

Sving det som christen Helt!

Biørn

(kommer ind med endeel af de øvrige Helte; henrykt over Jertegnet).

Vor Konge! ha Du est en hellig Mand.

(Alle korse og neie sig for Olaf.)

Olaf

(venligt smilende).

Jeg er et syndigt Menneske, som I;
Men Troen, veed I nok, kan flytte Bierge.

Tredie Handling.

Paa Møre.

Kalf Arnason. Sigrid hans Hustru.

Sigrid.

Saa fik Du da din Villie frem, min Husbond!
Og Høvdingerne samle sig hos os
Paa Møre, for endnu engang, før Slaget,
Umulighed at prøve. Med det Gode
Du tænker at betvinge Kongens Hu!

Kalf.

Saa har jeg giort, hvad Ærligheden bød,
Saa maae de rige Guder raade Lykken.

Sigrid.

I fremmed Land har Du din Hierne fyldt
Med sære Drømme; Du indbilder Dig,
Med Fynd og Klem at dyrke Guderne;
Dog er jeg vis derpaa, din Mening finder
For hver en Normands Hierte Døren lukt.

Kalf.

Desværre da for Hierterne! Hvis saa var,
Da stod de, uden selv at vide det,

Olaf hin Digre bi. Er Guderne
Fra Nord forsvundet, nu saa er det billigt,
At Andre kom fra Syd; thi Mennesket
Kan ei undvære Guder.

Sigrid.

Nu det skal
Han heller ikke; men dit Drømmeri
Bidrager til at giøre taaget om dem.
Jeg raader Dig, vogt Dig for slige Taler,
Naar Thorer Hund, Harek af Thiotts komme.
De tage Tingen paa den rette Maade.
Skal noget hiælpe, maa det være dette.
Fra Olvers Tid staaer Gudebilledet
Af Asathor, (som Olaf Tryggvason
Dog ei fik brændt, dengang han Hoffet brændte)
Giemt i min dybe steenudhugne Kielder.
Det vil de kiøre frem, naar Kongen kommer;
Og Guden skal forfærde ham.

Kalf.

Han vil
Ei meer forfærdes over dette Skræmsel,
End Karlen over Spurven, naar den hopper
Ved Laden.

Sigrid.

Saadan vover Du at tale,
Kalf Arnason, om Aukathor?

Kalf.

Og troer Du,
At Thor staaer spærret i din snevre Kielder?
Og at det Uglebilled ligner Thor?

Sigrid.

Hvor er han da?

Kalf.

I Skyen, over Skyen.
Der tordner og der lyner han.

Sigrid.

Ja, ja,
Der er han ogsaa — det kan ikke nægtes.

Kalf (leer).

Og dog af Træ, som Klods i Kielderen?

Sigrid.

Du giør mig reent forstyrret med din Snak.
Jeg veed nok, jeg er en enfoldig Qvinde;
Dog bedst med Eenfold dyrkes Guderne.
Og hvis Du ei vil Olaf skræmme bort
Med Gudebilledet, hvad vil Du da?

Kalf.

Med Ordets Kraft jeg træde vil for ham.
De Christne kalde det at prædike,
Det kan jeg ogsaa Sigrid, paa min Viis.
Jeg vil fortælle ham: Kalf Arnason
Er ingen lumsk Forræder, som han tænker.
Han troer, jeg hader ham; — det er saa fiernt,
At tvertimod jeg voved mig igaar
Paa den forvovne Jagt, blot for at see ham.
Jeg tilstaaer Dig, mit Hierte har ham kiær.
Og altid end jeg elsker mine Brødre,
Skiøndt Meninger og Tro har skilt os ad.
Jeg vilde tale mig tilrette med ham;
Men da jeg stod i den beruste Flok
Af vrede Christne, mærkte jeg for seent,
Det var Umulighed. Jeg blev forvirret;
Hans Blik beherskede mit Sind; dog tabte
Jeg Modet kun et Dieblik. Jeg bad
Ham give mig sit Ord; — men det var vel,
At ei han høre fik Betingelsen.

Thi skiøndt han nu vil fare frem med Mildhed,
Er han saa lidenskabelig en Christen,
At havde jeg et Ord kun mælet høit
Mod Christendommen; — ja, saa havde Finn,
Min vrede Broder, faaet Lysten styret,
At hugge mig mit Hoved fra min Hals.

Sigrid
(forundret).

Du elsker Olaf?

Kalf.

Han fortiener det —
Som Mand — som Drot. Gav han mig ikke Dig?
Gav han mig ikke Throndelag til Len?

Sigrid.

See, Kalf! den røde Plet paa Gulvet der,
Som ingen Lud, som ingen Aske tvætter.
Det er min første Husbonds, Olvers Blod.
Her Kalf! see her lod Olaf Olver dræbe,
Fordi han blotede til Guderne.

Kalf.

Jeg veed det. Men et Drab, i Hidsighed,
Paa Fienden i sin Ungdomstid, det har
Vel Olver ogsaa øvet.

Sigrid
(henter en Guldring).

See, min Husbond!
Den Guldring havde Thorer om sin Arm,
Min egen Søn, den dræbte Faders Søn,
Da Kongen ham henrette lod i Hallen.

Kalf.

Men vilde Thorer ei snigmyrde Kongen,
Og sveg hans Giestfrihed?

Sigrid.

Ha! det var Blodhævn.
Det skyldte han sin Faders Aand i Høien.

Kalf.

I Høien Aanden, Thor i Kielderen!
Som Troen, saadan Frugterne. Nei, Kone!
Man tækkes Guder ei med Nidingsværk.
Og ærligt taler jeg med Olaf Digre.
Jeg har ei sveget Kongen; han har tvunget
Med Magt mig til en Eed mod mine Guder.
Ei Den fortørner Guder, som foragter
En Eed, der byder at foragte dem.

Sigrid.

Nu taler Du fornuftigt. Vær kun rolig!
Lad Bønderne selv raade! Thorer Hund,
Min Broder, kommen er fra Biarmeland,
Har meget Sølv og Guld, han agtes høit;
Og Harek stammer ned fra gamle Konger.
Nu — hvorom alting er — saa mødes Olaf
Engang endnu med Bønderne til Fred;
Og kan man ikke tale sig tilrette, —
Saa skilles man, og mødes næstegang
Med Sværd og Øxer.

Kalf.

Ja — der skal jeg møde,
Naar først jeg har forsvaret mig for Olaf.
Men jeg kan ikke taale hans Foragt.
Og — ved de hellige Guder — blot hans Blik
Mig lammede min Arm, hvis ikke først
Jeg havde renset mig for Nidingsværk.

Sigrid.

Nu rolig Kalf! Der kommer Nogen alt.

En gammel Mand med graat Skiæg, en sid Hat paa Hovedet og med Harpe under Armen, træder ind.

Kalf.

Det er en gammel Skiald.

Skialden.

I gode Bønder!
Jeg veed, at Folket samles her i Egnen.
Med Drik og Snak tilbringes hele Natten.
Kong Olaf Digre kommer, naar det dages,
Han stevnet har til Thing i Morgenrøden.
I alle Huse fandt jeg slig en Flok,
At der var ikke Plads til gammel Skiald.
Desuden — stærkt af denne Sag beruste,
De sladdre høit i Munden paa hinanden,
Og lytte lidt kun efter gammelt Kvad.
Men hos Kalf Arnason og hos hans Sigrid,
Der gaaer det fornemt til, paa Herseviis.
Jeg hører Harek kommer her med Thorer;
Og Harek stammer ned fra gammel Æt,
Saa elsker han vel ogsaa gammel Vise.

Kalf.

Jeg frygter, Du giør Regning uden Vært!
Thi Thorer kommer med, den største Snakker
I Norges Land, som hører Ingen uden
Sig selv. I ham er Harek saa forelskt,
Som unge Beiler i sin skiønne Brud;
Endskiøndt i Tænkemaade saa forskiællig
Fra Thorer Hund, som Dag fra Nat. Men Harek
Er svag i Aanden alt, skiøndt stærk af Lemmer.
Tro mig, vi faae endeel om Biarmeland
At høre, før det dages. Dog skal man
Om Kalf ei sige: han bortviste Skialden.
Sæt Dig paa Bænken der! Naar Bægret fyldes,
Skal vi ei heller glemme Dig; men vent

Opmærksomhed kun ikke for Din Harpe!
Den Tid desuden er forbi, Da Kæmpen
Om sine Guder gierne Sangen hørte.
I Tidens Vaar — da qviddre Fuglene;
Men hen ad Efteraaret til, min Gubbe,
Naar Birken visner, — blier det stumt i Skoven.

Thorer Hund, Harek af Thiotto og flere Høvdinger komme.

Thorer.

Hil Jer og Sæl, min Søster og min Svoger!
Da det saasnart endnu vel neppe dages,
Har I vel intet begge derimod,
Da Harek ønsker det, og jeg endnu
Har ikke ret fortalt Jer om min Reise
Til Biarmeland —

Kalf (leer).

Nei, nei! fortæl Du kun.
Jeg er alt forberedt. Min Hustru, bring
Os Øl og Miød! Jeg flytter Bordet frem.
(Det skeer, de sætte sig.)

Harek
(som har hilset Kalf og Sigrid venligt).

Jeg længes inderligt. Om slig en Reise
Har, siden Thorkil Adalfar drog did,
Man intet hørt.

Thorer.

Ja Thorkil Adalfar!
Det var den rette Karl; den største Løgner
Ved Isefiord. Han fyldte gamle Gorm
Med Dæmesager, saa han rendte selv
Tilsidst jo med en Liimstang. Hvad jeg her
Fortæller Dig, er Sandhed. — Jeg drog did
Med Gunsteen og med Karle.
(Den gamle Skiald henne paa Bænken giør en hurtig Bevægelse, som ingen uden Kalf mærker.)

Harek.

Nu, det var
Jo bolde Kæmper begge.

Thorer.

Store Tosser!
Som jeg tog med for Selskabs Skyld, og for
At have flere Skibe, flere Folk
At raade over. Jeg har narret dem,
Som de fortiente.

Harek (nysgierrig).

Nu da?

Thorer.

Biarmeland
Er koldt.

Kalf.

Det veed vi.

Thorer.

Der gaaer Folket om
I Rensdyrskofter; disse Rensdyrskofter
Er meest forhexede; paa dem ei Sværd
Og Oxer bide. Jeg har bragt herhiem
En halv Snees Stykker, og jeg tænker selv
I sligt et Skind at slaae paa Konning Olaf.
Og vil I ha'e det lig'saagodt som jeg —

Kalf.

Nei mangetak! Jeg møder ham som Mand,
Og ei som Rensdyr; kun jeg slaaer paa Den,
Som er istand at slaae paa mig igien.

Thorer.

Det er dit gamle Grillefængeri.
Du, Harek?

Harek.
(undseelig og besteden).
Du kan kalde det en Svaghed —
Men, da jeg stammer ned fra Harald hin
Haarfagre, tykkes mig, at jeg bør gaae
I blanken Harnisk, som min Stammefader.

Thorer (leer).
Nu — jeg vil ikke nøde Godt i Ondt.
Det vil fortryde Jer. Men videre!

Kalf.
Spring over Skiær og Banker, kom i Land!
Vi har alt hørt det før; fortæl kun Harek
Hvordan Du plyndred Biarmelandets Afgud
Jomale, denne plumpe Blok af Træ,
Som Biarmelænderne — de Skrællinger —
(I deres Dumhed maa man dem tilgive)
Tilbede som en Aand, et himmelsk Væsen.

Thorer.
Ja det var morsomt. See — hans Hof — hans Gaard
Var giærdet af det høie Plankeværk,
Og Porten lukt; men jeg slog Øxen fast
I Plankeværket, klavred op ved den,
Og aabned Døren dristig for de Andre.

Kalf.
De fandt jo Veien bid saa godt som Du,
Har Du mig før fortalt.

Thorer.
Nu lad saa være!
Nok sagt: vi kom derind.

Kalf (sagte).
Den som skal lyve,
Den trænger til en god Hukommelse.

Thorer.

I Biarmeland har man for Skik at jorde
De Døde med en Mængde Sølv og Guld.
Det laa i Høien skiult. Vi aabned den,
Og fisked godt. — Vi bar det ud; der var
Naturligviis en Hoben Gruus imellem.

Harek.

Naturligviis!

Thorer.

Men midt i Gaarden sad
Jomale, deres Gud, med Sølverbollen
Propfuld af skiønne Penge paa sit Skiød.
En Kiæde, smeddet af hin røde Guld,
Hang om hans Hals. Nu havde jeg befalt,
At Ingen maatte fræk formaste sig
Mod Guden, men kun tage Skat af Høien.
Selv skyndte jeg mig snelt tilbage, da
Jeg fik de andre Tosser giennet bort,
Og hented Bollen. Man er selv sig nærmest.

Harek (beskeden).

Naturligviis! Men — da Du havde dog
Giort Fælledsskab med dem, saa synes mig —
Fortryd ei paa min Tænkemaade, Thorer!
Du veed, jeg stammer fra Haarfagers Æt —
Jeg havde deelt mit Bytte med de Andre.

Thorer (leer).

Det har Du af Haarfager ikke lært;
Thi han tog selv det hele Norges Land,
Og efterlod slet intet til de Andre.

Harek
(ryster paa Hovedet).

Det var en anden Sag.

Thorer.

Nu, Karle syntes
Som Du, at jeg for meget fik; han skyndte
Sig ind og tog Guldkiæden af Jomale.
Men det var Noget, som paa ingen Maqde
Jeg fandt mig i. Først bad jeg med det Gode;
Men da han trodsig blev, gav knubbet Ord,
Da giennembored jeg ham, som han stod
Med dette gode Spyd, og raabte: Karle!
Lær nu at kiende ret en Biarkøbo.

Harek.

Men uden Forsvar? Tilgiv, gode Thorer!
Maaskee jeg feiler — men, som Haralds Æt —
Vi altid har den Vane, naar vi stride,
At æske først til Kampen, Den vi fælde.

Thorer.

Hver har sin Vane. Han forbittred mig
Med grove Ord!

Harek.

Har Du med Bøder, Thorer,
Forsonet Gunsteen, Karles Broder?

Thorer.

Nei!
Den Stakkel løb sin Vei, til sine Skibe.
Han flygted bort, jeg har ei seet ham siden.

Den gamle Skiald.

Nu seer Du ham!
(Han springer op og vil giennembore Thorer med sin Daggert; men Kalf, som har holdt Øie med ham, griber hans Arm og holder ham tilbage.)

Kalf.

Jeg mærker, Eventyret,
Saa tit os Thorer end det har fortalt,
Er ei tilende.

Harek.

Gunsteen!

Thorer

(fatter sig og siger venlig og rolig).

Gunsteen her?
Ei ei! — hvor var Du dog saalænge, Gunsteen?
Jeg spurgte tit, men fik ei Underretning.
Thi Bøder vilde gierne jeg betalt,
Hvis kun jeg havde truffet Dig.

Gunsteen

(der har afkastet Hat og Skiæg).

Tak Du
Kalf Arnason, at jeg Dig ikke traf.

Thorer.

Vi vil ei kives, Gunsteen! Tilgiv mig!
Og dersom jeg har pralet lidt maaskee,
Saa tilgiv ogsaa! Hvis din Broder Karle
Kun havde skiældt mig ei saa hæsligt ud,
Saa havde vi vel talet os tilrette.
See Gunsteen! alle mine Kister bragte
Jeg med idag; thi jeg har lovt min Søster,
At pynte Thor, for at den Digre meer
Skal agte ham. Her har jeg Smykker nok.
Jeg vil betale Bøder for din Broder.

Gunsteen.

Ja vil Du det, saa kan vi end forsones.

Thorer.

Det var jo Spot og Skam, hvis Bønderne
Her klamredes og blev uenige,
Hinanden slog ihiel, nu da det giælder
Med samlet Kraft at kæmpe mod den Digre.
Hvad fordrer Du?

Gunsteen.

Ti Mark af røden Guld
Skal Du betale Thor, og ti Mark mig.

Thorer.

Hvordan betale Thor?

Gunsteen.

Til Prydelser,
Som Du maa siden ei berøve ham.

Thorer.

Godt, godt!

Gunsteen.

Og ti Mark mig!

Thorer.

Godt! Tyve Mark.
Det er lidt dyrt; men det faaer nu saa være.

Sigrid

(som er gaaet til og fra, skiænker i for dem alle).

Saa drikker, Venner! da paa det Forlig;
Og Hver i Stuen, til Stadfæstelse.

(De sætte sig om Bordet og drikke.)

Thorer (selvtilfreds).

Er det nu ikke godt, er det ei smukt,
At vor Gudsdyrkelse tilsteder slig
Forsoning mellem Fiender? Let det kan
Jo hænde sig, man af Feiltagelse,
Fra Tid til Tid, en Landsmand slaaer ihiel;
Men skulde derfor Efterkommerne
Bestandig hævne sig, saa blev der jo
Tilsidst i Landet ingen Folk tilbage.
See det har vore Fædre sørget for!
Og naar man blot betaler Mandebod
Til den Fortørnede, hvorved man baade
Tilstaaer sin Uret og erstatter Skaden,
Saa er al Hævnen endt. Men det fik Ende,
Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade. —
Saaledes gaaer det med utallig Viisdom,
Der passer for vor Tilstand, for vort Land.

Har man for megen Fred, for lidt af Penge, —
Gaaer man paa Vikingstog og henter Bytte;
Men vil man ei saa langt, og har man Fiender
I andre Dale, saa bekæmpes de.
Hver Bonde selv er som en liden Drot,
Han kriger, slutter Fred paa egen Haand;
Det styrker Heltemodet; men fik Ende,
Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade. —
Har man for mange Børn og skrantne Noer,
Som vilde giøre kun Forældre Skam, —
Paa Veien sættes de, døe for de skiønne.
Som Æbleblomster falde de fra Træet,
Men hvad tilbage blev, blier moden Frugt.
Den Mængde Børn giør Fad'ren ei til Prakker.
Er det ei godt? Men, Brødre! det fik Ende,
Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade. —
Og nu en Ting, der kunde synes ringe,
Men er det ei; thi sund og kraftig Helt
Behøver ogsaa god og kraftig Spise:
Det lækkre Hestekiød — (min Søster steger
Til Davre just et saadant herligt Dyr)
Den Hiertestyrkning, — ogsaa den fik Ende,
Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade.

Harek.

Ha Thorer taler som den vise Odin!

Kalf.

Ja, sandelig, han overgaaer ham langt
I heltestor Uegennyttighed;
Thi Thorer Hund har begge sine Øine
Pantsat i Mimers Brønd — for ingenting,
Og seer nu Verden som en nyfødt Hvalp.

Thorer (vred).

Kalf Arnason!

(Fatter sig.)

Dog, det er sandt, min Svoger!
Du redded nys mit Liv. Kom, lad os drikke!

Kalf.

Det skiønne Harnisk, som i Høien ruster,
Det elsker Du kun Rusten af; veed ei,
At da Thor yndte det, da var det blankt.

Thorer.

Den Snak forstaae vi ei.

Kalf.

I have Christus,
Men Asatroens Viisdom har I glemt.

Thorer.

Vi vide nok, for at bekæmpe diærvt
Den Digre, der vil ælte Landet om.

Kalf.

I hiælpe ham, saafremt I meer ei agte
Gudinden Saga med den høie Lære.

Harek.

Det nægter Ingen Kalf! Men lad os nu
Om Andet tale. Det er Tid engang
At vælge Drost, som byde kan i Slaget,
Ifald Kong Olaf, hvad jeg meget frygter,
Ei lader sig bevæge.

Thorer.

Det er sandt.
Jeg tænker, dette Valg er hurtig giort.
Harek af Thiotta stammer ned fra Harald
Haarfager, han bør være Høvedsmand.
Han er en duelig, forfaren Helt;
Ugunstig var ham Olaf, hadelig,
Og megen Uret Harek har at hævne.

Harek.

Men jeg er gammel. Olaf blusser end

I feireſt Manddom. Den, ſom byde ſkal
I dette Slag, maa være friſk af Alder.
Desuden — Olaf er min nære Frænde; —
Han har fornærmet mig, — men han er dog
Min Frænde; — det ſig ſømmer ei for mig,
At jeg gaaer fremſt i Striden. Thorer Hund
Bør være Høvding. Det er Pligt for ham,
At hævne begge ſine Frænders Drab.

Thorer.

Ei finder jeg mig god, at reiſe Banner
Mod Olaf; thi jeg kiender Thrøndernes
Stolthed og ſtore Mod, og neppe lyde
De vil en Helgelænder. Og desuden —
Hver har ſit Hverv! Hvor Liſt og Styrke hiælpe,
Der er jeg med; at ſpeide Vindens Luner,
At liſte mig imellem Skiær og Banker,
Forſtaaer jeg godt; at ſælge mine Varer
Paa Markeder, forſtaaer jeg ſaare godt.
Mit Eventyr i Biarmeland har viiſt,
At jeg var ikke bange for mit Skind;
Men nu jeg ſvøber mig i Skind af Rener,
Ta'er Oxen med paa Nakken, følger Jer!
Og kan jeg Olaf Digres Pande kløve,
Saa giør jeg det med ſtor Fornøielſe;
Men være Høvding, — nei, det vil jeg ikke.
Kalf Arnaſon! uagtet Du mig driller
Hvert Dieblik med din Stortalenhed,
Saa veed jeg dog at ſkatte dine Fortrin. —
Han er en Thrønder, han var Lensmand før
I Throndelagen, kiender alle Bierge,
Hver Vei, hver Sti, — han er berømt ſom Kriger,
Hans Mod er ſtort; hans Tanke ſværmer vildt
I Fredens Tid; men ſlige Flammetanker
Giør Nytte juſt i Kamp: ſom Falken nytter

Til Jagt, men siden maa ha'e Hætte paa,
For ei at styrte ned paa Gaardens Høns.

Alle.

Kalf Arnason Du est vor Høvidsmand!

Den blinde **Kong Rørik** ledes ind af **Finn Lille.**

Rørik
(i Døren med høi Rost).

Her var en Høvedsmand for Jer, I Thrønder!
Ifald han kunde see.

Kalf.

Kong Rørik!

Alle.

Rørik
Hin Blinde.

Rørik.

Ja — hin Blinde. Hiælp mig Thor!
En Krøbling af en Konge tog sin Tilflugt
Til Eder, Bønder! Vil I huse ham,
Og skiule ham for Olaf?

Sigrid.

Gierne, Herre!

Kalf.

Hvad har befriet Dig fra dit Fangenskab?

Rørik.

Den blinde Løve laa i Nættet viklet,
Og intet hiulpe der dens Kræfter meer;
(Peger paa Finn Lille).
Da kom en Muus og gnaved Traaden sønder,
Med skarpen Tand; saadan slap Løven fri.
Min Træl, min Skosvend, stial mig fra Thoraren,
En dum Islænder, som den Digre gav
Det Hverv, at bringe mig til Viinland. Seer I,
Der drikke skulde jeg hans Skaal i Viin,
Da ikke her jeg vilde det i Øl.

Thorer.

Hil Dig og Sæl, Herr Konge! Du kan tiene
Med Viisdom os, med dine gode Raad.

Rørik.

O kunde jeg, som Harald Hildetand,
Anføre Jer i Slaget, skiøndt en Blind!
Det er umuligt mellem disse Klipper.
Her har man ingen bred Bravallahede.
Velan, saa skal jeg give Jer mit Raad.
I har hidstevnet Olaf?

Thorer.

For at prøve
Det sidste Middel. Han vil tale med os,
Men tale vil vi Meget ei med ham;
Vi vide dog, det hiælper ingenting;
Thi bedre føier han sit Ord, end vi.
Du kunde vel, Kong Rørik; — men har Du
I lange Fangenskab forgiæves talt,
Saa nytter nok din Talen heller ei.
Dog — hvis det muligt var at bøie Drotten
Fra denne Galenskab: i Landet ind
Med Ild og Sværd at føre christne Guder,
Saa vilde vi vel vælge ham til Konge.

Harek.

Ved Fødselen har Ingen større Ret
Dertil end han; jeg har vel ogsaa Ret;
Men jeg er gammel, viger gierne ham.
Thi han er sindrig, han er klog og stærk;
Han har en Konges store Egenskaber.

Thorer.

Det sidste Middel vil vi da forsøge.
Thorsbilledet stod længst i Sigrids Kielder
Fra Olvers Tid.

Harek.

Det er et helligt Billed
Af Asathor, har Underværker giort.
Haarfager blotede til det, dengang
Han undertvang Smaakongerne; Blodøxe
Nedbøied først sit stolte Knæ for det.

Thorer.

Nu har vi vasket det ved Midienat,
Og blotet trende Heste ved dets Fod;
Dem Sigrid steger, og dem siden vi
Fortære ved det store Offergilde.

Harek.

Naar Olaf kommer, vore Guder skal
I hvide Linned og med Egekrandse,
Ved gamle Sange, drage Thor paa Vogn
For Olaf frem. Thor skal forfærde ham,
Saa han forsager sit Afguderi.

Thorer.

Og hiælper ikke det — da strax til Slag!
Og da skal Sværd og Øxe skille Trætten.

Rørik.

Nei, Bønder! Thor forsmaaer slig Offerfest;
Han væmmes ved den altfor kiælne Slægt,
Og netop derfor har han vendt os Ryggen,
Fordi den Grumhed og den kraftige Blodtørst,
Fortid besad, forsvandt i svage Tid.
I Valhal — findes der Medlidenhed?
Der dræber Vennen efter Maaltidet,
Sin Ven med Øxen; men han lever op;
Thi evig lever Helt, som tækkes Guder.
Valkyrien, med Hestehaar fra Hielmen,
Har ei Medlidenhed. Den skumle Skuld,
Dødsnornen, agter ingen Bøn; kun dræbt
Seer Du paa Valhals Væg Staalklingerne.

Derfor maa Dødens Rædsel hærde Dig!
Og høist ugudeligt den gamle Skik
Ophørte: Thor at offre Mennesker.
Dog Alt kan vorde godt. Begynder kun!
Idag et herligt Offer kræver Guden.
Naar Olaf kommer, — griber ham! En Hedning
Ei skylder Ærlighed den hvide Christ; —
Og slagter ham paa Steen! Naar Olafs Blod
I Morgenluften damper, da vil Thor
Sig glæde høit, med Lyn og Tordenskrald.

Kalf.

Dit Valhal er elendigt; thi det savner
Sin Halvedeel; din Siæl er ogsaa blind,
Blind, som dit Legem. Hvor er Vanerne?
Dem udelukker reent Du fra dit Valhal?
Hvor er Lysalferne? Det lader til,
Du kiender blot Svartalfer. Og din Baldur
Er evig død? — ja det kan jeg begribe.
Men hør nu ogsaa mig! Ifald I ei
Tilsværge mig ved Odin, Vil' og Vee,
At holde Løvtet, I har svoret Olaf,
Saa gaaer jeg med min Flok strax hen til ham,
Og blotter Eders Skiændsel, Eders Meeneed,
Og slaaer for ham, imens min Øxe holder.
Men er I ærlige, som det sig sømmer
Den ædle Thrønder, — nu saa skal jeg føre
Jer kiækt i Kampen mod den hvide Christ.
Giv mig et Svar! Jeg tøver ikke længer.

Harek.

Oprækker Hænder, sværger Eden ham!

Alle Kæmper
(med oprakte Hænder).

Ved Odin, Vil' og Vee, vi sværge den!

Kalf.

Velan, saa kalder mig, naar det er Tid!
Det Abespil med Blokken, der skal skræmme
Fra Landet Olaf, som en Spurv fra Frugt,
Det vil jeg ikke være Vidne til.
End er det Dæmring, end udfolder Solen
Som prægtig Paafugl ei sin Purpurvifte,
End blinker Freyas Rok paa sorten Himmel.
Nu gaaer jeg ud og knæler for skiøn Freya!
Hun har ei mistet alle sine Kæmper;
Og hun vil spinde Livets Traad, det veed jeg,
Endnu for mange Slægter paa sin Rok.

(Han gaaer.)

Thorer.

Det er en Sværmer, men en tapper Helt,
Som være kan os til mangfoldig Nytte.
Lad ham nu ene med sit Sværmeri!

(Der blæses udenfor i en Luur.)

Der gives Tegnet alt, Kong Olaf kommer.
Op nu, at møde ham med Asathor!

(De gaae.)

Sigrid (alene).

Forjage Ham med Ord?
Dertil Jer fattes Evne.
Men sikkert, Asathor!
Dit Norge vil Du hævne.
Du skiænker atter Mod,
Naar Heltekraften hælder.
Husk, at dit Billed stod
Saa lang Tid i min Kielder!
Tit lukte der jeg ind
De varme Solens Flammer;
De skinte paa din Kind,
Og straalte paa din Hammer. —

Og jeg faaer ingen Ro,
Hvis ikke Hævn jeg søger;
Thi her i denne Bo
Ved Midienat det spøger.
Her, hvor min Olver stod,
Da Bødlerne ham dræbte,
Hvor flød det kiære Blod,
Hvorfra de Liget slæbte,
Her falder Blod endnu.
Ja — ja — jeg kan det høre,
I Nattens stille Gru
Det drypper for mit Øre. —
Da rasler høit i Harm
Guldringen i sin Kiste,
Som Thorer bar paa Arm,
Da han sit Liv forliste.
Det tit mig jager ned
Til Thor i mørken Hule.
Men dødt han stirrer, leed,
Paa Flammerne de gule,
Paa Fyrrespaanens Røg,
Som om han vilde sige:
Først prøver et Forsøg,
Og skaffer mig mit Rige! —
Ja, snart i Heltefærd
Vil Hævnen ikke tøve.
Den Digres hvasse Sværd
Skal vi med Trolddom døve.
Min Broder er en Mand
Som veed — at Olver blødte!
Han foer til Biarmeland,
Der Hexene ham mødte.
De gav ham — Øxer ei;
Ei Sværde, som saa ofte;
Paa eensom Nattevei

Hver rakte ham — en Kofte!
De stive Rensdyrskind
De skiænkte ham; saa blege,
Som Maanen i sit Skin,
Bag Graner og bag Ege.
Thor er en mægtig Gud;
Men større vil I finde
Thorgerdur Horgabrud,
Som hævnende Gudinde.
Hvor Kraften ei forslaaer,
I Mulm — i Farefristen,
Der Asaloke staaer,
Og hiælper os med Listen.

(Gaaer.)

En Fieldvegn med Udsigt til Throndhiems Fiord.

Under Klang af Lurer, Piber og Trommer trækkes Thorsbilledet, behængt med Sølv- og Guldkiæder, ind paa en Vogn, i Optog af Hofgoder, der gaae syngende Parviis, i Linkiortler og egekrandsede. Nogle gaae bagefter.

Hofgodernes Sang.

Vred blev Ving-Thor,
Da han vaagned,
Hamren savned,
Skiægget kryfted.
Hlorida raabte:
Lumske Loke!
Mon i Mulmet Du
Miølnir giemmer?

Brat blev begge
Bukkene hented',
Spændte til Skagler.
Skyen skralded.

Hvi er vel Aukthors
Blik saa skarpe?
Ild mig tykkes
Fra Brynet flamme.

Hloridas Hierte
Loe i Barmen,
Da den Haardføre
Hamren kiendte.
Thurse=Drotten
Thor Du dræbte!
Fanged Miølnir,
Ved Meigingarder!

Under denne Sang har man kiørt Thorsbilledet omkring, og standser med det forrest paa Skuepladsen. **Thorer Hund, Harek af Thiotto** og flere **Høvdinger** ere komne til, og slutte sig til Toget. — En Psalme=melodie, blæst af Basuner udenfor, tilkiendegiver, at **Kong Olaf** nærmer sig. Han kommer ind vaaben=klædt, med Øxen i Haand, fulgt af **Thormod Kol=brunarskiald, Biørn Staller, Finn** og **Thor=berg Arnason, Gaukathorer, Afarfaste** og flere **Hirdmænd**, samt **Biskoppen**, der bærer et gyldent Kors og sin Krumstav.

Olaf.

Jeg træder frem for Jer i ringe Flok,
I Bondehøvdinger! som I for mig;
Mens begge vore Hære vente nær
Paa Fieldene, hvad Følgen vorde skal
Af denne Sammenkomst. Jeg lover Jer
Venskab og Fred; alt gammelt Had skal glemmes;
En vennesalig Drot jeg Eder bliver;
Og Hver beholder, hvad han har i Landet,
Hvis I mig atter sværge Lydighed,
Afskaffer et afskyligt Hedenskab,
Og bøie Knæet for den hvide Christ,

Og den Almægtige, som skabte Himmel
Og Jord, og styrer Verden ved sin Almagt.

Thorer Hund (pralende).

Vi veed ei, hvilken Gud Du taler om.
Du kalder Den en Gud, som hverken Du
Ei heller nogen anden Mand kan see.
Her er vor Gud! Vi seer ham, og Du seer ham.
Han skal forfærde Dig, med samt din Bisp,
Den Hornede, med Purpurkaaben der,
Hvis Stav sig krummer som et Væddderhorn;
Som Trødske skiørt mod Tordengudens Hammer.
Nu er han kommen for at spæge Jer.
Han seer paa Eders Kors med bistert Øie,
Indgyder Rædsel og Forfærdelse.
Viis os nu din Gud, Olaf! har Du een;
Og overgaaer han Vor, saa vil vi troe Dig.

Olaf.

Han kommer snart; han stiger paa sin Høistol
Med bedre Smykker, større Straaleglands,
End dem Jert Afgudsbilled har om Halsen.
Mod Østen alle vender Eders Øine!
Der kommer han.

(Idet alle Bønderne vende sig mod Østen, staaer Solen op i sin Herlighed. Olaf hugger i det samme saa stærkt til Thorsbilledet med sin Øxe, at det styrter fra Forhøiningen. Han springer selv op istedet; Biskoppen rækker ham det gyldne Kors.)

Olaf

(til Bønderne, som vende Øinene tilbage og forfærdes ved at see ham staae i Thors Sted, høit løftende Korset, der straaler i Morgenrøden).

Og her bestraaler han
Det hellige Kors, hvorpaa hans Søn har lidt

For alle vore Synder. Det har styrtet
Thorsbilledet i Støv, og det skal seire!

(Han giver et Vink. Basunerne blæse Psalmen igien.)

Bønderne.

Flyer! Flyer! Den hvide Christ har styrtet Thor.

(De flye.)

(Olaf staaer henrykt med Korset i Morgenrøden; under Basuntoner falder Teppet.)

Fierde Handling.

Bondehuus i Nærheden af et Nonnekloster i Jemteland.

Astrid. Ingegerd.

Astrid.

Hvorledes er det med min søde Magnus?
Jeg haaber dog, at dette Feberanfald
Var kun et flygtigt Blus, — Forkiølelse.
Et Barn i spæden Alder er ei vant
Til slig en Reise. Det var koldt paa Fieldet
Inat, og nu er Sommerdagen heed.
Men her i dette Nonnekloster vil
Vi dvæle, til han kommer sig igien.

Ingegerd.

Ak, kiære Søster! længe maatte Du
Da dvæle her, for Nonnesløret bytte
Din gyldne Dronningkrone.

Astrid.

Christ Maria!
Han er dog ikke farlig syg?

Ingegerd.

Nei, Astrid!

Nu Faren er forbi.

Astrid.

Gud være lovet!

Det slemme Øieblik — hvad Lægerne
Jo kalde det, — det er nu overstaaet?

Ingegerd.

Ja det er overstaaet. — Han er død.

Astrid (skriger).

Hvem?

Ingegerd.

Magnus!

Astrid.

Magnus død?

Ingegerd.

Sødt sov han hen,
Ukiendt med Verdens Glæder og dens Sorg,
Det lille Noer, som til en Middagssøvn.

Astrid.

Og det fortæller Du mig nu saa rolig,
Og med saamegen Fatning, kolde Søster?
Og veed ei, at dit Ord, saa fromt det klinger,
Slaaer Tigerkløer i mit ømme Hierte?
Thi Moder — Moder var jeg ham i Hiertet,
Skiøndt jeg ei bar ham under det.

Ingegerd.

Det veed jeg,
Du stakkels Søster! Og jeg tilstaaer Dig:
Det giør mig mere ondt for Dig, end ham;
Thi han er lykkelig, hvor nu han er,
Men Du bedrøver Dig kun altid meer.

Astrid.

Ja jeg er skabt kun til Fortvivlelse,
Til Sorger, paa den usle, mørke Jord.
O det har anet mig! Ja Ingegerd,
Jeg siger Dig det, — fra det Øieblik
Jeg saae ham, frygted jeg for Drengens Liv.
Og nu, da han blev syg, — umuligt var
Det mig at pleie ham; — det vilde knust mig.
Vildt drevet af min ængstelige Veemod,
Jeg sværmed, som et Spøgelse ved Midnat,
I Nonnehaugen, mellem Træer og Buske.
Jeg plukte Blomster: Roser og Kiærminder.
Men Nonnehaugen har kun hvide Roser;
Det var de rette just. Jeg bandt en Krands
Af dødblaae Knupper ved de hvide Kalke;
Og Gud — det tyktes mig, — det var en Liigkrands
Til Barnets Kiste.

(Hun tager den af et Søm paa Væggen.)

Ingegerd.

Du har anet ret;
Og passelig nu kommer denne Krands.

(To Mænd træde ind med en lille Ligkiste.)

Thi her er Kisten med den døde Magnus.
Jeg kiendte nok dit ømme Moderhierte,
Din rystende, for stærke Følsomhed,
Og derfor skaante jeg Dig for et Syn,
Som vilde bragt Dig Hiertet til at briste.

Astrid
(omfavner hende).

Gud takke Dig for det, min gode Søster!
Ja — briste vilde det; — men nu da Du
Har forberedt mig med saamegen Omhu, —
(aander let.)
Nu kan jeg fatte mig.

Ingegerd.
Ja giør kun det!

Astrid
(ømt smilende).

Han er jo lykkelig!

Ingegerd.
Det er han vist.

Astrid
(med et Blik til Himlen).

Han er hos Gud.

Ingegerd
(meget alvorlig).

Der er vi Alle, Astrid!
Naar vi ere gode, selv imens vi leve.

Astrid
(sværmerisk).

Uskyldige Barn! her lægger jeg en Krands
Dig paa din Kiste.

(Hun lægger Krandsen paa Kisten.)

Tit ved Maanens Glands
Jeg sørge skal for Dig. Desværre — nei —
Forbi din Grav ei falder meer min Vei.
Her, i den hellige Klosterkirkes Skiød
Maae vi nedsænke Dig, da Du er død.
Men mangen Taare skal, i Maaneskin,
Til din Erindring flyde paa min Kind.
Hvi græmmes jeg? Han nyder Engles Lyst.
(glad.)
O Gud! en tung Steen falder fra mit Bryst!
Smil som en Skytsaand fra dit Himmerig!
Skiænk mig en Søn, — lad ham erstatte Dig!
(Hun gaaer.)

Ingegerd.
Det farligste Bedrageri er det,

Hvormed sig Mennesket bedrager selv.
Jeg haaber Gud tilgiver mit Bedrag.
(Til den ene af Mændene med Ligkisten.)
Nu, Halfdan! Tak, Du stakkels Mand, som bærer
Med stumme Sorg dit eget Barn til Graven,
Og taaler, for at redde Det, der lever,
At vi, som Magnus, jorde lille Hrolf.
Dog — Du forstaaer mig! Jeg bebreider ei
Min Søster; hun har ingen Synd bedrevet; —
Men — hun er siælesyg, — og kan ei taale
Nærværelsen af dette Kongebarn,
Der ei er hendes eget. Gaa nu, Halfdan!
Nedgrav din Skat! Den røves ikke fra Dig,
Skiøndt Du forlader den, Du stakkels Fader!
Paa Dommedag Du finder den igien.
(Halfdan kysser grædende hendes Haand og gaaer med Kisten.)

Ingegerd
(kalder paa Ammen).

Og kom nu med min lille søde Magnus,
Der er saa frisk og karsk, som Fisk i Vandet
Og Fugl i Luften. Han maa finde sig
En Stund dog i at hedde Trællebarn;
Men kun saalænge til min Søster Astrid
Og jeg har taget Afsked med hinanden.
I Garderik er Magnus atter Magnus.
Men Svanhild — nu Du kalder mig maaskee
Det voxne Barn, — som Du saa tit har giort.

Ammen.

Altid i god Betydning, kiære Frue!
Som Børn vi komme kun i Himmerig.

Ingegerd.

Da hid jeg reiste fra Kong Jarisleif,
At hente lille Magnus, tænkte jeg:
Maaskee hans fromme Fader alt er død,

Hans Land i Oprør. Det vil røre Folket,
At see det kiære Barn i Kongedragt.
En Mængde sikkert strax vil hylde ham,
Naar saadan jeg frembærer ham paa Thinge.
Da lod jeg smedde ham den liden Krone,
Det lette Kongespir, og tog det med.
Gud være lovet, det behøvdes ei!
Og dog — Jeg sukker ikke blødt, som Astrid,
Det veed Du Svanhild, — men jeg har et Hierte.
Hvordan det nu gaaer Olaf Haraldson,
Maa Himlen vide. Haabet er ei stort!
Men lille Magnus — Du skal trøste mig.
Du bæres ikke bort som Liig i Kisten,
Nei Du er karsk, og Du skal bære Kronen
I Norges Land; — men jeg vil see den paa Dig.
Det Billed af et Liig, som jeg har faaet
I Tanker, maa et muntert Syn fordrive.
Min Søster kommer ei saasnart igien.
Luk Døren først, imellem vore Kamre!
Bring Barnet ind.

(Aabner en lille Kiste.)

Her Kronen er og Spiret;
Ja jeg vil see min Gut i Kroningsdragt.

Ammen kommer med den lille **Magnus**.

Ingegerd.

Kom nu min Magnus, min søde Dreng!
Og see, hvad før jeg Dig viste.

Magnus.

Den lille Hrolf, som laa i en Seng,
Han bæres nu bort i en Kiste.

Ingegerd.

Han bæres nu bort!

Magnus.

Og skal han nu døe?

Ingegerd.

Nei, Magnus! Han gik til Freden;
Han lægges kun ned som et Englefrø,
Med Vinger for Evigheden.

Magnus.

Hvad vil Du mig nu?

Ingegerd.

(sætter ham op paa et Bord).

Jeg pynte Dig vil
Med Kronen af gyldne Farve.
Endnu den hører din Fader til,
Men Du hans Krone skal arve.

(Hun sætter Kronen paa ham.)

Magnus

(berører den).

Ei! hvad betyder den gyldne Krands?

Ingegerd.

Høikongelig Magt og Ære;
Men — skiænker ei Himlen den sin Glands,
Da blier den Dig tung at bære.

(Hun giver ham Spiret i Haand.)

Magnus.

Og hvad betyder den gyldne Stav?

Ingegerd.

Dig Folket med den vil prise,
Naar Du Dig mindes, at Gud den gav,
Og peger med den til det Vise.

Magnus.

Du skiælver Moder! Mig synes Du giøs,
Hvad vil dine Taarer sige?

Ingegerd

(tager ham paa Armen og kysser ham).

Maaskee Du idag alt er faderløs
Og Konning for Norriges Rige!

(Hun gaaer med den lille Konge.)

En Lade med Luger mellem Stolperne til begge Sider, hvoraf de fleste endnu ere lukkede.

Thormod Kolbrunarskiald sidder i Midten; **Kong Olaf** ligger og sover med sit Hoved i hans Skiød.

Thormod.

Saa sød en Søvn, kort før en vældig Kamp,
Der muligt dysser ham i Dødens Slummer?
Det tyder paa en god Samvittighed,
Paa Styrke, Helbred, sieldent Heltemod,
Og paa en Tro saa stærk som Norges Bierge.
(Betragter ham.)
Det skiønne Ansigt! Det er klart og rødt,
Og bredt; — det passer til hans føre Lemmer.
Og herligt falder ham det afskelyse,
Det tykke, glatte Haar om Skuldrene.
Lukt er nu disse skarpe Slangeøine,
Som vinde Kæmpers Hierter, naar de smile;
Men som forfærde, naar de lyne vredt.
Man siger Oprørsbønderne har meer
Skræk for Kong Olafs Blik, end for hans Oxe.
Jeg maa dog vække ham. Det er paa Tide.
(Han rører ved Olaf.)
Herr Konge!

Olaf
(vaagner og reiser sig strax).
Ak — hvi vakte Du mig, Thormod?
Hvi lod Du mig et Øieblik endnu
Ei drømme fort?

Thormod.
Jeg lød dit eget Bud,
Min ædle Herre. Fienden nærmer sig.

Olaf.
Ak kun et Øieblik endnu; saa havde
Jeg mere vidst, og kunde sagt Dig, Thormod!

Hvad Alle Mennesker vil gierne vide,
Men hvad ei Nogen veed, — før efter Døden.

Thormod.

Saa havde Du en saadan hellig Drøm?
Fortæl mig den, min gode Konge! Skialden
Er drømmekiær, han drømmer vaagen, veed Du.

Olaf (begeistret).

Mig tyktes jeg høit paa Kiølen stod
Og over Norge saae,
Over alle Klipper, i hver en Dal,
Hvor Elven skinner blaa.

Da kiendte jeg mangt et Biælkehuus,
Hvor før jeg Glæde nød;
I Hringerike stod Sigurd Syr,
Min Stedfa'er var ei død.

Han stod i Marken med Filtehat
Og i en graalig Peld,
I Haanden en Stok med forgyldte Knap.
Dog var han ogsaa Helt.

Han lærte mig tidlig Kunst og List,
Med Biælker og med Snor.
At Broen i London saa let jeg brød,
Jeg nemmed af Sigurds Ord.

At jeg ved Helgaa dæmmed en Sø, —
Og vælted Jarl Hakons Kiøl,
Det lærte Du mig, min Fosterfa'er!
Du var en ægte Døl.

Min Moder Asta, hæderlig Viv,
Stod hist med Odelsblik;
Hun sagde mig: Du est kongefød!
Det dybt til Hiertet gik.

Nu skued mit Øie til Nidaros,
Der stode de Bønder i Rad;
Fra Clemenskirke min Klokke klang;
Men Glad var meer ei glad.

Saa sørgeligt klemted den over hin Flok,
Og vinkte mig bort fra Land.
En liden Stund jeg giested Knud
Paa Danmarks Bøgestrand.

Han efter min Guldkrone tog,
I høieste Pragt og Glands;
Han bar den kun et Øieblik; —
Min Søn fik siden hans!

Da saae jeg atter min Ingegerd,
Med liden Magnus hist
For Altret knæle, hvor hellige Mø
Sad med sin liden Christ.

Nu aabnede sig en Egn saa fiern,
Hvor før jeg aldrig kom;
En Eremit af Skoven treen,
Fra Hyttens Helligdom.

Han spurgte: Kiender Du Tryggvason,
Som Fadder til Dig stod
I Hringerike? Som liden Gut
Du viste mig alt dit Mod.

Han bragte mig til Miklagard,
Hvor Væringer holdt Fest;
Han sagde: Snart som Døbningdrot
Du rider hviden Hest.

Da synlig mig blev det hellige Land,
Hvor al vort Held kom fra.

Jeg stued de trende sorte Kors,
Fiernt, fiernt paa Golgatha.

Jeg blev den Himmelstige vaer,
Jacob i Drømme saae.
En Engel bragte mig derop,
Klædt i en Kaabe blaa.

Han vilde sin Hemmelighed mig sagt,
Og aabnet mig Himlens Port;. —
Da vaagned Du mig, Du slemme Skiald!
(Omfavner ham venligt bebreidende.)
Hvi har Du dog det giort?

Thormod.

Min ædle Herre! skiøn var denne Drøm;
Men at jeg vakte Dig, før Englen lukte
Dig ind i Paradis, det var dog godt.
Det haster ei, Du kommer nok i Himlen;
Men mangt et Aar Du leve først paa Jorden,
Og høste Frugt og Glæder af din Seir!

En Kæmpe (kommmer).

Kalf Arnason selv kommer som Herold
Fra Bondehæren, med en Green i Arm.

Olaf.

Den Green er hellig; dog jeg venter mig
Forresten intet Helligt meer af ham.
Han kommer som Herold? Saa lad ham komme!

Thormod og Kæmpen gaae. **Kalf Arnason** træder ind ubevæbnet, med en Birkegreen i Arm.

Olaf (vred).

Kalf Arnason! hvorlænge tænker Du
At sætte min Taalmodighed paa Prøve?

Kalf (rolig).

Saalænge, til Du ei miskiender mig.

Olaf.

Du vover atter? —

Kalf.

See, jeg kommer som
Herold fra dine Fienders Høvding, Olaf!
Det er jeg selv; jeg røgter selv mit Ærind.
Man siger: det er sikkrest; men hvor sikkert
Det er i Dag, det vil nu vise sig.

Olaf.

Hvad vil Du mig?

Kalf.

Jeg vil ei kæmpe mod Dig,
Hvis jeg kan undgaae det.

Olaf.

Kan undgaae det?
Oprører Du Dig ikke mod din Konge?

Kalf.

Oprører Du Dig ei mod Guderne?
Er Guder ikke meer end Mennesker?
Og naar Du svigter Guderne, hvor kan
Du stole da paa Menneskenes Troskab?

Olaf.

Et grumt, afskyeligt Afguderi
Er ingen sand og from Gudsdyrkelse.
Deri bestaaer det just at være Drot,
At man med Aanden rager over Tiden,
Og giør den bedre. Christendommens Sol
Udbreder sig paa Jorden. Visselig!
I Norge skal det blot ei være Nat.
I skal ei meer, som frygtelige Vildmænd,
Med Blod af Mennesker bestryge Stolper
Og Afgudsblokke.

Kalf.

Deri har Du Ret:
Den ægte, gamle Tro er artet ud;
Men hvad kan Troen for, den er fordærvet?

Olaf.

Og hvilken ædel Tro har før I havt?

Kalf.

Var ikke Kiærlighed, Retfærd og Mildhed
I Asalæren, som i Christendommen?
Var Baldur ei den Gode? Kaldes ei
Forsete den Retfærdige? Mon Freir
Og Freya, Frugtbarhedens skiønne Guder,
Forlange Blod? Kan ei Lysalferne
Med Engle kappes? Er Landvætter ei
Saa blide Væsner, at de flye forfærdet
For Skibets Dragehoveder fra Strand?
Har ikke Vola spaaet en bedre Tid,
Da Jorden nyfødt reiser sig af Havet,
Da Baldur lever op igien?

Olaf.

Jo, jo!
Og dette Ragnarokur, som det kaldes,
Det er just det, vi Christne bringe, Kalf!
Thi Baldur lever atter op i Christus.
O Kalf Du sværmer! Du vil bringe Mildhed
Og Uskyld ind i Asalærens Nat?
Freir kaldes god? Og drikker han i Upsal
Ei Mandeblod af store Kobberboller?
Og deler Frey med Odin ei de Slagne?
Jeg mærker paa dit Blik og paa din Adfærd,
Du taler ærligt; men i største Vanvid.
Selv har Du smeddet Dig en Asatro,
Og bilder nu Dig ind, at Verden skal
Herefter artes efter dine Drømme.

Umuligt Kalf! Hør Sandheds Røst! Opluk
Dit Hierte for en hellig Aabenbaring!

Kalf.

Det har jeg giort. — Hør! Lov mig idetmindste,
Naar Du er Konning, at Du taale vil
Forskiellige Gudsdyrkelser; giv mig
Dit Ord derpaa, at Du i Fremtid ei
Om Bondens Tro og Fester Dig bekymrer;
Sværg mig det til! Saa skal jeg sørge for,
At Bondehæren skilles ad.

Olaf.

Jeg skal
Ei meer, som fordum i en hidsig Ungdom,
Indføre Christendom med Ild og Sværd.

Kalf (heftig).

Giør det, — saa er vi ikke bange for Dig!
Men lov os kun, Du ei forsøge vil
At smugle den i Landet ind med Mildhed!
Din Mildhed farlig er, din Grumhed ei.

Olaf.

Nei, Kalf! jeg giør Dig ikke sligt et Løvte.

Kalf.

Saa maae vi kæmpe, Konning!

Olaf.

I Guds Navn!

Kalf.

Farvel!
(Gaaer, men vender sig om i Døren og siger)
Dog det er sandt — eet Løvte giver
Du mig maaskee. Det er ei Høvdingen
Som beder, det er blot Kalf Arnason.

Olaf.

Hvad kræver Du?

Kalf.

At Du skal ikke meer
Foragte mig. Du seer, jeg handler ei
Af Egennytte, heller ei — ved Baldur —
Af Fiendtlighed mod Dig; men mod din Tro,
Mod dine Forsæt.

Olaf.

Jeg tilgiver Dig,
Som Christus paa sit Kors tilgav en Røver,
Fordi Du ikke veed hvad selv Du giør.

Kalf.

Det veed jeg saare godt.

Olaf.

Dersom jeg falder,
Da vil maaskee min Død, som Stephani,
Dit Hierte røre; Du bli'er meer ei Saul,
Som stener Christne.

(Seer venlig og med Beundring paa ham.)

Hvis Du blev en Paulus?

Kalf

(sagte, med hemmelig Frygt).

Det kommer han igien med disse Dine,
Som smelte Hierter og bedøve Hierner.

(Høit i en barsk Tone.)

Jeg kiender lidt til Eders Guder, Herre!

(Mildere.)

Dog glæder mig, at Du mig ikke holder
For Niding meer.

Olaf.

O gid jeg kunde sige
Det samme, Kalf! om hver af dine Brødre,
Som løfte Haand mod mig.

Kalf
(med et Blik paa Kongen, der udtrykker dyb, men tilbagetrængt Følelse.)

Jeg strænger høit:
For Nidingshaand skal Olaf ikke falde!

(Han gaaer.)

Olaf (ene).
Saa har jeg dog ei taget feil af ham,
Naar man ham kaldte lumsk og underfundig.
Hans Handling bar vel Troløshedens Præg,
Men naar jeg saae ham i det aabne Ansigt,
Begreb jeg ei slig Underfundighed.
Besynderligt! Kalf har en christen Siæl, —
I Grunden blød, — dog Hedning! Du, min Thormod!
Du er saa stolt som Thor, og dog en Christen.
Saa sælsomt blandes Menneskenes Væsen!
(Han gaaer til Døren og raaber):
Lad Røgnvold Bonde bringe Kisterne!

Røgnvold kommer med to Trælle, som bære en stor og en mindre Kiste ind i Laden. Trællene gaae.

Olaf.
Røgnvold!

Røgnvold.
Herr Konge!

Olaf.
(aabner den mindre Kiste, og tager to store Punge ud deraf).
Disse Penge, Bonde!
Du give skal til Kirker og til Præster.
Glem heller ei de Fattige! Desuden
Betal endeel for Siælemesser, Røgnvold!
For dem der falde nu ved Stiklestad.

Røgnvold.
Til Siælemesser over dine Helte!

Olaf.

Nei, Røgnvald! det behøves ei, med Guds Hiælp;
Thi falder jeg og mine christne Kæmper,
Da vil Gud nok forbarme sig. Du skal
Betale disse Siælemesser, Røgnvold!
For mine Fiender, for de stakkels Bønder,
Der fare vild. De kan behøve det.
(Røgnvald kysser Kongens Haand; Olaf lægger den anden paa Bondens Hoved, signer ham og siger):
Og kald mig nu paa mine Høvdinger!
Jeg maa dog giøre Brug af disse Skatte.
(Røgnvold gaaer).

Thormod kommer.

Olaf.

Ha Thormod! her Du kommer ret som kaldet.
Jeg har endeel fortræffelige Sværd
I denne Kiste, de skal deles ud;
Og Kongen glemmer heller ei sin Skiald.
Det tit har undret mig, at see Dig, Thormod!
Med dette gamle rustne Sværd ved Belte.
Det seer jo ud, som om det havde ligget
I Jorden.

Thormod.

Ja det har det ogsaa.

Olaf.

Hvad?

Thormod.

Det har endnu ei truffet sig, Kong Olaf!
At Du har spurgt mig om mit rustne Sværd.

Olaf.

Hvi er det rustent?

Thormod.

Det er ædel Rust!
Det er Hrolf Krakes, Leirekongens Glavind,
Hans eget Sværd.

Olaf (forundret).
Hvad?

Thormod.
Den berømte Skofnung,
Som Skegge tog af Høien og foræred
Til Kolmar Skiald. Han var min nære Frænde,
Nu har jeg arvet Skofnung efter ham.

Olaf
(tager det henrykt i Haanden).
Hrolf Krakes Sværd! Den store Leirekonges!
Den store Hednings! Skiald! af alle Drotter
Før Christendommen — Ingen agter jeg
Saa høit som Hrolf i Leire. Spurgte man:
Hvo helst af hine Konger vil Du være?
Jeg svared: Ingen; thi jeg er en Christen;
Men høiest agter, elsker jeg Hrolf Krake
Blandt Hedninger.

Thormod.
Saa lad mig skiænke Dig
Hrolf Krakes Sværd! Forsmaa ei Skialdens Gave!

Olaf.
Jeg takker Dig! Men jeg har selv et Sværd,
Som stod i tre og tredive Slagtninger
Mig troligt bi, — og Grebet er et Kors!

Thormod.
Tilgiv! Du trænger ei til Andres Sværd.
Og saa berømt din Hneiter vorde vil,
Som Leirekongens Skofnung.

Olaf
(giver ham en Guldring og siger venlig):
Tag den Guldring,
Da Du forsmaaer mit Sværd.

Thormod.
Mit Hierte binder

Du fast dermed, men ei min Arm, Herr Konge!
Det slaaer for Olaf med Hrolf Krakes Sværd.

Biørn Staller, Finn og **Thorberg Arnason, Dag Rigson,** flere Kæmper og **Skialdene** komme.

Olaf.

I gode Venner! skiøndt jeg veed, at Troskab
Og Tapperhed belønnes ei med Guld
Og med Klenodier, saa vil I dog
Vist gierne, kort før Slaget, af min Haand
Modtage hver en god og prægtig Glavind.
Den skiønne, fromme Dronning Ingegerd
Bad mig at række Sværdene til Jer.
Fra hendes Haand faaer Værget større Kraft.
Thi Christen-Ridder agter ædel Viv;
I Himlen sidder jo vor Frue selv
Og deler Æren, i sin Yndighed.
Biørn Staller! Dig tilkommer Gaven først.
(Med to Sværde i Hænderne, smilende)
Vil Du ha'e dette Sværd?

Biørn
(griber begiærlig efter det andet, med mere Guld om Haandfanget),
Nei giv mig dette!
(De andre Kæmper see paa hinanden og lee.)

Biørn (vred).
Hvad leer I af, Grønskollinger?

Olaf
(omfavner ham):
O lad
Dem lee! Det er jo godt at vi er muntre,
Før vi skal stride. Men I giør ham Uret!
De troe, Du valgte det for Guldets Skyld.
(Til de Andre)
Men jeg forsikkrer Jer, at ogsaa Klingen
Er bedre. Det forstaaer min Mærkesmand

Ved første Blik. Tag Sværdet, gode Staller,
Min bolde Biørn! Jeg haaber Hver i Flokken
Vil bruge sit saa tappert som Du dit.

Biørn.

Hvad er vort Ordtag, Herre?

Olaf.

Det er: „Fram,
Fram Kristmænd, Korsmænd, Kongsmænd.“

Biørn.

Herre Konge
Jeg har et Raad at give Dig, som vist
Kan være Dig til største Nytte.

Olaf.

Tal,
Min gamle Ven!

Biørn.

Oprørerne forsamle
Sig meer og meer i Flokketal. Man siger
Der er tolvtusind; — vi er firetusind.

Olaf.

Men vi er Helte.

Biørn.

Nogle — visselig,
Ja selv en dygtig Slump kan kaldes saa.
Men hvad er kraftig Arm i vilden Storm?
Folkeraseri, — det er en Ildebrand,
Som kun kan dæmpes med en anden Ild.

Olaf.

Vi dæmpe den med Staal.

Biørn.

Nei Ild, Herr Konge!
Saa har Du vundet Seier før Du stred.

Olaf.

Hvad mener Du, min Gubbe?

Biørn.

Disse Bønder
Har Huus og Hiem, Hustru og Børn forladt,
For nu at dræbe deres ædle Herre.
Du viser dem for stor en-Ære, Konge!
Ved at nedlade Dig til Kamp mod dem.
Send dine Trælle blot til deres Bygder,
Lad alting røve, deres Gaarde brænde!
Saa vende de som Rævene til Hulen,
At frelse deres Unger.

Olaf.

Nei, min Ven!
Dit strenge Raad kan Kongen ikke følge.
Jeg nægter ei, jeg har tilforn engang
For ti Aar siden brugt sligt grusomt Middel;
Det var for Christi Skyld — og dog ei Ret.
Idag jeg strider for min egen Sag;
Og jeg er meer ei Den, jeg fordum var.
At handle saa, det var ugudeligt
Som det var uklogt. Hvis vi seire, Biørn!
Da er det godt, at Landet, vi har vundet,
Blev ei aldeles ødelagt; men hvis
Vi falde, Ven! — da er det allerbedst
At staae for Frelseren med rene Hænder.

Biørn.

Jeg har ei meer at sige.

Harald Sigurdsøn kommer hurtigt.

Broder! Faaer
Jeg intet Sværd? Jeg hører, Du forærer
Dem til Saamange; faaer ei Harald eet?

Olaf.

Min Harald! Du est ikkun femten Aar,
Du est for ung at gaae i dette Slag,
Spar Dig til Fremtids Aar! — Min egen Søn

Er kun et lille Barn; — ifald jeg falder,
Da er det godt, jeg har en Broder her,
Som overlever mig; — at ingen Fremmed
Skal gribe Magten.

Harald.

Det var evig Skam
For mig, ifald jeg stod med tomme Hænder
Og gabed som Tilskuer blot i Slaget
Ved Stiklestad. Jeg før har været med!

Olaf
(tager et Sværd frem).

Men er det Sværd ei altfor tungt til Dig?

Harald.

Jeg lader det med Biørnesener snøre
Til Armen fast, saa faaer jeg Heelmands Kraft.

Olaf.

I Herrens Navn!

Finn Arnason (melder):

Man øiner Fienden fiernt.

Olaf.

Saa skynder Eder ud, I Høfdinger!
At ordne Hæren, som jeg har befalt.
Jeg vil med mine Skialde siunge først
Det gamle Biarkemaal, som Bodvar sang
I Leire, sidste Nat, da Hrolf hin Gode
Blev overfaldet af Forræderne.
De Hedningord, som Sangen indeholder,
Veed vi at give frommere Betydning.
Men mine Kæmper elske denne Sang,
Der styrker Modet meer end gammel Miød.
Oplukker alle Luger!

(Lugerne lukkes op til begge Sider).

At min Hær

Kan høre Sangen, lade Skioldeklang
Ledsage den.

(Til Skialdene)

Nu henter Eders Harper!

Høvdingerne gaae. Trællene oplukke alle Luger til begge Sider. Skialdene komme med deres Harper. Olaf drager sin Hneiter og stiller sig midt imellem dem: Thormod Kolbrunar og Thorfind Mund paa høire, Gissur Guldbraa og Hofgarde Ref paa venstre Side. Kongen siunger med Skialdene til Harpernes Klang; i Melkrummene hører man Hæren til begge Sider slaae paa Skioldene.

Dagen er oprunden,
Duggen Løvet dækker,
Hanen ryster Hammen,
Kiæk til Kampen galer.
Vaagner nu, I Venner!
Værget slebent vinker
Kongens gode Kæmper,
Kraftige som kiække.

Blodbestænkte Skiolde,
Spyd og Sværde kløver!
Ædel er af Ætten
Ei den bange Feige.
Vakt ei her til Vinen,
Ei med Viv at lefle,
Men til Hildurslegen
Hanen Helten vækker.

Olaf.

Og nu afsted! Og alle mine Skialde
Skal være der, hvor høit min Hneiter klang;
Thi hvis jeg blegner, hvis jeg skulde falde,
Saa lever jeg dog fort i Eders Sang.
Jeg gierne gaaer i Døden, hvis den kunde
Fuldende, hvad ei meer mit Liv formaaer.
Hvis som en Martyr her jeg skulde blunde,

Vil Kirken blomstre, hvor min Kiste staaer.
Min Athelstein! Du faldt i feire Dage,
Du kom for tidlig til det store Kald;
En Hestelever tvang de Dig at smage,
Din Død besang en — stor — ei christen Skiald.
Min Tryggvason! for streng Du vilde tvinge
Til milde Tro dit stolte Fædreland;
Du sank ved Svolder, og der brast din Klinge;
Maaskee Du lever end ved fremmed Strand.
Som Eremit — maaskee — men langt fra Hiemmet. —
Mig vinkte Hiemmet til sit kiære Skiød.
Ja, Christendommen er ei længer fremmed,
Naar Olaf den beseigler med sin Død!
(Han gaaer med sine Skialde.)

Ved Stiklestad.

Fieldegn med fri Udsigt i Baggrunden, det er Tusmørke. Solen er bedækket af en Sky.

Under Musik, som udtrykker Stemningen og Folkebevægelsen, kommer et Optog af bevæbnede Bønder og gaaer over Skuepladsen. En Flok bliver staaende, anført af:

Kalf Arnason (i Harnisk) fulgt af **Thorer Hund** (i Rensdyrskofte).

Thorer.

Vi vil omringe ham med Mængden, Kalf!
Saa fange vi ham sikkert.

Kalf
(med Foragt).

Saadan fanger
Man Dyr, men ikke Konger. Naar Du sælger
I Tønsberg og paa Hlade dine Varer,
Saa kan Du være sikker paa din Fangst;
Est Du en Helt, — da maa du vove Livet.

Thorer.

Troer Du, at jeg er bange?

Kalf.

Du har vel
Forskandset Dig bag dette stive Pelsværk.
Du ligner Qvæget meer end Mennesket.
Du tænker vel at skræmme Olaf bort
Med Hexekoften?

Thorer.

Spotter Du din Ven?
Man skulde troe, Du holdt med Olaf.

Kalf.

Nei,
Ved Asathor! det skal jeg vise ham,
At Kalf ei holder med ham.

Thorer.

Hvor det bliver
Paa eengang mørkt. Kan Du begribe det?
Vi samles i Skiærsommer, efter Middag,
Og alt det aftnes som ved Vintertid.

Kalf.

Det er en vigtig Stund! De høie Guder
Indhylle sig i Mulm og Mørke, Thorer!
(Glad)
Men seer Du Freyas Rok ved Middagstid?
Jeg tydeligt den øiner. Det betyder,
At vore Guder seire. Olaf skal
Ei med sin Sommerdag fra Syd betvinge
Den norske Vinternat.

Thorer.

Der er han alt!

Kalf.

Til Strid I Bønder! Husker Løsenet:
„Fram Bondemænd!"

(De gaae.)

Skiærmydsler begynde, ledsagede af Musik. Det bliver alt mørkere og mørkere. Skyen gaaer bort fra Solen, og den staaer, som en sort Kugle med rød Rand, midt paa den blodigtdæmrende Himmel.

Kong Olaf og Biørn Staller møde Thorer Hund og Kalf Arnason.

Kongen hugger til Thorer med sin Hneiter, saa der staaer Støv ud af Rensdyrskoften.

Olaf
(til Biørn).

Slaa Hunden, hvem ei Jernet bider paa.

(Biørn vender sin Øxe og slaaer Thorer med Øxehammeren).

Thorer
(giennemborer Biørn med sit Spyd; han falder).

Saadan vi bede Biørne!
(Til Olaf)
Nu skal Du,
Kong Olaf, ogsaa døe.

Kalf
(kaster ham tilside saa han tumler).
Men ei for din Haand.
Husk Olaf! hvad jeg loved Dig, da sidst
Vi talde sammen.
(Han dræber Kongen.)
Ei for Nidingshaand!

Olaf.

Nu hiælp mig Gud!
(Falder.)

(Det bliver aldeles mørkt. Øxerne og Sværdene klinge i Mørket mod hinanden og paa Skioldene Løsenet høres alt imellem fra den ene Side: „Fram, fram, Bondemænd!" og fra den anden: „Fram, fram, Kristmænd, Korsmænd, Kongsmænd!")

Tæppet falder.

Femte Handling.

En aaben Plads, med Skov til den ene Side, til den anden et stort Biælkehuus.

Thorer Hund, hans **Træl**, med en Pose under Armen.

Thorer.

Du seer, at jeg har Tillid til Dig, Kimbe,
Min Træl! jeg veed, Du er mig tro; og det
Er baade godt for Dig og mig; thi flygted
Du bort med disse kostelige Sager,
Saa veed Du, jeg kan finde Dig. Jeg hedder
For ingenting ei Thorer Hund; jeg lugter
Paa Jagten Færten ligsaa godt som Hunden;
Og Vildtet smutter ikke let fra mig.
Men det var ikke det, jeg vilde sige.
Jeg vilde kun befale Dig, at Du
Skal skynde hiem Dig til min Hustru, Kimbe!
Med disse Smykker, som paa Valen jeg
Tog fra de døde Kristmænd; og som de —
(Endeel dog i det mindste) atter tog
Fra Asathor, da Olaf havde væltet

Ham ned i Støvet — Alt er ikke fundet
Af hvad jeg savner; derfor vil jeg gaae
Til Lægehusene; de Saarede
Skal flye mig det tilbage. — Hvad er det?
Der kommer Sværmeren Kalf Arnason
Med Bondeflokken og med Olafs Kiste.
Jeg kan ei lide den forrykte Karl.
Jeg veed det, — han foragter mig; — jeg ham.
Han hader Olaf, — nu, det giorde jeg med;
Men han er død, hvad rager han mig meer?
Dog hvad giør Kalf? Først var han saa forbittret,
At ei engang han undte mig den Ære
At give Kongen Banesaar. Han fik
Mig skubbet bort; — blot af Forfængelighed
For at i Skialdesangen siden efter
Han skulde vorde nævnt som Kongens Bane.
Og nu — nu vil han ei engang tillade
De stakkels christne Mænd at jorde Kongen.
Nu vil han brænde Liget, — drukne det. —
Hvad bryder jeg mig om de dumme Streger?
Gaa, Kimbe! med din Sæk. Jeg skaffer meer.

(Trællen gaaer.)

Thorer

(ene; han tager et Smykke frem af Barmen).

Det bedste Smykke, dette Christusbilled
Paa Pladen af det tykke Guld, — det tog jeg
Af Kongens Liig; det bærer jeg paa Brystet,
Som Olaf Du, — men ei, som Du, i Brystet.
(Han giemmer det paa Brystet igien og gaaer.)

Kalf Arnason kommer med **en Flok Bønder**, der bære en slet Liigkiste af umalede Fyrrebræder; fulgt af **Drabanter**.

Kalf.

Ja hører nu, I Bønder! hvad jeg siger:

Jeg deler Eders Had til Olaf Digre;
Saa lidt som I, jeg vil, at Munkene
Skal bringe ham i Kirken, giøre Væsen
Af den Bedragers Hellighed, og muligt
Med Optog og med Lys forvirre Hiernen
Paa Mange. Men hans Liig maa heller ei
Paa Baalet brændes; det var Hedninghæder,
Og den fortiener ingen christen Drømmer.
Nedsænker ham da dybt i Throndhiems Fiord!
Betynger Kisten vel med store Stene!
Men aabne maa man ei hans Kistelaag;
Han være, hvad han være vilde, han
Var dog Haarfagers Æt og Norges Drot.
Den Niding som formaster sig mod Laaget, —
Drabanter, støder ham med Spydet ned!

En Bonde.

Vær Du kun rolig! Vi skal ei berøve
Den salte Fiord sin døde Skat.

Kalf.

Saa gaaer!
Og skynder Eder; før en anden Sværm
Af Olafs Kæmper hindrer denne Valfart.
(Bønder og Drabanter gaae med Kisten.)

Kalf Arnason staaer hensiunken i dybe Tanker. **En gammel Mand** i Munkedragt træder bleg og forvirret ud af Skoven.

Manden.

Kalf Arnason! — Kalf Arnason!

Kalf
(vaagner af sin Grublen).

Hvad vil
Du mig, Du blege Gubbe?

Manden.

Jeg vil sænkes
I Fiorden, med min fromme Konges Liig.

Kalf.

Ha — jeg skal kiende Dig — hvo est Du Gamle?

Manden.

Jeg var en Bisp, mens Olaf var en Drot.

Kalf.

Ha! Biskop Grimkel.

Grimkel.

Nu er jeg en Munk,
En Tiggermunk, der trygler Dig om Døden.

Kalf.

Ulykkelige Gubbe!

Grimkel.

Ha beklag
Dit blinde Fædreland! Hvor Olaf er,
Og hvor jeg kommer, trives Lykken evigt.
Men dette Liv er usselt og forhadt.
(Til Kalf)
Kom, Dødens Engel! Uforsonlige!
Dræb mig! Og har Du dræbt mig, kast mit Liig,
Med Steen belæsset, til min fromme Konges.
Da Throndhiems Fiord vil græde salte Taarer,
Og skumme med Foragt mod Jer, I Mænd,
I Mennesker, som staae med tørre Dine
Paa Stranden, efter fuldendt Nidingsværk.

Kalf.

Og troer Du, Kalf har øvet sligt et Værk?

Grimkel.

Befalte Du dem ei at sænke Liget
I Fiorden?

Kalf.

Jo; — men for at skaane Liget.
Thi kun med Steen og Straa var Kisten fyldt.
Og Kongens Liig henbringe mine Mænd
I Skovens Dyb, til bælmørk Klippehule,
Hvor det i Fred kan staae, til Raseriet
Har sat sig, og I kan begrave ham.

Grimkel
(vil omfavne ham).

Hugprude!

Kalf.

Roes mig ei, omfavn mig ei!
Herr Biskop, veed I — nei det I veed ei,
At hellig Olaf faldt for denne Haand?

Grimkel.

Nei, Kalf! Men at Du selv ham kalder hellig,
Beviser, at Du har fortrudt din Synd.

Kalf
(atter grublende).

Stundum begaae vi Mennesker en Synd,
Og troe, det er en Dyd.

Grimkel.

Hil Dig, ifald
Dit Sind omvendes.

Kalf.

Hvis det var for silde?

Grimkel.

Paa Naadens Dør ei bankes kan for silde.

Kalf.

Den Solformørkelse, mens Slaget vared,
Var et forfærdeligt Jertegn. Jeg det tyded
Til Vilhals Ære, men det var ei saa;
Thi knap var Olaf død og laa paa Valen,

Saa smilte Solen venligt paa hans Liig,
Der laa saa skiønt, med rosenrøde Kinder,
Som om han leved end.

Grimkel.

O Kalf! det var
Et stort Mirakel. Olaf er en Helgen.

Kalf.

Og dette Jertegn med den danske Mand!

Grimkel.

Det glæder mig at finde Dig saa blød.

Kalf.

Blød? Een Ting løber vildt mig om i Hov'det
Og ængster mig, til jeg forstaaer det ret:
Kong Olafs sidste Ord til mig igaar!

Grimkel.

Siig mig hans Ord! Jeg haaber, jeg forstaaer dem.

Kalf.

„Ifald jeg falder — sagde han — da vil
Maaskee min Død dit Hierte røre, Kalf!
Du bliver meer ei Saul, som stener Christne;
Maaskee en Paulus." Hvo var denne Paulus?

Grimkel.

Forblindet først som Du. Da Stephanus,
En hellig Mand, som Olaf Haraldson,
Af vilde Sværme dræbtes, da var Saul
En af de Grummeste; men siden, Kalf!
Da han i Eensomhed bedrøvet grubled,
Og vandred ad en Vei, da lød en Røst
Fra Himlen i et vældigt Tordenskrald:
„Saul! hvi forfølger Du mig dog saa grumt?"

(Et stærkt Tordenskrald lyder pludselig over deres Hoveder.)

Ralf.

(kaster sig paa Knæe, med foldede Hænder).

Din Tiener hører, Herre!

(Reiser sig.)

Kom, Herr Biskop!

Primsignet er jeg længst; men vil I døbe
Mig strax i Skovens Kilde?

Grimkel.

Gierne, Søn!

Men hvor er Fadderne?

Ralf

(dybt rørt).

De hellige Engle!

(Han gaaer med Biskoppen.)

Forhallen til Sygehuset.

En Skorsteen til den ene Side, med Ild. **Lægeqvinden** kommer med en Gryde, som hun hænger derover. **Thormod Kolbrunarskiald** træder langsomt ind, dødbleg.

Lægeqvinden

(rører i Gryden, vender sig til ham og siger):

Nu trænge de til mig, de diærve Helte!
Midt under Slaget, — ja, det er en Stolthed,
Gud naade da det Qvindemenneske,
Der turde nærme sig. Endskiøndt — min Sandt,
Valkyrien, som kalder dem til Valhal,
Er ogsaa Qvinde; Veborg og Ursine
Var stærke Skioldmøer i Bravallaslaget.
Men det er nu det samme. Ingeborg
Er fredelig, som Eir. Jeg laver dem
De bedste Bindsler for de værste Skrammer,
Og styrker dem med kraftig Urtedrik.

Og derfor elske de mig som en Moder,
Der ammer sine Børn. Nu ligge de
Taalmodige paa Bænkene, de Stakler,
Og Nogle vaande sig som syge Noer.
Den stakkels unge Harald Sigurdsøn
Er ogsaa stærkt forhugget; men man hører
Ei Kny af ham. — Mand! hvis Du ei er saaret,
Saa kunde Du nok hiælpe mig, og hente
Det Brændeknippe, som ved Døren ligger.
Jeg — som Du seer — har begge Hænder fulde.
(Thormod gaaer ud og henter hende Brændet. Hun kaster noget deraf paa Ilden, og seer paa ham.)
Men seer jeg ret? Du est jo bleg som Døden.
Hvad fattes Dig?

Thormod.

Sig Qvinden undrer over
At jeg er bleg? Man vorder ei rødmusset
Af dybe Saar.

Qvinden.

Kom! Lad mig see din Vunde!

Thormod
(blotter sin Side).

Qvinden.

Der sidder jo et Jern deri.

Thormod.

Ja vist!
Det er en afbrudt Piil.

Qvinden.

Jeg veed ei hvor
Den vender hen; — om det er Hulsaar, eller
En mindre dyb og mindre farlig Vunde.
I denne Klædel koger jeg en Grød
Af Løg og stærke Urter; den jeg giver

De Saarede. Naar de har nydt af den,
Saa veed jeg strax om Saaret ret gaaer dybt;
Thi da det lugter stærkt af Løget. Kom
Og tag nu ogsaa lidt!

Thormod (med Lune).

Nei mange Tak!
Jeg er ei syg for Grød.

Qvinden.

Lad mig dog see!
(Betragter Saaret igien.)
Ja det gaaer dybt, det er et Banesaar.
Jeg med en Tang kan trække Stumpen ud,
Men naar det skeer, da har dit Liv en Ende.

Thormod.

Laan mig en Tang, hvis Du har een tilovers.

Qvinden.
(giver ham een).

Her har Du een! Men tør Du selv?

Thormod.
(putter den i Lommen).

Hvorfor ei?
Tak Qvinde! Jeg er ikke ræd for Døden;
Men friste Livet nogle Øieblik
Endnu, det vil jeg nok. Gak til de Andre!
De Længerlevende behøve Dig.
(Lægeqvinden gaaer ind.)

Thorer Hund kommer udenfra.

Jeg væmmes næsten ved at gaae derind;
(stirer paa Thormod og siger drillende)
At høre paa den Jammer og det Hyl.
Stor Skam for raske Karlfolk, ei at taale,
Naar Saaret smerter. Muligt Kongens Mænd
Har Manddom viist i Striden; men kun slet
Udholde Smerten de af Saarene.

Thormod.

Du har nok fine, lange Øren, Bonde!
Da Du kan høre Klynk, hvor ingen lyder.

Thorer
(betragter ham).

Var Du i Slaget med?

Thormod (stolt.)

Det er et Spørgsmaal!
(spodsk)
Var Du der ogsaa?

Thorer.

Ja, med Bønderne,
Som bedst var. Est Du saaret?

Thormod.

Ligemeget;
Det er ei Talen værd.

Thorer.

Du har en Guldring
Om Armen, Du est en af Kongens Mænd.
Giv mig din Ring! saa skal jeg skiule Dig.
Men dersom Bønderne Dig træffe her,
Vil de betale Dig Uleiligheden.

Thormod.

Tak, Thorer! Tak! Du har et Hundenavn,
Men skiøndt jeg gierne troer, Du deler fleer
Af Hundens Egenskaber, tvivler jeg
Dog meget om: Du est saa tro som Hunden.

Thorer (truende.)

Giv mig din Guldring!

Thormod (rolig).

Thorer, tag den selv!
Kong Oluf har forært mig den. Du veed,
At hvad man i Foræring faaer, det bør
Man ei til andre skiænke. Vold og Magt —

Det er en anden Sag; — men Ringen faaer
Du ikke, Thorer! med min gode Villie.

Thorer
(griber ham om Armen).

Her holder jeg din matte Arm med Guldet.

Thormod.

Den stærkere med Staalet træffer Dig.

(Han tager hurtig en Daggert ud af Barmen og støder den mod Thorers Bryst, men Daggerten springer i Stykker paa Guldpladen.)

Endnu i Hexeskaller under Koften?

Thorer
(slipper ham, træder forfærdet tilside og siger).

Christbilledet har frelst mig! Hellig Olaf
Har frelst mig! Crucifixet, som bedækker
Mit Bryst, har reddet mig fra Daggertstødet.

Thormod.

Hvad drømmer Hunden?

Thorer.

Lovet være Olaf!

(Han korser sig og gaaer.)

Thormod
(med et Blik til Himlen).

Min fromme Konge! Thormod er just ikke
Saa hurtig til at troe den Slags Mirakler;
Men dersom Du har omvendt denne Hund,
Har Du som Helgen giort dit Mesterstykke.

(Efter et libet Ophold.)

Hvad staaer jeg her endnu og tøver efter,
Paa Grændsen mellem Liv og Død? De Andre
Gik alle mig forud: — den fromme Konge,
Biørn Staller, mine Landsmænd Skialdene.
Besynge skulde vi Kong Olafs Daab;
Vi var i Kredsen inderst, for at see den;

Men deelte Drottens Skiæbne. Heltedaaden
Nu døer med os! — Og det bedrøver mig!

Sighvat Skiald kommer som Pilegrim med hvid Stav i Haand, Muslingeskaller paa Hatten.

Sighvat.

Jeg stod paa Mont en Morgen
Ved Borgen, og betænkte
Den svundne Tid, da Skioldet
Og Brynien sprang for Breiden.
Ihu jeg kom den Herre,
Den kiække Norges Konning;
I Livets Vaar en Viking,
Gavmild mod alle Giæster.

Thormod (haanligt).

Ha Sighvat! Kommer Skialden
Som Vinterslud — for silde?
Det hæsligt frøs i Høsten,
Da Blade faldt fra Birken.
Med Munke sang Du Messe,
Mens Miølnir Korset knuste.
Gak, Bløde! nu tilbage;
Hvi dvæler Du hos Døden?

Sighvat.

Til Helveds Luer hede
Den hvide Krist mig kaare,
Hvis feigt fra Olaf flygted
Den ellers Tro og Tappre.
Jeg drog til Rom en Reise,
Da Drotten drog af Landet;
Brat ilte jeg tilbage,
Da Haabet atter hørtes.

Jeg agted intet Andet,
Paa Floder og paa Fielde;

Jeg saae ei skiønne Syner,
Men Olaf, Kongen, ofte.
Han vinkte mig! Paa Veien
En Bonde ved sin Bolig
Høit klynked over Kvinden,
Hendøet i feire Dage.

Da sang jeg: „Manden sørger,
Som mistet har sin Mage;
Men større Kæmpers Kummer
Er for den store Konge."
Hid ilte jeg. Men Himmel!
For Døden at opdage —
Og for med Spot at saares
Til Velkomst af den Vrede.

Thormod
(rækker ham venligt Haand).

Sighvat! Du est uskyldig.
Vær billig mod den Blege!
Jeg gierne gaaer i Graven.
Nu digter Du et Drapa,
Langt bedre, bolde Broder!
End Thormod det kan tømre.
Tilgiv min Tidseltale! —
Du est et større Snille.

Sighvat.

Du Sværdet bedre svinger!

Thormod.

Min Nidkiærhed mig nager.

Sighvat.

Lad den Dig ei bedrøve!
Hver feiler, mens han færdes.

Thormod.

Saa leed mig ud i Lunden,
Paa Bænken under Birken!

Der Dig jeg Alt fortæller,
Om Kongen og om Kampen;
At Du i skiønne Drapa
Kan høit om Helten siunge.
Saa skal jeg skue Solen
Og Blomst endnu og Bierget.
Og naar Du saa har nemmet
Alt hvad til Kvadet kræves, —
(Viser ham Tangen)
Da napper dette Næb mig
Min Kval. — Jeg gaaer til Kristus!
(Han gaaer, understøttet af Sighvat).

Kalf, Finn og **Thorberg Arnason** komme ud fra Sygekamret, fulgt af **Lægeqvinden.**

Finn
(med den venstre Arm i et Klæde; forbittret til Kalf).

Fordømte Hedning! Trænger Du Dig ind
I Pinselskamret, hvor de Tappre stønne,
Der, deres Konge mere troe end Du,
Har deelt hans Saar, — og Mange snart hans Død?
(Han kaster sin Daggert efter ham; den saarer Kalf i Bristen.)

Kalf (blid).

Der stod Dig Kongen bi, som ei tillod Dig
Et Brodermord, men dog at saare mig,
Fordi jeg har en Revselse behov.
(Han strækker Benet ud til Lægeqvinden, som strax forbinder ham.)

Thorberg
(holder Finn tilbage).

Du skal ei myrde ham! Han kommer til os
I Sygehuset, venlig, ubevæbnet.
Jeg spored Glæden i hans Oie, da
Han hørte, vi var ikke farligt saared'.

Din Grumhed mod ham ærgrer mig tilsidst.
Han være hvad han vil, han er dog Broder.

Kalf.

Tak, Thorberg! Du est ogsaa Broder!

Finn (fnysende).

Jeg
Var Broder Dig, før Du blev en Forræder.
Du est min Konges Banemand! Men ved
Den hellig Tornekrone —

Kalf.
(afbryder ham).

Hør mig, Finn!
Jeg elsked Olaf varmt som Du; men, Finn,
Jeg elsked mine Fædreguder meer;
Og, tro mod Guderne, jeg svigted Olaf.
Dog loved jeg ham Hiælp mod Bondehæren,
Ifald han ikke vilde christne Landet.
Han nægted det naturligviis; da loved
Jeg ham en ærlig Død. Da Thorer Hund
Med sine Trælle kom i Hexekoften,
Og skilte ham og Skialdene fra Hæren,
Og vilde dræbe ham; da kasted jeg
Den lumske Troldmand med Foragt tilside;
Kong Olaf faldt for ærligt Kæmpesværd.

Finn.

Og har Du ikke kastet Kongens Liig
I Thronhiems Fiord?

Kalf.

Nei, jeg har reddet Liget.
Og vil I følge mig ad Skoven til,
Skal I den dyrebare Helgen see,
Og vi vil christeligt begrave ham.

Finn (rørt).

Kalf! Har jeg giort Dig Uret?

Ralf (omfavner ham).

O, min Broder!
Afqvit mig lidt kun paa min store Regning
Med dine Synder; jeg har nok tilbage.
Før kaldtes jeg den Første blandt Jer Brødre,
Nu skal man kalde mig den Ringeste.

(De gaae bort Arm i Arm.)

En mørk Klippehule, kun oplyst af en Straale fra Indgangen.

Kong Rørik ledes ind af **Finn Lille.**

Finn.

Her er vi sikkre, Herre Konge!

Rørik.

Ha
Hvor staae vi nu?

Finn.

Midt i en Klippehule
Bag Skoven under Fieldet, — næsten bælmørk.

Rørik.

Jeg væmmes over dette Jammerliv.
Fra Olafs Baand jeg vilde mig befrie,
Og glemte: Kiæden, jeg er smeddet til,
Er Blindheds Lænke; smidig, blød og glat,
Som den der Fenris bandt.

Finn Lille.

Det var dog godt,
At denne Hule fandtes; ellers havde
Vi mødt en Skare Bønderfolk paa Fieldet;
Og det var mig umuligt fiernt at see,

Om det var Venner eller Fiender, Herre!
Mig tykkes, jeg kan høre dem. Der er de!

Rørik.

Skiul mig i Kløften!

(Finn skiuler sig med Kongen.)

Nogle Mænd bringe Kong Olafs Liig paa en Baare af Spydstager; de lade Liget synke ned paa Gulvet.

Formanden.

Her vi sætte Liget,
Som Kalf befaled. Nu afsted igien!
At Ingen mærker os; thi Sigrid løber
Med sine vilde Karle rundtomkring,
Og snuser, som en Los, der søger Bytte;
Men heldigviis har hun ei Lossens Lugt,
Og denne Hule finder hun vel neppe.

(De gaae.)

Finn
(kommer med Kongen).

De er alt borte, Herre! Kom kun frem!

Rørik.

Hvad vilde de?

Finn.

Thor veed! men de er borte.
Det roligt er igien.

(Løber til Udgangen og seer ud)

De gaae herfra.
Staa stille kun, saa vil jeg strax slaae Ild.
Du tit er saa urolig, uforsigtig.
Staa der, til vi faae Lys!

Rørik.

Ha dumme Træl!
Som om det derfor lysned meer for mig.

(Han giør et Par Skridt frem ad, snubler over Liget, og styrter med Hovedet mod Jorden.)

Ha! — jeg har slaaet mig. Jeg faldt; — jeg slog
Min Pande hart imod en iskold Fod.
(Han springer op.)

Fin Lille
(som har slaaet Ild og tændt Lyset i Lygten).
I sværmer, Herre! som sædvanlig. Seer
I nu igien?

Rørik (forundret).
Tit har jeg bildt mig ind,
Jeg Synet fik; men aldrig nogentid
Saa klart som nu.

Finn (leer).
Og seer I mig? Hvad giør jeg?

Rørik.
Du truer mig med Haanden, dumme Træl!

Finn.
Ei, hiælp mig Thor! hvad er det?

Rørik (ryster paa Hovedet).
Selvbedrag!
Jeg har kun giettet det. Hvor ofte før
I Drømme, naar jeg vaagned halvt, var jeg
Forsikkret om: mit Syn var vendt tilbage.
Mig undrer kun, at denne kiære Drøm
Saalænge varer. Thi mig tykkes end,
Jeg seer det stygge Ansigt, Finn! hvori
Sig Dumhed blander med Bestyrtelsen.

Finn.
Hvo maa ei her bestyrtes?

Rørik.
Det er Blændværk!
Thi — der — paa Gulvet — hvor Du Intet saae —
Seer jeg Kong Olafs blodbestænkte Liig —
Smuk efter femten Aar — endnu i Døden —
Kun Skiægget mere busket, mere tykt.

Finn (forfærdet).

I Guder!

Rørik.

Og det forekom mig, som
Jeg slog min stolte Pande mod hans Fod.
Da brast et dunkelt Horn fra Oiets Lygte;
Men Lyset brændte klart.

(føler paa sine Oine og seer paa sine Hænder)

Hans Blod har vædet
Mit Oielaag. — Men — det er kun en Drøm!

Sigrid med Hielm paa, Haaret flagrende ned ad Nakken, forresten bondeklædt, fulgt af **Bønder** og **Trælle** med Fakler.

Sigrid
(opdager Liget).

Her fandt vi ham! Og skynder Jer nu, Bønder —
Nei — Trælle! Tager Liget. Kaster det
I Klippens Dyb, hvor ingen Moders Siæl
Kan øine det, og faae det op igien;
Før Kalf, min spage Husbond, og min Broder,
Den tamme Hund, — thi nu er Hunden tam —
Hidkomme, for at bære ham til Kirke.

Rørik
(stiller sig for Liget, udstrækker sin Haand, tydelig i Fakkellyset for Alle, og raaber):

Lad af! Her byder Eder Oplands Konge!
(Mængden træder forundret tilbage.)

Rørik.

Du søger jo, som Ulven efter Aadslet,
Du vilde Sigrid! Skammer Du Dig ei?
Saa smuk endnu, og dog saa vild og grum,
Med Ulveblikket i det store Oie.
Jeg seer Dig førstegang; men kiendte Dig
Paa Stemmen strax.

Sigrid.

Hvordan? Kong Rørik seer? —
Du fik dit Syn?

Rørik.

Ja — Legemets og Siælens.

Mængden.

Den blinde Konge seer? Ha hvilket Jertegn!

Rørik.

Ja ja, jeg seer! Men jeg er vorden blind
For Meget nu, som før den Blinde saae:
Jeg seer ei Asathor! din Hammer meer;
Nei, der er sat et Stykke til dens Jern,
Den blev et Guldkors, klart som Morgensolen.
Nedbøier Eders Knæe for denne Helgen,
Tilbeder ham, og vorder alle Christne!

(Alle knæle uden Sigrid.)

Kalf Arnason og **hans Brødre**, med en Flok bevæbnede **Kæmper**.

Kalf (forundret).

Hvordan? Vi troe at finde Hedninger
Mishandle Kongens hellige Liig, — og Alle
Nedknæle?

Sigrid.

(med et stolt Blik paa Kalf).

Alle?

(Hun gaaer hurtig bort.)

Rørik

(staaer op og betragter glad de Indtrædende).

Kalf! — Et herligt Ansigt!
Og denne raske Skare tapper Ungdom!
Jeg seer Jer, som for femten Aar; dog — det
Er Jer og ikke Jer: den samme Skov,
Men andre Blade, Qviste, Grene paa
Det gamle Træ.

Kalf.

Du seer? Endnu et Under!
Saa bruge vi da ikke vore Sværde,
For at gienvinde Liget. Denne Hule
Blev ingen Røverkule, men Kapel
For alle Christne førstegang. Saa kalder
De fromme Munke hid, som staae derude!
Indvier denne Hal, og bringer Kongens
Reliqvier til Nidaros i Kirken!

Rørik (urolig).

Tilgiver, Brødre! Tilgiv, fromme Helgen!
At jeg for Øieblikket ikke dvæler
Og takker Dig med Bøn og bøiet Knæ.
Det Syn, Du gav den blinde Mand tilbage,
Ham kalder ud i Guds Natur. Jeg kan
Ei længer dvæle her i denne Hule;
Mit Øie længe nok var klippedækt;
Jeg maa paa Bierget ud og see mit Norge:
Den grønne Gran, guulstammet Fyr og Birken
Med friske Løvbusk, Elven i sit Løb,
Og Laxen i sit Spring; den hvide Fos
Og Biergets Tind og Klippevæggens Afgrund;
Og Blæstens Leeg og Skyens Farvespil —
Og Himmelen, den blaa, den hvalte Himmel.
Der Olaf skal jeg see Dig hos din Christ,
Der skal jeg kaste mig som Orm i Støv,
Og takke Dig og den Almægtige!

(Gaaer med sin Træl.)

Kalf.

O Rørik! ikke Du blot fik dit Syn,
Men hele Norge, ved Sanct Olafs Død.
Thi da først see vi ret Naturen klart,
Naar Mulmet brister fra det vantro Øie;
Da først forstaae vi Skovens Hvælving grøn;
Naar den sig hvælver som den hellige Kirke;

Da kiækt bestige vi først Fieldets Tind,
Naar Aanden hæver sig til Gud, som den;
Da følge vi først Elven i dens Flugt,
Naar Siælen længes efter Salighed;
Da først med Sværdene vi ærligt slaae,
Naar Hænder gribe dem om Korsets Hialte;
Da elske vi først Børn og Hustru ret,
Naar vi af Christus Kiærlighed har lært.
Sanct Olaf! ingen Kæmpe vandt endnu
Saa skiøn en Seir, som Du ved Stiklestad.

(Alle knæle om Liget. Tæppet falder.)

